

MIGRACIJSKO POVEZIVANJE ISTOČNOG SREDOZEMLJA I PULE PREMA PULJSKIM MATIČNIM KNJIGAMA (17. – 19. STOLJEĆE) (I. dio)

Slaven BERTOŠA, Pula

U prvom dijelu članka o doseljenicima s područja istočnog Sredozemlja u Puli od 17. do 19. stoljeća autor detaljno raspravlja o slučajevima pridošlica iz niza gradova ili područja. Spominju se Cipar, Grčka, Hania, Kandija, Kefalonija, Kitera, Krf, Moreja, Nikozija i Retimon. Za ta su područja bile vezane sljedeće obitelji: Cipriotto, Rechesens, Xenachi, Assendio, Grego, Calucci, Candiotto, Lombardo, Caticora, Malanfa, Filaretto, Mauzzo, Giaffuni, Sozomeno i Agapito. Unatoč vrlo velikoj udaljenosti između dva područja, tih je doseljenika u najjužnijem istarskom gradu bilo mnogo, a i sama njihova nazočnost bila je vrlo kontinuirana. U analizi slučajeva pridošlica sa spomenutog područja valja razlikovati četiri zasebne kategorije: doseljenike kod kojih je točno navedeno iz kojeg su mjesta došli; doseljenike kod kojih nije naveden točan naziv mjesta, ali se iz oblika prezimena može vjerodostojno pretpostaviti podrijetlo; doseljenike čije podrijetlo možemo vjerodostojno pretpostaviti ne samo na temelju oblika prezimena već i pomoću poznatih podataka o grčkim prezimenima došljaka u Pulu; doseljenike označene oblikom greco / grego koji, između ostalog, može označavati i došljaka s grčkog područja.

1. Umjesto uvoda

Državni arhiv u Pazinu čuva zanimljivu zbirku matičnih knjiga za čitavo istarsko područje, pa tako i grad Pulu. Kao iznimno vrijedno povijesno vrelo za poznavanje istarske prošlosti, one daju opsežan uvid u proces kontinuiranog doseljavanja na to područje. Kada je riječ o Puli, valja spomenuti da je u razdoblju od 17. do 19. stoljeća ona bila najvažnije južnoistarsko središte i važna luka na mletačkome pomorskom putu prema Dalmaciji i Levantu. Detaljna analiza gradskih matica pokazala je da je broj umrlih neprestano nadvisivao broj rođenih i time potvrdila staru tvrdnju istarske talijanske historiografije iz druge polovine 19. stoljeća da je samo zahvaljujući migracijama Pula uspjela opstati kao gradsko naselje.¹

¹ Bernardo BENUSSI, »Spigolature polesane«, *Atti e memorie della Società di archeologia e storia patria* (dalje: *AMSP*), vol. XXIII, Parenzo, 1908., 362-447; Miroslav BERTOŠA, »Etnička struktura Pule od 1613. do 1797. s posebnim osvrtom na smjer doseljavanja njezina stanovništva«, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu* (dalje: *VHARP*), vol. XV, Rijeka-Pazin, 1970., 55-58.

Unatoč vrlo velikoj udaljenosti između dva područja, doseljenika iz grčkih pokrajina u najjužnijem je istarskom gradu bilo mnogo, a i njihova je nazočnost bila kontinuirana.²

U analizi slučajeva pridošlica sa spomenutog područja razlikuju se četiri zasebne kategorije:

1. doseljenici kod kojih je točno navedeno iz kojeg su mjesta došli;
2. doseljenici s Rodosa, Cipra i Kandije, kod kojih nije naveden točan naziv mjesta, ali se iz oblika prezimena (Roditti, Cipriotto, Candiotto, Zancariol) može vjerodostojno pretpostaviti relativno precizno podrijetlo;
3. doseljenici čije se također relativno precizno podrijetlo može vjerodostojno pretpostaviti ne samo na temelju oblika prezimena već i pomoću poznatih podataka o grčkim prezimenima (Agapito, Axendio, Calucci, Caticora, Filaretto, Giaffuni, Malanfa, Mauzzo, Rechesens, Sozomeno, Xenachi) došljaka u Pulu;
4. doseljenici označeni oblikom *greco / grego* koji, između ostalog, može označavati i došljaka s grčkog područja.

Puljske matične knjige spominju doseljenike iz 13 mjesta ili područja, a to su: Cipar, Grčka, Hania, Kandija, Kefalonija, Kitera, Krf, Moreja, Nikozija, Retimon, Rodos, Suda i Zakint.

Levantinskim migracijama prema Puli bilo je obuhvaćeno područje koje se protezalo od Jonskih otoka na zapadu do Rodosa i Cipra na istoku.³

2. Popis mjesta i područja

2.1. Cipar / Kypros (Cipro)

Doseljenici s Cipra spominju se u puljskim maticama 388 puta, ali samo u obliku prezimena *Cipriotto*. Riječ je o prezimenu na temelju kojeg možemo zaključivati o *ciparskom podrijetlu* pojedine osobe (ili, bolje, pojedine obitelji), no nipošto ne o postojanju izravnog doseljenika s Cipra. Drugim riječima, s Cipra se u Pulu nisu doselile osobe koje nose prezime *Cipriotto*, već vjerojatnije njihovi preci. Baš je zbog te činjenice nemoguće točno utvrditi broj Ciprana u Puli.

Upravo su ciparski doseljenici u Puli osnovali crkvu sv. Nikole za vršenje pravoslavnog obreda. Njome su u doba Venecije upravljali sljedeći svećenici: 1668. Onofrio Sagredo, 1740. Pietro Giaffuni, 1742.-1763. Niccolò Balassi, nakon kojeg je došao Giovanni Moscanà. Godine 1695. crkvu je zapalio i znatno oštetiio udar groma, pa je mletačka vlada za njezino obnavljanje osigurala iznos od 1400 lira.⁴

² Iseljavanje iz grčkih pokrajina proučeno je i u smjeru mletačke prijestolnice. Usp. Brunehilde IMHAUS, *Le minoranze orientali a Venezia 1300-1510*, Rim, 1997. No autorica je pod tim nazivom obuhvatila i doseljenike s istočne obale Jadrana, odnosno s čitavoga Balkanskog poluotoka, a također i one iz arapskih zemalja.

³ O pojmu Levanta usp. Alberto TENENTI, *Venezia e la pirateria nel Levante: 1300 c.-1460. c.*, u knjizi *Venezia e il Levante fino al secolo XV*, vol. I, parte seconda, Firenze, 1973., 704 i dalje.

⁴ Camillo DE FRANCESCHI, »La popolazione di Pola nel secolo XV e nei seguenti«, *Archeografo Triestino*, ser. III, sv. III, Trieste, 1907., 253.

Među doseljenicima iz grčkih pokrajina bilo je pripadnika pravoslavne vjere, koje vjernici latinskog obreda nisu smatrali ravnopravnima, a u pojedinim su ih slučajevima doživljavali kao krivovjernike. Pravoslavne etničke skupine koje je mletačka vlast naseljavala u Puli i njezinoj okolini nisu se uspjele održati kao skupine zasebnih narodnih karakteristika. Uglavnom su napuštale dobivena zemljišta i odlazile (najčešće u staru postojbinu) ili se u potpunosti stopile s većinskim hrvatskim i talijanskim etničkim elementom.⁵ Iznimku čini jedino pravoslavna skupina u selu Peroju sjeverozapadno od Pule, no niti njoj mletačke vlasti nisu dopustile izgraditi crkvu za vršenje pravoslavnog obreda, jer su smatrale da bi to štetilo državnim interesima. Tek je austrijski car dopustio da se u 19. stoljeću (1834.) za potrebe pravoslavnih vjernika u tom selu – inače većinskoga katoličkog stanovništva – podigne crkva sv. Spiridona.⁶ Do tada je jedina crkva za vršenje istočnog obreda bila spomenuta crkva sv. Nikole u Puli.

Dakle, 1583., zaslugom mletačkog rektora za doseljenike u Istru Marina Malipiera, Grci su dobili dozvolu da u toj crkvi mogu vršiti bogoslužje po svojem obredu. U relacijama puljskog biskupa Giuseppea Marije Bottarija može se pročitati da je jedna od 12 puljskih crkava pravoslavna, da u toj crkvi sakramente primaju i pravoslavni Perojci, da je Peroj u cjelini »zaražen istočnim raskolom«, iako je povjeren skrbi katoličkog župnika (relacija iz 1707.), da bi nestalo raskolnika i čitavo bi selo biskup doveo u zajedništvo ako nakon monahove smrti ne dođe drugi da ga zamijeni (1714.), da većina Perojaca prima sakramente u pravoslavnoj crkvi u Puli, premda u selu živi katolički župnik (1717.). Mletački je Senat u više navrata isticao da pravoslavni Perojci spadaju pod jurisdikciju katoličkog župnika u Peroju.⁷ U relacijama puljskih biskupa često se spominje filadelfijski arhiepiskop sa sjedištem u Veneciji. Od 1557. on je u ime carigradskog patrijarha vršio jurisdikciju nad Grcima istočnog obreda koji su živjeli u granicama Mletačke Republike. Rimokatolička crkva, međutim, nije priznavala njegovu službu, a mletačke su vlasti sve Grke istočnog obreda smatrale ujedinjenima s Katoličkom crkvom. Stoga su sve njihove crkve i općine (pa tako i onu jedinu u Puli) potčinile nadzoru dijecezanskih biskupa. Puljski su biskupi pokušavali dovesti pojedine puljske pravoslavne svećenike u stvarno zajedništvo s Katoličkom crkvom, ali nisu nikad nastojali izvršiti kanonski pohod njihove crkve prema odluci mletačkih vlasti.⁸

Valja naglasiti da izravnih doseljenika s otoka Cipra u razdoblju od 1613. do 1815. i nije moglo biti, jer je Mletačka Republika na koncu tzv. Ciparskog rata (1570.-1571., odnosno 1573.) zauvijek izgubila suverenitet nad otokom, te ga prepustila Turcima.⁹ Odmah

⁵ Vjekoslav ŠTOKOVIĆ, »Konfesionalne povlastice dane Grcima doseljenim u Pulu i u Puljstinu 1578.-1581. godine«, *Problemi sjevernog Jadrana*, sv. 6., Rijeka, 1988., 160; ISTI, »Naseljavanje Crnogoraca u Peroj 1657. godine«, *Prilozi o zavičaju*, knj. 6., Pula, 1990., 65-87.

⁶ Ivan GRAH, »Peroj u relacijama puljskih biskupa 1660.-1802.«, *Prilozi o zavičaju*, knj. 6., Pula, 1990., 103-104.

⁷ *Isto*, 104.

⁸ *Isto*, 98.

⁹ Gaetano COZZI – Michael KNAPTON – Giovanni SCARABELLO, *La Repubblica di Venezia nell'età moderna. Dal 1517 alla fine della Repubblica*, Torino, 1992., 52-59. O Cipru usp. i N. ČOLAK, *nav. dj.*, 585.

nakon tog – za Veneciju vrlo nepovoljnog događaja – prema Istri i ostalim mletačkim posjedima počeli su se seliti mnogobrojni žitelji otoka.¹⁰

U velikoj se mjeri radilo o Mlečanima koji su tamo imali svoje posjede koje su tada bili prisiljeni zauvijek napustiti. Tu su kolonizaciju velikim dijelom organizirali službeni organi vlasti, koji su doseljenicima dodijelili pojedine zemljišne površine u čitavoj mletačkoj Istri, pa tako i u okolici Pule. No, osim organiziranih dolaženja, postojala su i ona samoinicijativna, koja su jednim dijelom svakako izmicala kontroli vlasti. U suglasju s takvim okolnostima može se objasniti iznimno velika nazočnost Levantinaca u Puli.

No, osim te važne karakteristike postojala je još jedna, ništa manje važna. Naime, ciparske obitelji, označene – kako je rečeno – najopćenitijim oblikom prezimena *Cipriotto*, bile su vrlo razgranate. Bilo je, dakle, više rodova koji su nosili spomenuto prezime, a mnoge su obitelji imale – čak i za ono doba – vrlo velik broj djece. Doduše, mnoga od njih umrla su u najranijoj dobi, ali ipak ostaje činjenica da su se rodila i da su ostala zabilježena u matičnim knjigama. Osim toga, postojala je i relativno česta situacija da se muž nakon ženine smrti ponovno oženio (jednom ili više puta), te da je s novom ženom imao i zajedničku djecu koja su, osobito ako su bila u mlađoj dobi, živjela zajedno s djecom iz prethodnog braka. Isto je, naravno, vrijedilo i za ženu nakon muževe smrti. To zorno prikazuju mnogobrojni primjeri iz navedenih arhivskih dokumenata, od kojih izdvajam one najkarakterističnije.

U 17. i početkom 18. stoljeća u puljskim se matičnim knjigama spominje TOMASO CIPRIOTTO i njegova obitelj. Spomenuti se Puljanin rodio 1639. od oca *messera* Giacoma Cipriotta i majke Domeniche (Meneghe). Kršten je kao Tomaso Francesco, od strane kurata, koncem iste godine. Upis navodi da se rodio u zakonitom braku te da su mu kumovi bili Costantin Xenachi i Maria Poletti.¹¹

U istim se knjigama Cipriotto poslije spominje više puta kao kum pri krštenjima.¹²

Krizmao ga je puljski biskup Marino Badoer koncem ožujka 1642.¹³

I u popisima krizmanih Cipriotto se kasnije spominje kao kum, posljednji put 1670.¹⁴

Njegovo vjenčanje, međutim, nije zabilježeno u gradskim maticama, pa se može pretpostaviti da je brak sklopio izvan Pule.

¹⁰ Usp. Bernardo SCHIAVUZZI, »Cenni storici sull' etnografia dell' Istria«, *AMSI*, vol. XVIII, fasc. 1-2, Parenzo, 1902., 97-98, 103-104, 109, 112.

¹¹ *Tomaso et Francesco figliolo di messer Giacomo Cipriotto, la madre Menega, Giugalli, nato di legittimo matrimonio. Padrini il signor Costantin Zenachi et la signora Maria Poletti, battezzato il Curato* (DRŽAVNI ARHIV U PAZINU /dalje: DAP/, kutija 25, *Liber Baptizatorum* /dalje: LB/, IX.1.1., 24. prosinca 1639.).

¹² *Messer Tomaso Cipriotto (isto, 18. ožujka 1663., 12. srpnja 1667., 15. svibnja 1676.; IX.1.2., 29. svibnja 1680., 4. svibnja 1681., 10. rujna 1684., 30. srpnja 1685., 5. svibnja 1686., 6. travnja 1687.)*.

¹³ *Chresimati sotto la Pastoral Administratione di Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Marino Badoaro Vescovo di Pola (...)* *Tomaso figliolo de Giacomo Cipriotto (isto, kutija 28, Elenco Cresimati* /dalje: EC/, IX.1.9., 25. ožujka 1642.).

¹⁴ *Messer Tomaso Cipriotto (isto, 13. svibnja 1663., 15. svibnja 1670.)*.

Umro je koncem rujna 1687., u dobi od oko 48 godina. Primio je sve potrebne sakramente od svećenika Ottavija Marzarija, koji ga je i upisao u knjigu. U nazočnosti kaptola pokopan je u katedrali.¹⁵

Supruga Tomasa Cipriotta zvala se Maria i u gradskim se maticama spominje od 60-ih godina 17. stoljeća sve do smrti 1712. Kao kuma upisana je više puta u popisima krizmanih¹⁶ i krštenih¹⁷, pri čemu je posebice zanimljiv upis na latinskom jeziku u Knjizi krštenih kojim je, kao udovica, posljednji put u tim knjigama, zabilježena 1691.¹⁸

Umrula je početkom listopada 1712. u dobi od oko 78 godina. I ona je uspjela primiti sve sakramente, dijelom od kurata, a dijelom od sakristana koji se zvao Nicolò Pianella. I nju je na posljednji počinak otpratio čitav kaptol. Uz uobičajenu je procesiju pokopana u svojoj grobnici u kapeli sv. Petra u katedrali.¹⁹ Maria Cipriotto bila je, dakle, od muža starija pet godina.

Tomaso i Maria Cipriotto imali su ukupno dvanaestero djece: šest sinova i šest kćeri. Svi su bili rođeni u zakonitom braku, a zanimljivo je da su mnogi doživjeli odraslu dob, što baš nije bila osobito česta pojava u obiteljima s mnogo djece.

Domenica Fiorenza rodila se 1661., a u rujnu iste godine krstio ju je kanonik Giacomo Cipriotto. Kumovi su joj bili *messer* Zuanne Furlan i *donna* Cattarina, supruga *ser* Zanea iz Zadra.²⁰

Godinu dana poslije rodio se Giacomo Andrea. Njega je početkom prosinca 1662. krstio isti kanonik, a kumovi su mu bili nobil Giacomo Pelizza i Lucietta Rotta.²¹ Dječaka je već sredinom svibnja 1663. krizmao biskup Ambrosio Fraccasino, a obred je obavljen u ženskom samostanu sv. Teodora u Puli.²² Giacomo Cipriotto poslije je postao sveće-

¹⁵ *Passò da questa alla miglior vita Patron Tomaso Cipriotto d'anni 48 circa, hebbe tutti li santissimi sacramenti amministrati da me Pre Ottavio Marzari Curato, fu sepolto nella Chiesa Cathedrale accompagnato dal reverendissimo Capitolo con tutte le solite funtioni (isto, kutija 28, Liber Mortuorum (dalje: LM), IX.1.10., 25. rujna 1687.).*

¹⁶ *Donna Maria moglie di messer Tomaso Cipriotto / Maria Cipriotta (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 13. svibnja 1663., 18. studenoga 1674., 6. lipnja 1677., 2. veljače 1680., 4. srpnja 1694.).*

¹⁷ *La signora Maria moglie di messer Tomaso Cipriotto (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 29. listopada 1668., 20. srpnja 1670., 9. siječnja 1680., 17. travnja 1682.; IX.1.2, 28. lipnja 1686., 4. rujna 1690.).*

¹⁸ *Maria quondam Thome Cyprij (isto, 9. studenoga 1691.).*

¹⁹ *Morse Donna Maria Cipriotto fu moglie del quondam Patron Tomaso de anni 78 in circa, hebbe tutti li santissimi sacramenti necessarij ministrati parte da me Curato, et parte dal Reverendo Don Nicolò Pianella Sacristà in assenza di me infrascritto, al di lei funerale fu intervenuto tutto il cotesto Reverendissimo Capitolo, et fu accompagnata alla Chiesa Cattedrale dal medesimo et ivi sepolta nel suo Monumento nella Cappella di San Pietro con le solite esequie (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 8. listopada 1712.).*

²⁰ *Domenica et Fiorenza figliola di messer Tomaso Cipriotto, la madre Maria, giugalli, nata di legittimo matrimonio. Padrini al Sacro Fonte messer Zuanne Furlan et Donna Cattarina moglie di ser Zane da Zara. Battezzata da me Pre Giacomo Cipriotto Canonico de Licentia Parochi (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 4. rujna 1661.).*

²¹ *Giacomo et Andrea figliolo di ser Tomaso Cipriotto, la madre Maria, giugalli, nato de legittimo matrimonio. Padrini al Sacro Fonte l' Illustre signor Giacomo Pelizza et la signora Lucietta Rotta. Battezzato dal sudetto signor Pre Giacomo de Licenza (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 2. prosinca 1662.).*

²² *Notta delli Chresimati dall' Illustrissimo et Reverendissimo monsignor Ambrosio Fraccasino Vescovo di Pola. L' anno 1663 li 13 Maggio nella Chiesa delle Reverende Madre Monache di San Teodoro di questa Città (...) Giacomo figliolo de Tomaso Cipriotto (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 13. svibnja 1663.).*

nik-obredničar,²³ a umro je također u Puli, koncem studenoga 1693., u dobi od 31 godine. Primio je sve sakramente, a na ukop u katedralu otpratili su ga, po službenoj dužnosti, kanonici Vio, Janko, Ferricioli i Marzari.²⁴

Nicolò Domenico kršten je sredinom prosinca 1664. Kumovi na obredu – koji je obavio kanonik Antonio Demarin – bili su kanonik Giacomo Cipriotto i *donna* Antonija, supruga *messera* Antuna Linića.²⁵ Nicolò Cipriotto poslije se u knjigama krštenih spominje kao kum.²⁶ U Puli je zabilježeno i njegovo krizmanje početkom lipnja 1666., koje je obavio biskup Bernardino Corniani.²⁷ I Nicolò Cipriotto se u popisima krizmanih spominje kao kum.²⁸ Vjenčao se – u dobi od 27 godina – u lipnju 1691. s *madonnom* Francescom, udovicom Mattija Paura. Obred je u crkvi sv. Nikole obavljen u nazočnosti svjedoka, klerika Rotte i Antonija Cremonina. Prethodila mu je samo jedna napovijed, jer su dozvolom vikara, a zbog valjanih razloga, izostavljene druge dvije. Prepreke za sklapanje braka nisu otkrivene.²⁹ I u Knjigama vjenčanih Nicolò Cipriotto zabilježen je kao svjedok.³⁰ Umro je koncem svibnja 1730. u dobi od oko 66 godina.³¹

Godine 1669., rodila se Domenica / Meneghina Fiora. Njoj su kumovi na krštenju, koje je početkom lipnja iste godine obavio kanonik Damian Vio, bili *mistro* Nardo (Leonardo) Colisetti i Marietta, supruga Giovannija Pietra Carlinija.³² Djevojčica je krizmana u stu-

²³ Obredničar (lat. *caeremoniarius*, hrv. *ceremonijar*, *ceremonist*, *ceremonista*) naziv je za klerika koji za vrijeme službe Božje upravlja obavljanjem ceremonija (Jeronim ŠETKA, *Hrvatska kršćanska terminologija*, Split, 1976., 54.).

²⁴ *Passò ad altra vita il Reverendo signor Don Giacomo Cipriotto Ceremonista di questa Cathedrale in età d'anni 31 con tutti li santissimi sacramenti miistratigli da me Curato, fu sepolto nella Cathedrale accompagnato da me sudetto Curato, e dalli signori Canonici Vio, Janco, Ferricioli, e Marzari à quelli toccò per circolo* (DAP, kutija 28, LM, IX.1.10., 29. studenoga 1693.).

²⁵ *Nicolò et Domenico figliolo di messer Tomaso Cipriotto, la madre Maria, giugalli, nato di legittimo matrimonio. Padrini al Sacro Fonte il molto Reverendo signor Don Giacomo Cipriotto Canonico et Donna Antonia moglie di messer Antonio Linich.. Battezzato dal molto Reverendo signor Don Antonio de Marin Canonico de Licentia Parrochi* (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 16. prosinca 1664.).

²⁶ *Nicolò Cipriotto* (Isto, IX.1.2., 13. srpnja 1696., 16. svibnja 1697., 11. studenoga 1700., 1. ožujka 1701., 6. studenoga 1707., 12. veljače 1708., 25. prosinca 1708., 6. rujna 1712.); *Patron Nicolò Cipriotto quondam Tomaso* (isto, 19. ožujka 1718., 14. prosinca 1719., 20. rujna 1722., 14. rujna 1726.).

²⁷ *Notta delli Chresmati dà Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Bernardino Corneani Vescovo di Pola, nella Chiesa Cathedrale di Pola (...)* Nicolò figliolo di messer Tomaso Cipriotto (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 3. lipnja 1666.).

²⁸ *Nicolò Cipriotto* (isto, 21. travnja 1684.).

²⁹ *Premessa una pubblicazione tra la Messa prima More solito la seconda e terza furono dispensate dal Reverendissimo signor Vicario per giuste cause et ne scopri nissun impedimento per me Curato infrascritto sono stati congiunti in santo matrimonio Patron Niccolò Cipriotto con la madonna Francesca relitta del quondam signor Mattio Pauro nella Chiesa di San Nicolò de licentia alla presenza del Chierico Rotta e di Antonio Cremonin* (isto, kutija 27, *Liber Copulatorum* (dalje: LC), IX.1.6., 24. lipnja 1691.).

³⁰ *Patron Nicolò Cipriotto* (isto, 2. ožujka 1699., 6. veljače 1701.).

³¹ *Patron Nicolò Cipriotto d'anni 66 in circa* (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 27. svibnja 1730.).

³² *Domenica et Fiora figliola di messer Tomaso Cipriotto, la madre Maria, giugalli, natta di legittimo matrimonio. Padrini al Sacro Fonte mistro Nardo colisetti et la signora Maria moglie del signor Giovanni Pietro Carlini. Battezzata da me Pre Damian Vio Canonico de Licentia* (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 7. lipnja 1669.).

denome 1674., a obred je obavio biskup Corniani.³³ Poslije se u Puli i udala, u dobi od 21 godine, u travnju 1690. Muž se zvao Anastasio Roditti, sin *Patrona* Zorzija. Obred je – nakon obostranog pristanka zainteresiranih – obavljen u katedrali, u nazočnosti svjedoka, dvojice klerika, Bortolomea Rotte i Andree Cernoborija. Prema običaju, prethodile su mu tri napovijedi, 2., 9. i 16. travnja, tijekom kojih nisu otkrivene nikakve prepreke za njegovo sklapanje.³⁴

Zatim se 1673. rodila Fiorenza Franceschina. U veljači te godine krstio ju je puljski svećenik Francesco Maure, i to dva dana nakon rođenja. Budući da je postojala opasnost da umre, obred je obavljen kod kuće, a kasnije je nadopunjen u katedrali. Nazočni su mu bili nobil Francesco Pelizza i Lucietta, udovica Giacomina Pelizze.³⁵ Kao kuma ona se kasnije jednom spominje u matici krštenih.³⁶ Krizmao ju je biskup Corniani, u studenome 1674.³⁷ Umrula je u srpnju 1709., u dobi od oko 37 godina. Upis o njezinu ukopu navodi da je bila udana za *Patrona* Antonija Rodittija, da je primila sve sakramente te da je pokopana u katedrali. Po službenoj su dužnosti obredu bili nazočni sljedeći kanonici: arhiđakon Bassi, Vio, de Petre, vikar Gobbi i kurat Roditti.³⁸

Postojao je i sin Mattio. Za njega nema podataka o krštenju, već samo o krizmanju, koje je obavljeno u studenome 1674., kada i za ostalo dvoje djece (Meneghinu i Fiorenzu).³⁹ Mattio je umro u ožujku 1691., u dobi od oko 24 godine (rodio se, dakle, god. 1667., prije Domeniche, a poslije Nicolò). Primio je sve sakramente, a pokopan je također u katedra-

³³ *Nota di puteli i quali hanno ricevuto il sacramento della Confirmatione da Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Bernardino Corniani Vescovo di questa Città il giorno delli 18 Novembre dell' Anno 1674 nella Chiesa Cathedrale (...) Menoghina figliola del Patron Tomaso Cipriotto, e di donna Maria (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 18. studenoga 1674.).*

³⁴ *Premesse le solite pubblicazioni fatte li 2. 9. e 16. corrente giorni di Domenica trà le solennità della Messa nè scopertosi nessun Canonico impedimento per me Curato infrascritto sono stati congiunti in Matrimonio, havuto prima il mutuo consenso, Anastasio figliolo del Patron Zorzi Roditti e Domenica figliola del quondam Patron Tomaso Cipriotto abitanti in questa Città ella Chiesa Cathedrale alla presenza delli Chierici Bortholomeo Rota ed Andrea Cernobori Testij (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 17. travnja 1690.).*

³⁵ *Io Pre Francesco Maure de Licentia parrochi ho ... gl' Essorcismi et supplite le solite ceremonie e ... pratiche à Fiorenza e Franceschina figliola legittima di Messer Tomaso Cipriotto e di donna Maria sua Moglie, nata li 18 corrente, la quale esser in pericolo di morire fu battezzata in Casa e poi fu portata alle porte della Chiesa Cathedrale dall' Illustre signor Francesco Pelizza et signora Lucietta relitta quondam signor Giacomo Pelizza, Padrini (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 20. veljače 1673.).*

³⁶ *Fiorenza (?) Cipriotto (isto, 19. siječnja 1692.).*

³⁷ *Nota di puteli i quali hanno ricevuto il sacramento della Confirmatione da Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Bernardino Corniani Vescovo di questa Città il giorno delli 18 Novembre dell' Anno 1674 nella Chiesa Cathedrale (...) Fiorenza figliola del Patron Tomaso Cipriotto (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 18. studenoga 1674.).*

³⁸ *Donna Fiorenza del Patron Tomaso Cipriotto figlia, e del Patron Antonio Roditti moglie, premonita de santissimi sacramenti passò all' altra vitta, fu sepolta nella Chiesa Cathedrale, intervennero al suo funerale li Reverendissimi signori Canonici Archidiacono Bassi, Vio, de Petre, Gobbi, e Roditti come Curato, così per solito circolo toccando a cadauno di quelli, era in età d' anni 37 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 19. srpnja 1709.).*

³⁹ *Nota di puteli i quali hanno ricevuto il sacramento della Confirmatione da Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Bernardino Corniani Vescovo di questa Città il giorno delli 18 Novembre dell' Anno 1674 nella Chiesa Cathedrale (...) Mattio figliolo del Patron Tomaso Cipriotto (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 18. studenoga 1674.).*

li. Osim kurata, koji ga je i upisao u knjigu, na obredu ukopa bili su – po službenoj dužnosti – i kanonici Maure, Vio i Ferricioli.⁴⁰

Sedmi je bio Domenico. Po kronološkome se spominjanju vezuje za 1676., kada je – u rujnu – zabilježena njegova smrt, u dobi od oko šest godina (rodio se, dakle, 1670., prije Firenze, a poslije Domeniche). Pokopan je u crkvi sv. Franje.⁴¹

Maria Fosca krštena je u veljači 1679., dan nakon rođenja. Obred je obavio kanonik Francesco Maure, a nobili Zuanne Malanfa i Agnese Lombardo bili su joj kumovi.⁴² Umrla je u travnju 1683. Iako upis navodi da je imala oko pet godina, točno je da je umrla oko dva mjeseca nakon navršene četvrte godine. Pokopana je u katedrali, a na obredu su bili kanonik Vio stariji i kanonik Liberal Vio, koji ju je i upisao u Knjigu umrlih.⁴³

U veljači 1680. krizman je Purpurin, a obred je obavio biskup Corniani.⁴⁴ Posljednje godine u 17. stoljeću i u prvih desetak godina u 18. on se već spominje kao svećenik koji je obavljao krštenja.⁴⁵ Iz toga se može uočiti da u trenutku krizmanja 1680. nije bio jako mali. Kao svećenik na pogrebu spominje se u Knjizi umrlih, također u istim godinama.⁴⁶ Umro je početkom rujna 1708. u dobi od oko 33 godine (tek ovdje zaključujemo da se, dakle, rodio 1675., a krizmao u dobi od pet godina 1680.). Upis u Knjizi umrlih spominje da je primio sve potrebne sakramente, te da ga je na ukop u katedrali otpratio čitav kaptol.⁴⁷

Deseti po redu bio je Domenico, koji se rodio 1681. Sredinom rujna te godine krstio ga je kanonik Francesco Maure, i to dan nakon rođenja. Kao kumovi ubilježeni su *messer Tomaso Franco* iz Bologne, inače gradski sindik, te *donna Cattarina*, supruga *messera Christofora Bonifacija*, oboje žitelji Pule.⁴⁸ Domenico Cipriotto poslije se spominje kao kum

⁴⁰ *Passò ad altra vita quondam Mattio Cipriotto di questa Città d'anni 24 in circa, hebbe tutti li santissimi sacramenti amministrati da me Curato, fu sepolto nella Cattedrale accompagnato da me Curato e dalli signori Canonici Maure, Vio, ed Ferricioli toccò per circolo alla sepoltura (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 23. ožujka 1691.).*

⁴¹ *Morse Domenego d'anni sei in circa figliolo di messer Tomaso Cipriotto, fu sepolto à San Francesco accompagnato da me Curato antedetto (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 12. rujna 1676.).*

⁴² *Maria et Fosca figliola di messer Tomaso Cipriotto e di donna Maria sua legittima consorte, nata li 13 corrente, fu battezzata da me Francesco Maure Canonico e tenuta al Sacro Fonte dall' Illustre signor Zuanne Malanfa et dalla signora Agnese Lombarda Padrini (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 14. veljače 1679.).*

⁴³ *Morse Maria figliola del Patron Tomaso Cipriotto d'Anni 5 incirca. Fu sepolta nella Chiesa Cattedrale accompagnato dal signor Canonico Vio Seniore et da me Liberal Vio Canonico (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 6. travnja 1683.).*

⁴⁴ *Laus Deo. Qui sotto sono registrati li nomi delli cresimati di Monsignor Illustrissimo e Reverendissimo Bernardino Corniani di Pola il giorno di 2 Febbraro 1680 (...) Purpurino figliolo di Tomaso Cipriotto, la madre Maria (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 2. veljače 1680.).*

⁴⁵ *Porporino Cipriotto Canonico (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 19. srpnja 1699., 7. veljače 1701., 20. svibnja 1702., 21. rujna 1702., 26. siječnja 1703., 11. lipnja 1706., 30. lipnja 1708.).*

⁴⁶ *Il signor Canonico Don Purpurin Cipriotto (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 4. prosinca 1699., 3. lipnja 1702., 4. kolovoza 1703., 6. siječnja 1704.).*

⁴⁷ *Passò da questa all'altra vita il Reverendissimo signor Canonico Don Purpurin Cipriotto in età d'anni 33 circa, premonito di tutti li santissimi sacramenti fu accompagnato alla Chiesa Cattedrale da tutto il Reverendissimo Capitolo et ivi parimente fu sepolto (isto, 3. rujna 1708.).*

⁴⁸ *Domenico figliolo di messer Tomaso Cipriotto e di madonna Maria sua legittima consorte, nato li 13 instante, fu battezzato da me Francesco Maure Canonico e tenuto al Sacro Fonte da messer Tomaso Franco Sindico di questa Città, et da donna Cattarina moglie di messer Christoforo Bonifacio abitanti in questa Città Padrini (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 14. rujna 1681.).*

na mnogobrojnim krštenjima⁴⁹ i svjedok na vjenčanjima.⁵⁰ Njegovo je vjenčanje, pak, obavljeno koncem srpnja 1714. Tada je imao 33 godine. Supruga se zvala Angelica Razzo i bila je kći puljskog nobila Antonija. Kao svjedoci upisani su *Capo Domenico Magno* i *Patron Anastasio Roditti*.⁵¹ Kao kum Domenico Cipriotto upisan je više puta i u popisima krizmanika.⁵² Umro je koncem ožujka 1729., u 48. godini života, premda upis navodi dob od oko 46 godina.⁵³

Jedanaesta po redu rodila se Maria, koju je sredinom travnja 1686. krizmao biskup Corniani.⁵⁴ Umrkla je koncem prosinca 1697., u dobi od oko 14 godina (po tome zaključujemo da se rodila 1683. te da je krizmana u dobi od oko tri godine). Od sakramenata je primila sveto ulje, a uspjela se i ispovjediti. Na ukop u katedralu otpratili su je arhiđakon Bassi, vikar Maure i kurat koji ju je i upisao u knjigu.⁵⁵

Antonia Bortola bila je posljednja. Rodila se 1687., a u kolovozu te godine krstio ju je kanonik Francesco Maure. Sukladno običaju, upisani su i kumovi: *messer Zuanne Costantin* i *Chiaretta Magno*, oboje iz Pule.⁵⁶ Puljski biskup Eleonoro Pagello krizmao ju je početkom srpnja 1694.⁵⁷ Vjenčala se koncem kolovoza 1707. za *Domenica Damianisa* iz Vodnjana. Tom su joj prigodom svjedoci bili svećenik *Domenico Giachino* iz Vodnjana i *Giorgio Roditti*.⁵⁸

⁴⁹ *Patron Domenico Cipriotto quondam Tomaso* (isto, 19. travnja 1705., 25. studenoga 1708., 27. prosinca 1711., 16. travnja 1713., 28. listopada 1714., 15. kolovoza 1715., 9. veljače 1716.; kutija 26, IX.1.3., 11. siječnja 1717., 5. siječnja 1718., 5. ožujka 1719., 4. lipnja 1720., 20. veljače 1721., 11. kolovoza 1721., 27. kolovoza 1721., 23. kolovoza 1722., 11. srpnja 1723., 1. siječnja 1724., 13. travnja 1726., 9. siječnja 1727; *Il signor Domenico Cipriotto Junior* (isto, 26. prosinca 1713.).

⁵⁰ *Messer Domenico Cipriotto de Tomaso* (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 8. studenoga 1705., 15. veljače 1706.); *Domenico Cipriotto quondam Tomaso* (isto, 4. studenoga 1717., 8. veljače 1725.).

⁵¹ *Il Patron Domenico figliolo del quondam Patron Tomaso Cipriotto con la signora Angelica figliola del Eccellentissimo signor Antonio Razzo ambi di questa Città (...) testimonij (...) signor Capo Domenico Magno et (...) Patron Anastasio Roditti Testimonij Presenti* (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 29. srpnja 1714.).

⁵² *Il Paron Domenico Cipriotto del quondam Paron Tomaso di questa Città* (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 8. travnja 1711., 8. studenoga 1722., 26. travnja 1726.).

⁵³ *Il signor Domenico Cipriotto (...) morse in età d'Anni 46 circa* (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 28. ožujka 1729.).

⁵⁴ *Nota di quelli che riceverono il Sacramento della Confirmatione nella Città di Pola da Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Corniani Vescovo di Pola. L'Anno 1686. li 16 Aprile (...) Maria figliola del Patron Tomaso Cipriotto* (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 16. travnja 1686.).

⁵⁵ *Passò da questa ad altra vita Maria figliola del quondam Patron Tomaso Cipriotto d'anni 14 incirca, hebbe il sacramento della Penitenza et l'oglio santo. fu sepolta nella Chiesa Cattedrale accompagnata dalli Reverendissimi signori Archidiacono Bassi, et Vicario Maure, da me Curato* (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 29. prosinca 1697.).

⁵⁶ *Antonia e Bortola figliola del Patron Tomaso Cipriotto e di donna Maria sua legittima consorte, fu battezzata da me Francesco Maure Canonico e tenuta al Sacro Fonte da messer Zuanne Costantin e dalla signora Chiaretta Magno Padrini ambi di questa Città* (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 24. kolovoza 1687.).

⁵⁷ *Nota delli Cresmati sotto la Pastoral Curia di Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Leonoro Pagello Vescovo di Pola. L'Anno 1694. il 4 luglio (...) Antonia figlia del quondam Patron Tomaso Cipriotto* (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 4. srpnja 1694.).

⁵⁸ *Domicum Damianis de Terra Adignani et Antoniam quondam Thome Cipriotto filiam interrogavit (...) Reverendo Domino Domenico Giachino Adignanensi et Giorgio Roditti presentibus testibus* (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 28. kolovoza 1707.).

U drugoj polovini 17. stoljeća i u prvoj polovini 18. u Puli se spominje DOMENICO CIPRIOTTO. Njegov je otac bio *messer* Giovanni Maria Cipriotto, a majka *donna* Veniera. Kršten je kao Domenico Giacomo početkom prosinca 1667., a obred je obavio svećenik Mattio Spare. U tom je upisu zabilježeno da se rodio u zakonitom braku svojih roditelja. Kao kumovi navedeni su *messer* Giacomo dei Zotti i njegova supruga *donna* Maria.⁵⁹

Domenico Cipriotto poslije se mnogo puta spominje kao kum na krštenjima.⁶⁰

Sredinom svibnja 1670. krizmao ga je biskup Corniani.⁶¹

Vjenčao se koncem prosinca 1686., u dobi od 19 godina. Supruga se zvala Antonia Midilin i bila je kći pokojnog Antonija s područja Rovinja. Biskup ih je, zbog valjanih razloga, oslobodio obavljanja dviju napovijedi, nakon čega ih je kanonik Liberal Vio vjenčao u kući mladoženje, također zbog – kako je izrijeком navedeno – valjanih razloga. Gregorio Filaretto i *messer* Domenico (čije prezime nije upisano) bili su svjedoci.⁶² Kasnije se u knjigama vjenčanih Domenico Cipriotto spominje kao svjedok pri nekoliko obreda.⁶³

Umro je početkom svibnja 1731. u dobi od oko 64 godine, kako je i zapisano u Knjizi umrlih.⁶⁴

Domenico Cipriotto i Antonia Midilin nisu imali djece, odnosno ona barem nisu zabilježena u matičnim knjigama Pule. Isto tako nije upisano niti kada je Antonia Midilin umrla, iako je to svakako bilo prije 1697., kada je u Puli zabilježeno drugo vjenčanje Domenica Cipriotta, a nedugo zatim i rođenje prvog sina.

U drugi je brak Cipriotto stupio početkom siječnja 1697. Prema pravilima Tridentskog koncila obavljene su tri napovijedi, i to 31. prosinca 1696., 1. i 6. siječnja 1697., tijekom misa u katedrali. To je učinio kanonik Veniero Janco. Budući da nisu otkrivene nikakve prepreke, brak je sklopljen nakon obostranog pristanka zainteresiranih. Za Domenica Ci-

⁵⁹ *Domenico et Giacomo figliolo de messer Giovanni Maria Cipriotto e di donna Veniera, giugalli di legittimo matrimonio. Padrini al sacro fonte messer Giacomo de i Zotti et donna Maria sua moglie. Battizzato dal molto Reverendo signor Padre Mattio Spare de Licanza Parrochi (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 3. prosinca 1667.).*

⁶⁰ *Messer Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria (isto, IX.1.2., 3. prosinca 1702., 22. kolovoza 1706., 25. lipnja 1708., 26. srpnja 1713., 27. siječnja 1717., 28. prosinca 1720., 11. svibnja 1723.).*

⁶¹ *Notta delli cresimati sotto la Pastoral administratione di Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Bernardino Corniani Vescovo di Pola nella Chiesa delle Molto Reverende Madri Monache di San Theodoro di questa Città. Fatto notare li sudetti Cresemati da me Don Giovanni Maria Mismas Canonico et Curato (...) Domenico figliolo di Giovanni Maria Cipriotto (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 15. svibnja 1670.).*

⁶² *Ommesse due pubblicazioni per giuste cause dispensate da Monsignor Illustrissimo e Reverendissimo Vescovo per me Liberal Vio Canonico Curato cessante qualunque impedimento canonico sono stati congiunti in Santo Matrimonio Domenico Cipriotto figliolo del Patron Giovanni Maria Cipriotto di questa Città con Antonia figliola del quondam Antonio Midilin dalla Terra di Rovigno nella casa dove habita per giuste cause ut supra alla presenza del signor Gregorio Filaretto et di messer Domenico ... testimoni chiamati (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 30. prosinca 1686.).*

⁶³ *Il Patron Domenico Cipriotto del quondam Patron Giovanni Maria (isto, 7. siječnja 1697., 4. rujna 1704., 1. studenoga 1704., 21. studenoga 1723.).*

⁶⁴ *Il Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria d'anni 64 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 10. svibnja 1731.).*

priotta nije navedeno da je bio udovac, već samo da se njegov pokojni otac zvao Giovanni Maria. Supruga se zvala Maddalena i bila je udovica Domenica Bertina iz Vodnjana. Obred je obavljen u katedrali, u nazočnosti svjedoka, klerika Anastasija Rodittija, sina pokojnog Nicolòa, te *mistra* Domenica Crescija iz Venecije, obojice žitelja Pule.⁶⁵

Donna Maddalena spominje se – osim kao majka Cipriottove djece – i kao kuma na nekoliko krštenja početkom 18. stoljeća.⁶⁶

Umrla je u svibnju 1709. u dobi od oko 37 godina. Rodila se, dakle, 1672. i bila je pet godine mlađa od muža. U upisu u Knjizi umrlih spomenuto je da je primila sve sakramente – osim posljednje pričesti – i to od kanonika Rodittija. Pokopana je u katedrali, u nazočnosti čitavoga kaptola.⁶⁷

Domenico Cipriotto i *donna* Maddalena imali su šestoro djece i svi su bili rođeni u zakonitom braku.

Prvi je bio Giovanni Maria, kojeg je kanonik i generalni vikar Francesco Maure krstio početkom studenoga 1697., šest dana nakon rođenja. Nobil Foscarin Filaretto i Margherita, kći nobila Antonija Franchinija, ubilježeni su kao kumovi.⁶⁸ Giovanni Maria umro je početkom ožujka 1698. u dobi od oko – kako je neprecizno navedeno – šest mjeseci (imao je oko četiri mjeseca!). Nije mu navedeno ime, već je samo spomenuto čiji je. Pokopan je u katedrali.⁶⁹

Kako je to često bio običaj nakon smrti jednog djeteta, drugorođeni je sin preuzeo ime umrloga. Zapravo, kršten je kao Giovanni Maria Apolonio koncem ožujka 1699. Rodio se tri dana prije, a obred je – u nazočnosti svjedoka, nobila Antonija Franchinija i njegove supruge Lucrezije – obavio kanonik Ottavio Marzari.⁷⁰ Giovanni Maria Cipriotto oženio se u dobi od oko 33 godine, a obred je obavljen koncem rujna 1733. Njegova supruga,

⁶⁵ *Premesse le trè solite publicationi prescritte dal Sac(ro) Conc(ilio) di Trento li 31 Decembre, primo e 6. corrente in questa Chiesa Catedrale per il molto Reverendo signor Canonico Janco inter missarum solemniam in absentia di me Curato state fatte, ne scopertosi alcun canonico impedimento per me infrascritto Curato sono stati congiunti in Matrimonio (previo mutuo consensu) il Patron Domenico Cipriotto del quondam Patron Giovanni Maria e Donna Maddalena relicta del quondam Domenico Bertin da Dignano nella Chiesa Cattedrale presenti il Chierico Anastasio Roditti de messer Nicolò e mistro Domenico Cresci da Venezia abitanti in questa Città testij (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 7. siječnja 1697.).*

⁶⁶ *Donna Madalena moglie di Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria (isto, kutija 27, LB, IX.1.6., 27. kolovoza 1703., 11. siječnja 1706., 7. veljače 1706.).*

⁶⁷ *Donna Madalena moglie del Patron Domenico Cipriotto del quondam Giovanni Maria munita de santissimi sacramenti (eccetto la santissima comunione), ministrati dal Reverendissimo signor Canonico Roditti Parocho, passò all'altra vita, fu sepolta nella Chiesa Cattedrale con l'intervento al suo funerale di tutto il Reverendissimo Capitolo, era in età d'anni circa 37 (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 24. svibnja 1709.).*

⁶⁸ *Giovanni Maria figliolo del Patron Domenico Cipriotto e di donna Madalena sua legittima consorte nato li 3 corrente fu battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Maure Vicario Generale coll'imposizione del nome sudetto e tenuto al sacro fonte dal Spettabile signor Foscarin Filaretto e dalla signora Margaritta figliola del spettabile signor Antonio Franchini Padrini (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 9. studenoga 1697.).*

⁶⁹ *Morse un putello figlio di messer Domenico Cipriotto di mesi sei incirca, fu sepolto nella Chiesa Cattedrale accompagnato da me Curato (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 11. ožujka 1698.).*

⁷⁰ *Giovanni Maria et Apolonio figliolo del Patron Domenico Cipriotto et di donna Madalena sua legittima consorte nato li 26 detto. Padrini al sacro fonte il molto Illustre signor Antonio Franchini et la signora Lucretia sua consorte. Battezzato dal Reverendo Canonico Don Ottavio Marzari (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 29. ožujka 1699.).*

donna Menega, bila je udovica Andree Rodittija. Kao svjedoci upisani su *messer Ivan Dobrović* i *messer Giacomo Sbisà*, obojica iz Pule.⁷¹

Zatim je prvoga dana mjeseca svibnja 1701. kršten Appollonio, koji se rodio 27. travnja. Obred je obavio skolastik i generalni vikar Francesco Maure, a nazočni su bili kumovi nobil Antonio Sforza i Maria, supruga Giovannija Razza, također gradskog nobila.⁷²

Četvrti po redu, Marco, kršten je početkom lipnja 1703., tri dana nakon rođenja. I ovaj je obred obavio skolastik i generalni vikar Francesco Maure, i to u nazočnosti svjedoka, Giovannija Razza i Margherite Milanese.⁷³ Marco Cipriotto poslije je postao svećenik, pa se u toj ulozi spominje na krštenju 1753.,⁷⁴ a kao svjedok na vjenčanju upisan je 1755.⁷⁵ U knjigama umrlih spominje se mnogo puta kao svećenik na pogrebima.⁷⁶ Marco Cipriotto imao je – kao i mnogi drugi svećenici – kućnu sluškinju. Zvala se Marija Barac, bila je s riječkog područja, a umrla je 1753. u Puli.⁷⁷ Marco Cipriotto umro je u travnju 1763., u dobi od 60 godina. Iz opširnijeg upisa o njegovoj smrti doznajemo da je umro 16. travnja u podne, te da je primio sve presvete sakramente koje se inače daje umirućima. Papin oprost dobio je tijekom noći od kurata katedrale Cristofora Bonifacija, koji je uz njega bio sve do trenutka smrti. Tada je tijelo besplatno odneseno u katedralu, u pratnji čitavog kaptola i klera. Učinjeno je to zbog zahvalnosti i osjećajnosti prema preminulom svećeniku, koji je dužnošću sakristana služio kaptol punih 26 godina. Međutim, vrlo je zanimljiva opaska da se radilo o iznimci i izrijeком je spomenuto da se to neće primjenjivati i na ostale sakristane! U tom je smislu spis sastavio i sam kaptolski notar. Navedeno je također da je prije odlaska u katedralu u svećenikovoј kući otpjevana večernja molitva (*vespere*),⁷⁸ a u katedrali je služena misa (*messa*). Tijelo je pokopano u grobnici u kapeli Sv. Petra. Po narudžbi kaptola, zapis u Knjigu umrlih unio je kanonik i kaptolski notar Giorgio Lombardo.⁷⁹

⁷¹ *Patron Giovanni Maria Cipriotto quondam Domenico con donna Menega relitta del quondam Andrea Roditti (...) testimoni messer Zuanne Dobrovich et messer Giacomo Sbisà ambi di questa Città (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 28. rujna 1733.).*

⁷² *Appollonio figliolo del Patron Domenico Cipriotto e di donna Madalena sua legittima consorte nato li 27 Aprile prossimo scaduto, fu battezzato dal Reverendissimo signor Scolastico e Vicario Generale Don Francesco Maure. Patrini al sacro fonte fu l'illustre signor Antonio Sforza et la signora Maria consorte del signor Giovanni Razzo nobile di questa Città (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 1. svibnja 1701.).*

⁷³ *Marco figliolo di Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria e di donna Maddalena sua legittima consorte nato li 4 corrente, fu battezzato coll'impositione del sudetto nome dal Reverendissimo signor Don Francesco Maure Scolastico e Vicario Generale e tenuto al sacro fonte dal signor Giovanni Razzo e dalla signora Margaritta Milanese Padrini (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 7. lipnja 1703.).*

⁷⁴ *Reverendissimo signor Don Marco Cipriotto (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 6. listopada 1753.).*

⁷⁵ *Il molto Reverendo signor Don Marco Cipriotto (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 7. svibnja 1755.).*

⁷⁶ *Molto Reverendo Don Marco Cipriotto Sagrista (isto, kutija 29, LM, IX.1.11.; 31. srpnja 1739., 6. lipnja 1742.); Don Marco Sagrista (isto, 28. ožujka 1743.); Reverendo Don Marco Juniore (isto, 4. svibnja 1745., 30. listopada 1746.); Don Marco Cipriotto (isto, 2. lipnja 1745., 11. studenoga 1746., 15. srpnja 1753.); Parocho Don Marco Cipriotto (isto, 8. kolovoza 1751.).*

⁷⁷ *Maria figlia del quondam Andrea Baraz del Territorio di Fiume, era serva in Casa del Reverendo signor Don Marco Cipriotto (isto, 22. svibnja 1753.).*

⁷⁸ J. ŠETKA, *nav. dj.*, 331.

⁷⁹ *Passò da questa à miglior vita jeri al mezzo giorno il signor Don Marco Cipriotto quondam Patron Domenico di questa Città in ettà di anni 60:-minito di tutti li Santissimi Sacramenti soliti conferirsi a moribondi, e della Assoluzione Papale conferitale dal molto Reverendo signor Don Cristoforo Bonifacio Curato di questa Cattedrale con licenza etc. perche' era in tempo di notte, ed assistito fino all'estremo da sudetto signor Curato. Il di lui*

Peti po redu rodio se Giovanni Maria Francesco. Njega je početkom listopada 1706. krstio skolastik i generalni vikar Francesco Maure. Zabilježeno je da se rodio 30. rujna, te da su mu kumovi bili Giovanni Andrea Talioni i njegova supruga Maria. Upis u knjigu obavio je kanonik i kurat Pasqualin Gobbo.⁸⁰

U Knjizi umrlih početkom rujna 1709. upisana je Maddalena, koja je tada umrla u dobi od oko pet mjeseci. Kuratov zamjenik Zuanne Bonifacio – koji je i izvršio upis u Knjigu umrlih – otpratio je tijelo do katedrale, gdje je obavljen ukop.⁸¹

Već je rečeno da je iste godine, nekoliko mjeseci prije, umrla i Cipriottova druga supruga Maddalena. Nedugo poslije, on se vjenčao i treći put, ali ne u Puli, jer o tome u gradskim maticama nema podataka. Međutim, već sredinom prosinca 1710. u Puli je kršteno njegovo po redu sedmo dijete, sin Antonio. Tu doznajemo da se supruga zvala Giovanna. Antonio se rodio 16. prosinca, dan prije krštenja, koje je obavio župnik sela Pomera Andrea Moscalin. Giovanni Battista Zattabella i njegova supruga Perina, oboje Puljani, upisani su kao kumovi⁸².

Isti dan kada se i rodio – u lipnju 1713. – kršten je Tomaso. I ovaj je obred obavio spomenuti pomerski župnik, a isti su bili i kumovi (Zattabella i supruga Perina). Upis u knjigu obavio je kurat Bernardo Lonardel.⁸³ No, koncem srpnja 1716. Tomaso je umro. Točno je ubilježeno da je bio u dobi od oko tri godine. Ukop u katedrali vodio je don Bernardo Lonardel.⁸⁴

Zatim se rodila Veniera Madalena. Kanonik Ottavio Marzari krstio ju je u svibnju 1715., u nazočnosti kumova – bili su to liječnik Paolo Caratti i prije spomenuta Perina Zattabella. I

Cadavere fu accompagnato alla Chiesa Cattedrale gratis da tutto il Reverendissimo Capitolo, e Clero, e ciò in contrasegno d' affetto, e gratitudine del Capitolo stesso verso il sudetto signor Don Marco per aver servito con tutta esatezza il Capitolo medesimo in figura di Sacrestano per il corso di anni 26, e ciò solo, a riguardo della Persona deffonta per questa sol volta, con dichiarazione espressa che non abbia a servire di esempio per altri sacrestani, ne ponersi in uso tal funzione, che a tal oggetto è stato comesso il registro di questo mortorio a me sottoscritto Nodaro Capitolare e dopo aver Cantato il Vespero in Casa fu accompagnato alla Chiesa come sopra, ove presente il Cadavere fu cantata la Messa, e poi tumultato nella sepoltura esistente dentro la Capella di San Pietro. Ed Io Don Giuseppe Canonico Lombardo Nodaro Capitolare hò registrato il presente mortorio per comissione del Reverendissimo Capitolo (DAP, kutija 29, LM, IX.1.11., 17. travnja 1763.).

⁸⁰ *Joannes Maria Franciscus ex Dominico Cipriotto quondam Joannis Marie et Magdalene coniugibus legitime natus sub die 30 elapsi, baptizatus fuit à Reverendissimo Domino Francisco Maure Scolastico et Vicario Generale. Patrini fuere Joannes Andrea et Maria coniugas Talioni. Et Ego Pasqualinus Gobbo Canonicus et Curatus hic posui (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 3. listopada 1706.).*

⁸¹ *Vollò all' eterna gloria l' anima della fanciulla Madalena figlia del Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria, in età di mesi cinque, fu accompagnata alla Chiesa Cattedrale da me Zuanne Bonifacio Vice Curato dove li fu dato sepoltura (isto, kutija 28, LM, IX:1.10., 9. rujna 1709.).*

⁸² *Antonium ex Domenico Cipriotto quondam Joannis Marie et Joanna coniugibus legitimis natum heri 16 predicti mensis, Reverendissimus Dominus Andrea Moscalin Pomarij Plebanus de licentia baptizavit. Patrini fuere Dominus Joannes Baptista Zattabella huius Civitatis habitator et Domina Perina eiusdem Uxor Ego Joannes Bonifacio Vice Parochus registravi (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 17. prosinca 1710.).*

⁸³ *Tomaso figliuolo del Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria et di donna Zuanna sua Consorte, natto li 13 corrente di legittimo matrimonio, battezzato dal molto Reverendo signor Don Andrea Moscalin Piovano di Pomer de licentia Parochij. Patrini furono signor Giovanni Battista Zattabella et la signora Perina di lui consorte. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato hò qui fedelmente registrato il sudetto (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 13. lipnja 1713.).*

⁸⁴ *Volò al Cielo l' anima di Tomaso figliuolo di Patron Domenico Cipriotto de anni 3 in circa, fu accompagnato da me Don Bernardo Lonardel Curato alla Cattedrale, et ivi fu sepolto (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 25. srpnja 1716.).*

ovaj je upis u knjigu obavio župnik Lonardel.⁸⁵ Veniera je također umrla u srpnju 1716. Navedeno je da je imala oko 15 mjeseci, te da ju je na ukop u katedrali otpratio kurat.⁸⁶

U svibnju 1717. krštena je Veniera. I ovaj je obred obavio kanonik Marzari, a upis u knjigu kurat Lonardel. Kanonik Zuanne Razzo i Perina Zattabella upisani su kao kumovi.⁸⁷ Veniera Cipriotto kasnije se spominje u istim knjigama kao kuma na krštenjima, u doba kada je već bila supruga Iseppa Tamara.⁸⁸ Koncem travnja 1726. krizmao ju je biskup Giuseppe Maria Bottari, a u popis krizmanih upisao ju je spomenuti don Lonardel.⁸⁹ Umrla je u kolovozu 1768. u dobi od 51 godine.⁹⁰

Posljednja se rodila Maddalena. Krštena je koncem listopada 1719., a krstio ju je kanonik Marzari. Kumovi su joj bili puljski pretorski kancelar Giovanni Muazzo i Caterina, kći puljskog nobila Domenica Varinija. I ovaj je upis u knjigu izvršio kurat Lonardel.⁹¹ Maddalena je umrla koncem lipnja 1729. u dobi od oko deset godina.⁹²

Donna Giovanna / Zuanna spominje se kao kuma na krštenju 1713.⁹³ i krizmanju 1726.⁹⁴ u Puli. Umrla je u svibnju 1731. u dobi od oko 55 godina, malo poslije svojeg supruga, od kojega je, dakle, bila mlađa devet godina.⁹⁵

⁸⁵ *Veniera et Madalena figliola del Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria e di donna Zuanna sua legittima consorte, natta di legittimo matrimonio, battezzata dal Reverendissimo signor Don Ottavio Marzari Canonico. Patrini al sacro fonte furono l'Eccellentissimo signor Dottor Paulo Caratti et la signora Perina moglie di Domino Giovanni Battista Zattabella speciale. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato hò qui fedelmente registrato il sudetto (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 22. svibnja 1715.).*

⁸⁶ *Volò al Cielo l'anima di Veniera figliola di Patron Domenico Cipriotto de mesi 15 in circa, fu accompagnato da me sudetto Curato alla Cattedrale, et ivi fu sepolta de licentia (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 19. srpnja 1716.).*

⁸⁷ *Veniera figliola del Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria et di donna Zuanna Jugali, nata di legittimo matrimonio, fu battezzata dal Reverendissimo signor Canonico Don Ottavio Marzari de licentia parrochi. Patrini al sacro fonte furono il Reverendissimo signor Don Zuanne Razzo Canonico di questa Cattedrale et la signora Perina del signor Giovanni Battista Zattabella consorte. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato hò qui fedelmente registrato il sudetto battezzo (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 13. svibnja 1717.).*

⁸⁸ *Donna Veneranda Cipriotto Tamaro consorte di misser Iseppo Tamaro (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 2. rujna 1751., 7. prosinca 1760., 28. listopada 1763., 30. rujna 1764.).*

⁸⁹ *Notta delli Cresmati sotto la Pastoral Cura di Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo signor signor (!) Giosepe Maria Bottari Dignissimo Vescovo di questa Città di Pola, fatta li 26 aprile 1726. veramente giorno di Domenica in Albis, registrata da me Don Bernardo Lonardel Curato, come segue et segita nella Cattedrale (...) Veniera figliola del Patron Domenico Cipriotto (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 26. travnja 1726.).*

⁹⁰ *Jer sera alle 3 della notte Donna Venera nata Cipriotto moglie di messer Giuseppe Tamaro in età d'anni 51 (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 11. kolovoza 1768.).*

⁹¹ *Madalena figliola del Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria et di donna Zuanna sua legittima consorte, nata di legittimo matrimonio, fu battezzata dal Reverendissimo signor Don Ottavio Marzari Canonico de licentia parrochi. Patrini al sacro fonte furono l'Illustrissimo signor Giovanni Muazzo Cancellier Pretorio di questa Città et l'Illustrissima signora Cattarina figliola dell'Illustrissimo signor Domenico Varini Nobile di questa Città. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato qui fedelmente registrarai il sudetto battezzo (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 31. listopada 1719.).*

⁹² *Madalena figlia del Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria d'anni 10 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 25. lipnja 1729.).*

⁹³ *Donna Zuanna moglie del Patron Domenico Cipriotto quondam Giovanni Maria (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 26. ožujka 1713.).*

⁹⁴ *Donna Zuanna Cipriotto (isto, kutija 26, EC, IX.1.2., 26. travnja 1726.).*

⁹⁵ *La buona donna Zuanna relitta del quondam Patron Domenico Cipriotto in età d'anni 55 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 17. svibnja 1731.).*

Dakle, Domenico Cipriotto imao je ukupno tri supruge. S prvom nije imao djece, s drugom ih je imao šest, a s trećom pet. Prema podacima iz matičnih knjiga Pule, za samo dvoje djece sa sigurnošću možemo reći da su doživjela odraslu dob. No u obiteljima s mnogo djece to je često bio slučaj.

Potrebno je također zapaziti da su u vremenu kada se u maticama Pule spominje Domenico Cipriotto u njima zabilježena još dvojica njegovih imenjaka: Domenico Cipriotto, sin Tomasa, te Domenico Cipriotto, sin Bernardina. S obzirom na istodobnu nazočnost trojice Cipriotta istoga imena, u svim slučajevima u kojima očevo ime nije točno zabilježeno nije moguće međusobno ih razlikovati!

U drugoj polovini 18. i početkom 19. stoljeća u Puli se spominje FRANCESCO CIPRIOTTO i njegova obitelj. Kršten je kao Francesco Luigi Cipriotto, sredinom svibnja 1779. Otac mu je bio Pietro Cipriotto, sin pokojnog Francesca, a majka Paolina Artusio. U upisu stoji da se rodio prije dva dana te da je obred obavio kanonik Francesco Balbi. Zanimljivo je da je kao kum ubilježen samo Antonio Fragiaco.⁹⁶

Kao kum Francesco Cipriotto poslije je više puta upisan u istim knjigama.⁹⁷

Krizman je u veljači 1790. Njegov otac tada je već bio pokojni.⁹⁸

U Knjizi vjenčanih upisan je kao svjedok početkom srpnja 1802.⁹⁹

Njegovo, pak, vjenčanje, nije zabilježeno u puljskim maticama. Vjerojatno je obavljeno u Vodnjanu (odakle je bila supruga) i ubilježeno – vjerojatno 1802. – u tamošnje matične knjige. Supruga se zvala Giustina Marchesi i bila je kći Alberta Marchesija. Kao kuma upisana je na dva krštenja početkom 19. stoljeća.¹⁰⁰

Do 1817., kada završava opisno bilježenje puljskih matica i započinje unošenje podataka po rubrikama, Francesco Cipriotto i Giustina Marchesi imali su sedmero djece, pet sinova i dvije kćeri. Svi su bili rođeni u zakonitom braku.

Najprije se u sječnju 1803. rodila Maria Paolina. U veljači te godine krstio ju je kanonik Supplian, a kumovi su bili grof Felice Lombardo i mlada plemkinja Maria Caterina, kći Antonija Artusija, čiji je otac bio pokojni Giovanni Battista.¹⁰¹

Koncem studenoga 1804. kršten je Pietro Antonio. Ubilježeno je da se rodio 11. studenoga u tri sata noću, te da je obred obavio kanonik i arhiđakon Stefano Supplian. Nobili Ge-

⁹⁶ *Francesco Luigi figlio del signor Pietro Cipriotto quondam Francesco e della signora Paolina Artusio di lui legittima consorte, nato l'altrojeri, fu battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Don Francesco Balbi. Padrino al sacro fonte fu Domino Antonio Fragiaco di questa Parrochia (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 15. svibnja 1779.).*

⁹⁷ *Il signor Francesco Cipriotto (isto, 9. veljače 1800., 20. prosinca 1801., 21. kolovoza 1802., 30. ožujka 1816.).*

⁹⁸ *Die 21 Febraro 1790. Franciscus filius quondam Petri Cipriotto (isto, kutija 26, EC, IX.1.4., 21. veljače 1790.).*

⁹⁹ *Signor Francesco Cipriotto quondam Pietro (isto, kutija 27, LC, IX.1.7., 6. srpnja 1802.).*

¹⁰⁰ *La signora Giustina moglie del signor Francesco Cipriotto (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 28. veljače 1803., 11. ožujka 1807.).*

¹⁰¹ *Maria Paolina figlia del signor Francesco Cipriotto e della signora Giustina nata Marchesi di lui legittima consorte, nata li 19 decorso Gennaro. Battezzata dal Reverendissimo signor Canonico Supplian de licentia parochi. Padrini al sacro fonte furono il Nobil sigor Conte Felice Lombardo e la Nobil Donzella Maria Cattarina figlia del Nobil signor Antonio Artusi quondam Giovanni Battista (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 4. veljače 1803.).*

rolamo Lombardo i grofica Mattia Fiorina, supruga grofa Girolama Muazza Cinei, oboje iz Pule, bili su kumovi.¹⁰²

Pietro Luca kršten je koncem travnja 1807. Navedeno je da se rodio 20. travnja, te da ga je krstio pomerski (?) kapelan Antonio (prezime mu nije čitljivo). Domenico Bradamante i plemkinja Irene Marinoni zapisani su kao kumovi.¹⁰³

Četvrta je bila Maria Susanna, koju je koncem ožujka 1809. krstio puljski kanonik i skolastik Lučić. Rodila se 17. ožujka, ali nije moguće pročitati tko su joj bili kumovi.¹⁰⁴ Maria Susanna umrla je u ožujku 1811. u devet sati ujutro. Točno je navedeno da je imala dvije godine. Oblik prezimena ovdje je *Cipriotti!*¹⁰⁵

Zatim se rodio Giovanni Giuseppe. Za njega je navedeno da se rodio 20. ožujka, a pet dana kasnije krstio ga je kanonik Supplian. Kao kumovi ubilježeni su kapetan vojne inženjerije Francesco del Re iz Modene te Caterina Lombardo. I ovdje se prezime spominje u obliku *Cipriotti.*¹⁰⁶

Zatim se 20. srpnja 1815. rodio Giovanni Alberto, kojega je početkom kolovoza iste godine krstio kanonik i arhiđakon Supplian. Djetetovi su kumovi bili Gaetano Artusi, sin pokojnog Antonija, te Francesca Artusi, Gaetanova sestra i supruga Pietra Bressianija iz Pule.¹⁰⁷

U srpnju 1817. kršten je Antonio Natale. Rodio se 5. srpnja te godine, a obred je također obavio arhiđakon i kanonik Supplian. Nobili Andrea Razzo i Andriana Vareton, čiji je muž bio Natale Vareton, bili su kumovi.¹⁰⁸

¹⁰² *Pietro Antonio figlio del signor Francesco Cipriotto e della signora Giustina di lui legittima consorte, nato li 11 del corrente alle ore tre di notte. Battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Archidiacono Don Steffano Supplian de licentia parochi. Padrini furono alla sacra fonte il Nobil signor Gerolamo Lombardo e la Nobil signora Contessa Mattia Fiorina moglie del Nobil signor Conte Girolamo Muazzo Cinei ambi di questa Città (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 29. studenoga 1804.).*

¹⁰³ *Pietro Luca figlio del signor Francesco Cipriotto quondam Pietro e della signora Giustina nata Marchesi di lui legittima consorte, nato li 20 del corrente. Fu battezzato dal Reverendo signor Don Antonio ...chi Capellano di Pomer (?) de licentia parochi. Padrini al sacro fonte furono il signor Gerolamo Lombardo e la Nobil signora Contessa Mattia Fiorina moglie del Nobil signor Domenico Bradamante, e la Nobil signora Irene Marinoni (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 26. travnja 1807.).*

¹⁰⁴ *Maria Susana figlia di messer Francesco Cipriotto quondam Pietro e la signora Giustina Marchesi di lui legittima consorte, nata li 17 corrente. Battezzata dal Reverendissimo signor Canonico Scolastico Luzzich. Padrini furono al sacro fonte ... (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 27. ožujka 1809.).*

¹⁰⁵ *Maria Susana figlia del signor Francesco Cipriotti alle ore 9 antemeridiane (...) nella sua età di anni 2 (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 14. ožujka 1811.).*

¹⁰⁶ *Giovanni Giuseppe figlio del signor Francesco Cipriotti quondam Pietro e della signora Giustina figlia del signor Alberto Marchesi da Dignano di lui legittima consorte, nato li 20 del corrente marzo alle ore due pomeridiane. Battezzato dal Reverendissimo signor Archidiacono Stefano Supplian.. Padrini furono al sacro fonte il signor Francesco del Re da Modena Capitano del Genio e la signora Cattina moglie del signor Felice Lombardo (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 25. ožujka 1811.).*

¹⁰⁷ *Giovanni Alberto figlio del signor Francesco Cipriotto quondam Pietro, e della signora Giustina figlia del signor Alberto Marchesi da Dignano di lui legittima consorte, nato li 20 del prossimo passato luglio. Battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Archidiacono Supplian.. Padrini al sacro fonte furono il signor Gaetano Artusi quondam Antonio e la signora Francesca Artusi quondam Antonio moglie del signor Pietro Bressiani di questa Città (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 5. kolovoza 1815.).*

¹⁰⁸ *Antonio Natale figlio del signor Francesco Cipriotto e della signora Giustina nata Marchesi sua legittima consorte, nato li 5 corrente alle ore 9 pomeridiane. Battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Archidiacono Supplian.. Padrini al sacro fonte furono il Nobil signor Andrea Razzo e la Nobil signora Andriana moglie del signor Natale Vareton (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 10. srpnja 1817.).*

Mnogobrojnost obitelji koje su nosile prezime *Cipriotto* može – kako je ovdje i pokazano – vrlo dobro poslužiti pri analizi pojedinih obiteljskih rodova. Premda su mnogi njihovi pripadnici privremeno (primjerice, zbog sklapanja braka u župi mladoženje ili mlade) ili trajno napuštali Pulu, nazočnost nositelja spomenutog prezimena bila je tijekom čitavog razdoblja vrlo naglašena, a to se u tolikoj mjeri – što je posebice važno – može reći za malo koju drugu puljsku obitelj.

2.2. Grčka

I u ovom je slučaju nemoguće kvantificirati točan broj doseljenika. Naime, riječ je o osobama koje nose prezime *Greco* (ili *Grego*), koje se svakako odnosilo na potomke grčkih doseljenika. No, kod ovog izričaja valja biti oprezan, jer je *greco* također bila oznaka za vrlo malobrojne pravoslavne žitelje. Jedno je, dakle, *Greco* kao oznaka zemljopisne provenijencije, a drugo je *greco* kao oznaka vjerske pripadnosti, premda su u Puli bili zabilježeni doseljenici iz grčkih pokrajina koji su bili pravoslavne vjere. Osim toga, mnoge grčke pokrajine nisu bile pod suverenitetom Mletačke Republike, već Turskog Carstva, pa se moglo raditi i o prebjezima pred Turcima.

U matičnim se knjigama spominju doseljenici koji su nosili prezimena za koja je poznato da potječu iz grčkih pokrajina.

Primjerice, u prvoj polovini 17. stoljeća često se spominju pripadnici obitelji RECHESSENS, koja se – premda znatno rjeđe od navedenog oblika – bilježila i na razne druge načine: kao *Rechens*, *Rechisens*, *Recxens*, *Recxesens*, *Rechenxens* i *Rexexens*.

ZENO RECHESSENS zabilježen je kao kum na krštenjima 1615. i 1616.¹⁰⁹ Pokopan je u siječnju 1648., no dob mu nije navedena. Zabilježeno je da mu je otac bio pokojni Calzerano (ili Calverano?) Recxens, te da je primio sve potrebne sakramente. Pokopan je u crkvi sv. Franje, a na obredu je bio čitav kaptol.¹¹⁰

Kasnijih godina spominje se BORTOLO RECHENS. Naveden je kao svjedok na vjenčanjima¹¹¹, kum na krštenjima¹¹² i krizmanjima¹¹³. Umro je u siječnju 1645., no nije poznato u kojoj dobi. Pokopan je u crkvi sv. Franje, a na ukopu su, po dužnosti, bili svećenici i kanonici Benussi i arhidakon čije ime nije navedeno.¹¹⁴

¹⁰⁹ *Il signor Zeno Rechensens (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 18. siječnja 1615., 27. studenoga 1616.).*

¹¹⁰ *Passò di questa à miglior vita messer Zeno figlio del quondam Calzerano (Calverano?) Recxens al quale gli fu administrati li santissimi sacramenti fu sepolto a San Francesco accompagnato alla sepoltura dal molto Reverendo Capitolo (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 1. siječnja 1648.).*

¹¹¹ *Il signor Bortolo Rexexens (isto, kutija 25, LC, IX.1.1, 4. rujna 1628.); Il signor Bortolo Recxens (isto, 23. rujna 1629.); Signor Bortolo Rechens (isto, 21. rujna 1632., 10. listopada 1632., 17. svibnja 1633., 25. rujna 1633.).*

¹¹² *Il signor Bortolo Rechenxens (isto, LB, 20. kolovoza 1628.); Messer Bortolo Recxens (isto, 26. kolovoza 1634., 9. travnja 1635.).*

¹¹³ *Il signor Bortolo Rechisens (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 4. lipnja 1634.).*

¹¹⁴ *Morse messer Bortolamio Recxens, fu sepolto a San Francesco, accompagnato alla sepoltura da me sopra-detto Curato, vi furono per circolo li signori Canonici: Il signor Archidiacono, et il signor Benusi (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 15. siječnja 1645.).*

U 17. se stoljeću u Puli spominje i obitelj XENACHI, zabilježena i kao *Xenacij*, *Senachi*, kod ženskih osoba *Senachia* i *Senacchia*. Spominje ih Camillo De Franceschi, koji navodi da su Xenachi bili grčki bjegunci koji su kasnije primljeni u puljski patricijski savjet.¹¹⁵

Nobil COSTANTIN XENACHI zabilježen je kao kum na mnogim krštenjima.¹¹⁶ Njegovo je vjenčanje obavljeno početkom siječnja 1646. u kući mlade. Ona je također bila plemkinja, zvala se Antonia i bila je udovica Giovannija Francesca Gavarda. Uz nazočnost trojice kumova – nobila Zuanne Pelizze te *messera* Michiela Pozza i *messera* Alvisea Darina – obred je vodio kanonik i kurat Giacomo Bonarelli. Biskup Mario Badoer dopustio je oslobađanje od uobičajenih triju napovijedi.¹¹⁷

Donna Antonia Xenachi bila je kuma na više krštenja,¹¹⁸ a umrla je u ožujku 1686. u 70. godini života. Primila je sve sakramente, a pokopana je u crkvi sv. Franje. Na ukopu je bio čitav kaptol.¹¹⁹

Costantin Xenachi i *donna* Antonia nisu imali djece, odnosno, ona se u puljskim maticama ne spominju. No zabilježen je sin Anzolo, čija je majka bila Xenachijeva sluškinja *donna* Santa. Dječak je kršten početkom listopada 1654. Iako – suprotno pravilima i običajima u pisanju crkvenih matica – izrijekom nije navedeno da se radi o izvanbračnom djetetu, to se jasno zaključuje iz konteksta tog upisa, a također i prema podacima o Xenachijevoj zakonitoj supruzi, koja je, kako je rečeno, živjela sve do 1686. Kumovi djetetovi bili su Giuseppe / Iseppo Cosani, kapetan u puljskoj utvrdi, te Eufemia, kći *messera* Agostina zvanog Scocco. Krštenje je obavio kurat.¹²⁰ No Anzolo Xenachi umro je 17 dana nakon krštenja. Tijelo je na ukop u crkvu sv. Franje otrpatrio kurat.¹²¹

U verziji puljskog statuta objelodanjenog u Trstu 1843. naveden je popis građana Pule iz 1641., tj. puljskih nobila, među kojima se nalazio i Costantin Senachi¹²².

¹¹⁵ Camillo DE FRANCESCHI, *nav. čl.*, 253.

¹¹⁶ *L' Illustré signor Costantin Xenachi* (DAP, kutija 25, LB, IX.1.1., 13. prosinca 1639., 12. siječnja 1646., 9. kolovoza 1648.).

¹¹⁷ *Io Giacomo Bonarelli Canonico et Curato Congionsi nel santo matrimonio la Illustré signora Antonia relitta del quondam Illustré et eccelletissimo signor Giovanni Francesco Gavardo et l' Illustré signor Costantin Xenachi, et questo matrimonio lo celebri nella solita habbitatione della sposa, alla presenza del Illustré signor Zuane Pelizza et messer Michiel Pozzo et messer Alvise Darin, la Publicatione tutte tre fu dispensata dal Illustrissimo et Reverendissimo mon signor Marino Badoaro nostro Vescovo* (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 8. siječnja 1646.).

¹¹⁸ *La signora Antonia moglie del signor Costantin Senachi* (isto, 8. prosinca 1647.); *La signora Antonia Gavarda detta Senachia* (isto, kutija 25, IX.1.2., 4. veljače 1680.); *Antonia Xenachi alias Gavarda* (isto, 11. siječnja 1681.); *La signora Antonia Senacchia* (isto, 4. prosinca 1681., 10. prosinca 1684., 28. studenoga 1685.).

¹¹⁹ *Morse la signora Antonia Senachi d' anni 70 incirca hebbe tutti li santissimi sacramenti, fu sepolta nella Chiesa di San Francesco accompagnata dal Reverendissimo Capitolo* (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 14. ožujka 1686.).

¹²⁰ *Anzolo figliolo del Illustré signor Costantin Xenachi, la madre donna Santa sua serva. Padrini al sacro fonte l' Illustré signor Iseppo Cosani Capitano sopra questa fortezza, et Eugfemia figliola de messer Aghostin detto Scocco, battezzato il Curato* (isto, kutija 25, LB, X.1.1., 1. listopada 1654.).

¹²¹ *Morse Anzolo figliolo del signor Costantin Xenachi de giorni 18, fu sepolto a San Francesco accompagnato alla sepoltura dal Curato* (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 18. listopada 1654.).

¹²² *Statuti municipali della Città di Pola nell' Istria editi per cura della direzione del Museo Tergestino di antichità*, Tergeste 1843., 6.

Naveden je također i popis građana Pule iz 1678., s posebnom oznakom godine u kojoj su pojedine obitelji izumrle. Xenachi su izumrli 1680.¹²³

Grčkog podrijetla bila je i obitelj AXENDIO, u puljskim maticama zabilježena i kao *Axendij*, *Acsendio*, *Assendio*, za ženske osobe *Assendia*, *Axendia*.

Šezdesetih je godina 17. stoljeća u Puli živjela Domenica, kuma na krštenju u ožujku 1662.¹²⁴ Njezin se muž zvao BORTOLO AXENDIO.

Koncem listopada 1669. u Puli je umrla 20-godišnja Orsola, čiji je otac bio pokojni SALAMON ASSENDIO. Uspjela se ispovjediti i primiti sve sakramente, a pokopana je u crkvi sv. Tome. Obred je vodio kanonik Giovanni Maria Mismas, a po dužnosti je bio nazočan i vicekurat.¹²⁵

U Knjizi vjenčanih koncem srpnja 1622. zapisana je *donna* Gerolama, čiji je muž bio pokojni ANASTASIO GRECO, žiteljka Pule koja se tog datuma udala.¹²⁶

U drugoj polovini 18. stoljeća u Puli se spominje ANDREA GREGO i njegova obitelj, čije se ime zapravo vezuje za grčki otok Kefaloniju,¹²⁷ ali u najširem smislu označava doseljenika s čitavoga grčkog područja. Andrea Grego, čiji se otac zvao Niccolò, prvi se put spominje u lipnju 1753., kada ga je u Puli krizmao biskup Giovanni Andrea Balbi.¹²⁸

Vjenčao se koncem siječnja 1763., u dobi od 19 godina (taj podatak ovdje nije naveden, ali do njega dolazimo uvidom u maticu umrlih). Supruga se zvala Marija Draković, otac joj je bio pokojni Nicolò. Oboje su bili Puljani i u brak su ušli prvi put. Kao svjedoci upisani su ljekarnik Giacomo Barina i *messer* Giuseppe Tamaro iz Pule.¹²⁹

Andrea Grego umro je u prosincu 1790. u dobi od oko 46 godina. Navedeno je da je bio dočasnik, te da je primio papin oprost i posljednje pomazanje, ali ne i ostale sakramente, najvjerojatnije zbog moždanog udara.¹³⁰

¹²³ Isto, 7.

¹²⁴ *Domenica moglie di Bortolo Axendio* (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 5. ožujka 1662.).

¹²⁵ *Passò di questa miglior vita Orsola figliola del quondam Salomon Assendio di anni 20, ebbe la Confessione e tutti li santissimi sacramenti, fu sepolta nella Chiesa di San Tomaso accompagnata da me Don Giovanni Maria Mismas Canonico e tochè per circolo il signor Vice Curato* (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 27. listopada 1669.).

¹²⁶ *Donna Gerolama relita del quondam Anastasio Greco habitante in Pola* (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 27. srpnja 1622.).

¹²⁷ Prema Benussiju, obitelj se 1578. s otoka Kefallinije doselila u Rovinj (Bernardo BENUSSI, *Storia documentata di Rovigno*, Trieste, 1977., 345.), a odatle u Pulu.

¹²⁸ *Adì 12 Giugno 1753 3a Festa delle Pentecoste. Nota delli Cresimati da molto Illustrissimo Reverendissimo Giovanni Andrea Balbi Vescovo di Pola fatta in questa Chiesa Cattedrale (...) Andrea Grego di Niccolò* (DAP, kutija 26, EC, IX.1.3., 12. lipnja 1753.).

¹²⁹ *Andrea Grego di mistro Nicolò e l' Onesta Donzella Maria Dracovich del quondam Nicolò amendue in primo voto, e di questa Città (...) presenti il signor Giacomo Barina speciale e messer Giuseppe Tamaro di questa Città* (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 29. siječnja 1763.).

¹³⁰ *Il signor Sargente Andrea Grego in età d'anni 46 circa heri all'ore 19 circa (...) ebbe l' Assoluzione Papale e l' Estrem' Unzione, non potè esser suffragato dagli altri Ecclesiastici antidoti per un' improvviso ristagno, che ebbe nella Testa* (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 23. prosinca 1790.).

Marija Draković ubilježena je kao kuma na krštenju početkom ožujka 1763.¹³¹ Puljske matične knjige spominju njihovo dvanaestero djece, od kojih je većina umrla u dječjoj dobi, a svi su se rodili u zakonitom braku.

Prva se rodila Regina Antonia, koju je u ožujku 1764. krstio kanonik Giuseppe Lombardo. Ljekarnik Giacomo Barina i donna Maria Vio, supruga Ivana Lorenića, sina *mistra* Lovre, bili su kumovi.¹³² No pet dana poslije dijete je pokopano.¹³³

Zatim se rodio Niccolò Antonio. Njega je sredinom ožujka 1765. – tri dana nakon rođenja – krstio kanonik Lombardo. Kao kumovi ubilježeni su nobil Petar, sin Petra Kreševanića, opat Teodoro Balbi i Caterina Artusio.¹³⁴ Dječak je brzo umro i pokopan je tjedan dana nakon krštenja.¹³⁵

Annunziata Domenica Fiora krštena je početkom svibnja 1766. Ovdje je otac upisan kao Andrea Silvestro Grego. Rodila se 25. ožujka te godine. Djevojčicu – koja se nalazila u smrtnoj opasnosti – krstio je najprije kod kuće, 3. travnja, kanonik Antonio Margarita, a obred je kasnije u katedrali nadopunio kurat Cristoforo Bonifacio. Kuma djetetova u oba je slučaja bila djevojčica Fiora, kći Zuanne Carotina.¹³⁶

Regina Luigia krštena je početkom siječnja 1769. Rodila se 26. prosinca 1768., a obred je obavio kanonik Lombardo. Nobil Petar Kreševanić i plemkinja Ottavia Morossi, supruga nobila Giacoma Lombarda bili su kumovi.¹³⁷ Regina Luigia poslije se spominje kao kuma na krštenju 1796.¹³⁸ Vjenčala se u travnju 1797. Muž se zvao Francesco Bonaldi, a bio je sin Giovannija iz Bergama. Obred je vodio kanonik Bernardino Tonetti. Obavio ga je – dobivši prethodno obostranu suglasnost zainteresiranih – u kući Antonija Artusija, sina pokojnog Giovannija Battiste, u kojoj je mlada živjela. Kao svjedoci zapisani su nobil Tizian Vareton i Giuseppe Carrara. Na koncu stoji zanimljiva napomena o ograđivanju od

¹³¹ *Maria Dracovich ora moglie di Andrea Grego (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 8. ožujka 1763.).*

¹³² *Regina Antonia figlia di Andrea Grego di mistro Niccolò e di Maria Dracovich di lui legittima consorte, fu battezzata dal Reverendissimo signor Canonico Giuseppe Lombardo. Padrini il signor Giacomo Barina speciale e donna Maria Vio moglie di Zuanne Chiarenich di mistro Lorenzo (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 11. ožujka 1764.).*

¹³³ *Regina Antonia figlia di Andrea Grego in età di giorni 5 (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 17. ožujka 1764.).*

¹³⁴ *Niccolò Antonio figlio di Andrea Grego e di donna Maria natta Dracovich jugalli, nato li 10 corrente, fu battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Giuseppe Lombardo. Padrini alle Ceremonie del Catechismo il Nobil signor Pietro Crescevani del signor Pietro ed al Sacro Fonte il Nobil signor Abbate Teodoro Balbi e la signora Cattarina Artusio (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 13. ožujka 1765.).*

¹³⁵ *Nicolò figlio di Andrea Grego in età di giorni dieci (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 21. ožujka 1765.).*

¹³⁶ *Io Don Cristofforo Bonifacio Curato di Città ho fatto le Ceremonie del Catechismo in quest'oggi ad annunciata Domenica e Fiora figlia di Andrea Silvestro Grego di Niccolò, e di Maria di lui legittima consorte, nata li 25 Marzo prossimo passato, la qual fanciulla fu battezzata in Casa in imminente pericolo di vita dal Reverendissimo signor Canonico Antonio Margarita li 3 Aprile. Madrina fu la Donzella Fiora Carotin di mistro Zuanne come pure la stessa fu assistente alle sacre Ceremonie in questa Chiesa Cattedrale (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 5. svibnja 1766.).*

¹³⁷ *Regina Luigia figlia d' Andrea Grego, e di Maria jugali, nata li 26 Dicembre p(rossim)o p(assat)o, fu battezzata in quest'oggi dal Reverendissimo signor Canonico Giuseppe Lombardo. Padrini il Nobil signor Pietro Chersevani del signor Pietro e la Nobile signora Ottavia Morossi moglie del Nobil signor Giacomo Lombardo (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 8. siječnja 1769.).*

¹³⁸ *La nubile Regina figlia del quondam Andrea Grego di questa Città (isto, 5. lipnja 1796.).*

bračnog blagoslova koji im je spomenuti kanonik dodijelio u crkvi sv. Franje izvan vazmenog vremena.¹³⁹

Peta po redu bila je Caterina Elisabetta, koja se rodila 25. studenoga 1770., a koju je pet dana kasnije krstio kurat Francesco Balducci, koji ju je i upisao u knjigu. Angelo Fachinetti i Lucrezia, supruga Tiziana Varetona, bili su kumovi.¹⁴⁰

Giovanni Vettor kršten je u srpnju 1776., dan nakon rođenja. Obred je obavio kanonik Giuseppe Lombardo, a kumovi su bili nobil Pietro Piccoli i Cecilia Gasperoni, supruga Antonija Barbatta.¹⁴¹ U dobi od oko dvije godna Giovanni je umro, te je pokopan u grobnici br. 2 kod krstionice.¹⁴²

U prosincu 1777., u Knjigu krštenih upisan je Niccolò. Navedeno je da se rodio 22. listopada 1773., a prvo je krštenje kanonik Giuseppe Lombardo obavio 2. studenog 1773. kod kuće, jer se dijete nalazilo u smrtnoj opasnosti. Više od četiri godine poslije dječak je donesen u katedralu, gdje je u nazočnosti kume Lucrezije Vareton spomenuti svećenik obavio nadopunu obreda.¹⁴³ Niccolò Grego vjenčao se početkom studenoga 1797. u Puli s Katarinom, kćeri pokojnoga Martina Crnoborija. Sindik Giorgio Lombardo i Fabian Ive bili su svjedoci.¹⁴⁴ Umro je također u Puli, u travnju 1815. Pogrešno je upisana njegova dob: imao je 42, a ne 37 godina, jer se rodio 1773.¹⁴⁵

Pierina Rosa krštena je početkom veljače 1779. Uz nazočnost kumova – nobila Petra Kreševanića i Rose, supruge Bortola Cattara – obred je obavio kanonik Giovanni Battista

¹³⁹ *Il signor Francesco figlio del signor Zuanne Bonaldi della Diocesi di Bergamo con Regina figlia del quondam Andrea Greco di questa Città, ambi in primo voto (...) dal Reverendissimo signor Don Bernardino Canonico Tonetti avuto prima il loro reciproco consenso per verba de presenti sono stati congiunti in Santo Matrimonio in casa del signor Antonio Artusi quondam Giovanni Battista solita abitazione della sposa alla presenza del Nobil signor Tizian Vareton ed il signor Giuseppe Carrara Testimonij. Colla riserva delle Nuzziali Benedizioni che tra la Messa gli impartì il signor Canonico Medesimo in San Francesco extra tempus Pach (isto, kutija 27, LC, IX.1.7., 15. travnja 1797.).*

¹⁴⁰ *Catterina Elisabetta figlia di mistro Andrea Grego, e di Maria di lui legittima consorte, nata li 25 dello spirante. Fu battezzata da me Curato Don Francesco Balducci. Padrini furono il signor Angelo Fachinetti e la signora Lucrezia moglie del signor Tizian Vareton (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 30. studenoga 1770.).*

¹⁴¹ *Gioanni Vettor figlio del Capo Andrea Grego e di donna Maria Dracovich di lui legittima consorte, nato nella scorsa notte, fu battezzato dal Reverendissimo signor Canonico e Archidiacono Don Giuseppe Lombardo. Padrini al Sacro Fonte furono l' Illustrissimo signor Pietro Piccoli e Cecilia Gasperoni moglie dell' Illustrissimo signor Antonio Barbatto (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 10. srpnja 1776.).*

¹⁴² *Zuanne figlio di mistro Andrea Grego in età d' anni due circa (...) fu sepolto nell' Arche al Battisterio al n(umero) II. (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 13. travnja 1778.).*

¹⁴³ *Niccolò figlio di mistro Andrea Grego e di donna Maria Dracovich di lui legittima consorte, per urgente necessità è stato lavato sacramentalmente in Casa alli due Novembre dell' anno 1773. in cui naque alli 22 d' ottobre, dal reverendissimo signor Canonico Archidiacono Don Giuseppe Lombardo oggi soltanto è stato presentato alla Chiesa ove dal Reverendissimo predetto li furono amministrate le sacre ceremonie, assistito dalla signora Lucrezia moglie del signor Titian Vareton, di questa Città (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 20. prosinca 1777.).*

¹⁴⁴ *Niccolò Grego quondam Andrea con Cattarina figlia del quondam Martin Cernobori ambi in primo voto (...) alle quali cose tutte furò presenti Zorzi Lombardo Sindaco e Fabian Ive Testimonij (isto, kutija 27, LC, IX.1.7., 9. studenoga 1797.).*

¹⁴⁵ *Nicoletto Grego quondam Andrea (...) nella sua età di anni 37 (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 24. travnja 1815.).*

Bradamante.¹⁴⁶ Djevojčica je umrla dva dana nakon krštenja. Bila je u dobi od samo četiri dana, a pokopana je u grobnici br. 2 kod krstionice.¹⁴⁷

Kći Domenica upisana je u Knjigu umrlih u veljači 1779. Navedeno je da je imala 14 godina,¹⁴⁸ pa se, dakle, rodila 1765., no te se godine, kako je već rečeno, rodio Niccolò Antonio. Ili se rodila kao blizanka ili je njezina dob pogrešno navedena!

Koncem siječnja 1782. kanonik i arhiđakon Giuseppe Lombardo krstio je Domenicu Antoniju, rođenu dan prije. Nobili Giacomo Lombardo i Rosa Cattaro bili su kumovi.¹⁴⁹ No već početkom veljače dijete je umrlo, kako je navedeno, u dobi od osam dana, a pokopano je u grobnici br. 3 kod krstionice.¹⁵⁰

Domenica Geminiana krštena je koncem siječnja 1784., također dan nakon rođenja, a krstio ju je također kanonik Lombardo. Kumovi su joj bili Puljani Antonio Artusi, sin pokojnoga Giovannija Domenica, te Giulia Rotta, supruga Antonija Artusija, sina pokojnoga Giovannija Battiste.¹⁵¹ Domenica Geminiana umrla je nekoliko dana poslije, u – kako je zabilježeno – dobi od devet dana, od hladnoće koja je vladala na dan njezina rođenja. Vicekurat i sakristan tijelo su otpratili do katedrale, gdje je ono pokopano u jednoj od dječjih grobnica kod krstionice.¹⁵²

Posljednji, Andrea Luigi, kršten je koncem svibnja 1785., također dan nakon rođenja. Obred je vodio kanonik Andrija Mandušić, a kao kumovi upisani su Antonio Artusi, sin pokojnoga Giovannija Battiste, te plemkinja Angela, kći Bortola Cattara.¹⁵³

¹⁴⁶ *Pierina Rosa figlia del Sargente Andrea Grego e di donna Maria Dracovich di lui consorte, fu battezzata dal Reverendissimo signor Canonico Don Zambattista Bradamante. Padrini al Sacro Fonte furono li Illustrissimi signori Pietro Crescevanich e Rosa moglie del signor Bortolo Cattaro ambi di questa Parrochia (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 2. veljače 1779.).*

¹⁴⁷ *Pierina figlia d' Andrea Grego in età di giorni quattro (...) fu sepolta nell' Arche al Battisterio in quella cioè al n(umero) II. (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 4. veljače 1779.).*

¹⁴⁸ *Domenica figlia di Andrea Grego in età di anni 14 circa (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 22. veljače 1779.).*

¹⁴⁹ *Domenica Antonia figlia del Capo Andrea Grego e di donna Maria Dracovich di lui legittima consorte, nata heri, fu battezzata dal Reverendissimo signor Canonico ed Archidiacono Don Giuseppe Lombardo. Padrini al Sacro Fonte sono stati li Nobili signori Giacomo Lombardo e Rosa moglie del signor Bortolo Cattaro di questa Città (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 29. siječnja 1782.).*

¹⁵⁰ *Domenica figlia d' Andrea Grego in età di otto giorni (...) fu sepolta nell' Arche al Battisterio in quella cioè al n(umero) III. (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 4. veljače 1782.).*

¹⁵¹ *Domenica Geminiana figlia del signor Sargente Andrea Grego e di donna Maria Dracovich sua legittima consorte (nata li 29 del spirante di legittimo matrimonio). Fu battezzata dal Reverendissimo signor Don Giuseppe Lombardo Canonico ed Archidiacono di questa Cattedrale. Padrini furono al Sacro Fonte il signor Antonio Artusi quondam Giovanni Domenico e la signora Giulia Rotta moglie del signor Antonio Artusio quondam Giovanni Battista ambi di questa Città (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 30. siječnja 1784.).*

¹⁵² *Domenica Geminiana figlia del signor sargente Andrea Grego in età di giorni 9, volò alla Gloria del Paradiso per il freddo avuto che era quando naque, il di lei picciol cadavere fu accompagnato alla Cattedrale da me sottoscritto Vice Curato, e dal signor Sacristà e fu sepolta in una delle sepolture prò Angelis appresso il Battisterio (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 8. veljače 1784.).*

¹⁵³ *Andrea Luigi figlio del signor Sargente Andrea Grego quondam Niccolò e di donna Maria figlia del quondam Capo Nicòla Dracovich sua legittima consorte (nato ieri mattina alle ore 10 di legittimo matrimonio), fu battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Don Andrea Mandusich de licentia parochi. Padrini furono al Sacro Fonte Domino Antonio Artusi quondam mistro Giovanni Battista e l' Onesta Donzella la Nobil signora Angela figlia del Nobil signor Bortolo Cattaro (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 31. svibnja 1785.).*

Andrea je umro u veljači 1787. Zapisana je njegova dob od jedne godine, osam mjeseci i 26 dana.¹⁵⁴

Od pravih Grka doseljenih u Pulu svakako je zanimljiv i vojnik COSTANTIN PERICTI, zabilježen kao kum na krštenju u svibnju 1788.¹⁵⁵

2.3. Hania / Khanĕa / Chania (La Canea)

Hania je grad i luka na otoku Kreti.¹⁵⁶ Do 1669. bila je, kao i čitav otok, u mletačkim rukama, a nakon toga u turskim.

Hania se u puljskim maticama spominje rijetko, i to samo u Knjizi umrlih. Tu je početkom siječnja 1662. zapisana Donna Cattarina, čiji je muž bio *messer* ANDREA ADA iz Hanije, a koja je tada umrla u Puli. Svete je sakramente dobila od kurata Giacoma Bonarellija, a pokopana je u crkvi Blažene Gospe od Milosrđa. Kurat Bonarelli upisao ju je u knjigu, ali je – zbog njegove službene spriječenosti – obred ukopa vodio kanonik Giacomo Cipriotto.¹⁵⁷

Drugo je spominjanje Hanije vezano za smrt MICHIELA RODITTIJA u travnju 1663. Primio je sve sakramente, a pokopan je u crkvi Gospe od Milosrđa. Na posljednji su ga počinak otpratili kurat Antonio de Marin te – po službenoj dužnosti – kanonici Agostin Vio i Antonio Gobbo.¹⁵⁸

2.4. Kandija / Kreta / Krĕti (Candia)

Kreta se u puljskim maticama spominje često. Međutim, i ovdje valja naglasiti da prezime *Candiotto* ne označava uvijek izravnog doseljenika s Krete, pogotovo ne nakon što je 1669. Mletačka Republika definitivno izgubila vlast nad otokom.¹⁵⁹ Držim da je za označavanje pravog doseljenika puno vjerodostojniji izričaj *Cretense* (Krećanin), koji je također zabilježen, i to u Knjizi vjenčanih u veljači 1687. Dokument spominje PIERA AC-

¹⁵⁴ *Andrea figlio del signor sargente Andrea Grecco in età d' anni 1 mesi 8 giorni 26 (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 28. veljače 1787.).*

¹⁵⁵ *Costantin Pericti soldato di Nazione Greco (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 5. listopada 1788.).*

¹⁵⁶ Usp. Nikola ČOLAK, *Regesti marittimi croati – Hrvatski pomorski regesti*, sv. I., Padova, 1985., 584.; sv. II., Padova, 1993., 724.

¹⁵⁷ *Passò di questa à miglior vita Donna Cattarina moglie di messer Andre(a) Ada dalla Canea alla quale Io giacomo Bonarelli Curato gli administrai li santissimi sacramenti, fu sepolta alla Misericordia, accompagnata dal signor Canonico Giacomo Cipriotto con mia licenza, per non poter Io andare per Affari aperti-nenti alla mia carica (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 4. siječnja 1662.).*

¹⁵⁸ *Passò di questa à meglio vita il signor Caporal Michiel Roditti dalla Canea con tutti li santissimi sacramenti, et fu sepolto nella Chiesa della Misericordia di questa Città, accompagnato da me Padre Antonio de Marin Curatto, toccò per circolo alli signori Padre Agostin Vio, et Padre Antonio Gobbo Canonici (isto, 4. travnja 1663.).*

¹⁵⁹ G. COZZI – M. KNAPTON – G. SCARABELLO, *nav. dj.*, 117-127. Općenito o mletačkoj vlasti na otoku usp. Democratie ILIADOU, *La Crĕte sous la domination vénitienne et lors de la conquete turque (1322-1684)*, u: *Studi veneziani a cura dell' Istituto di Storia della Società e dello Stato veneziano e dell' Istituto »Venezia e l' Oriente« della Fondazione Giorgio Cini*, sv. XV. (1973.), Firenca, 1975., 451-584.

CHIELLIJA, Krećanina,¹⁶⁰ koji je zabilježen i kao kum na krštenju koncem prosinca prethodne godine.¹⁶¹

U Knjizi umrlih u listopadu 1638. zabilježen je GIORGIO / ZORZI CANDIOTTO, službenik puljskog kneza, koji je tada pokopan u puljskoj crkvi Gospe od Milosrđa. Primio je sve sakramente, a zbog kuratove nemogućnosti obred je vodio kanonik Lucis.¹⁶²

Spomenuti zaključak o provenijenciji vrijedi i za, također izravnu oznaku provenijencije, izričaj *di / de Candia*. Tako su kao kumovi u knjigama krštenih zabilježeni: u siječnju 1628. *messer* Michiel Grego,¹⁶³ a u kolovožu 1639. VETTOR MATARI i GIACOMO ASTIZA.¹⁶⁴

U istim se knjigama nalaze upisani i članovi obitelji mletačkoga grofa MICHIELA LANDA, podrijetlom s Kandije, koji je u prvoj polovini 18. stoljeća u Puli obnašao dužnost pretorskog kancelara, a zatim i zamjenika pretorskog kancelara.

U Puli su krštena njegova djeca: 1726. Elena Maria¹⁶⁵ (umrla nekoliko dana kasnije),¹⁶⁶ 1727. Giuseppe Domenico¹⁶⁷ (također umro nekoliko dana kasnije),¹⁶⁸ a 1728. Maria Elena.¹⁶⁹

S Krete je bila i – kasnije vrlo znamenita – obitelj LOMBARDO. Njezini su članovi od 1675. imali status nobila, a od Venecije su 1788. dobili grofovsku titulu, koju im je 1928. priznala i tadašnja talijanska vlada.¹⁷⁰ U matičnim se knjigama Pule spominju braća Giacomo, Giorgio i Giuseppe Lombardo.

GIACOMO LOMBARDO zabilježen je kao kandijski i puljski nobil. U Puli je kršteno njegovih petero djece koje je u drugoj polovini 18. stoljeća imao sa suprugom Ottavijom Morossi iz talijanskoga grada Latisane. Godine 1764. kršten je Girolamo Francesco,¹⁷¹

¹⁶⁰ *Piero Acchieli Cretense* (DAP, kutija 27, LC, IX.1.6., 11. veljače 1687.).

¹⁶¹ *Petrus Acchielli C...cus a Creta hic immorans* (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 28. prosinca 1686.).

¹⁶² *Morse Zorzi Candiotto official dell' Illustrissimo signor Conte al qual Io sopradetto Curato gli amministrati li santissimi sacramenti, fu sepolto alla misericordia accompagnato dal signor Canonico Lucis per l' assenza del Curato* (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 20. listopada 1638.).

¹⁶³ *Compare messer Michiel Grego di Candia* (isto, IX.1.1., 11. siječnja 1628.).

¹⁶⁴ *Padrini al sacro fonte il signor Vettor Matari da Candia, il signor Giacomo Astiza da Candia* (isto, 12. kolovoza 1639.).

¹⁶⁵ *Elena et Maria figliola dell' Illustrissimo signor Conte Michiel Lando da Candia Cancellier Pretorio e dell' Illustrissima signora Elisabetta* (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 2. ožujka 1726.).

¹⁶⁶ *Volò al Eterna Gloria Elena figliola dell' Illustrissimo signor Michiel Lando originale di Candia de giorni 9 circa* (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 12. ožujka 1726.).

¹⁶⁷ *Gioseffo et Domenico figliolo legittimo e naturale dell' Illustrissimo signor Conte Michiel Lando originario di Candia Vice Cancellier Pretorio in questa Città et dell' Illustrissima signora Elisabetta* (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 24. ožujka 1727.).

¹⁶⁸ *Volò al Cielo l' anima di Gioseffo figliolo dell' Illustrissimo signor Conte Michiel Lando Vice Cancellier Pretorio de giorni 9 circa* (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 26. ožujka 1727.).

¹⁶⁹ *Maria Elena figliola del Nobile signor Michiel Lando et della signora Elisabetta* (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 2. kolovoza 1728.).

¹⁷⁰ Gregorio DE TOTTO, »Feudi e feudatari nell' Istria veneta«, *AMSI*, vol. LI-LII, Venezia, 1942., 94.

¹⁷¹ *Girolamo Francesco figlio dell' Illustrissimo signor Giacomo Lombardo Nobile feudato della Città di Candia e di quella di Pola, e della Nobile signora Ottavia nata Morossi dalla Tisana di lui legittima consorte* (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 21. ožujka 1764.).

1767. Elisabetta Luigia¹⁷² (krizmana 1782.),¹⁷³ 1769. Girolamo Francesco Luigi,¹⁷⁴ 1774. Francesca Giuseppa Paola,¹⁷⁵ 1775. Antonio Giuseppe.¹⁷⁶

Kći ELISABETTA ALOISIA / LUIGIA LOMBARDO poslije je više puta zabilježena kao kuma na krštenju,¹⁷⁷ a u studenome 1789. udala se za Luku, sina Pavla Mandušića iz Krnice. Tom su prigodom kao kumovi zabilježeni puljski nobili – grof Felice Lombardo i Giuseppe Bottari.¹⁷⁸

Jakov Pavao Alojz Mandušić, sin Elisabette i Pavla, kršten je u kolovozu 1793., a obred je obavio član poznate mletačke plemićke obitelji, grof Teodoro Loredan Balbi, inače opat, a tada kanonik i skolastik puljske katedrale.¹⁷⁹

Aloisia Lombardo Mandušić umrla je u kolovozu 1800., u 34. godini života i pokopana je u puljskoj katedrali. Relativno opširan upis o njezinoj smrti svjedoči o stanju sa sakramentima. Ispovjedila se kanoniku i arhiđakonu Rotti. Zadnju pričest nije primila zbog nedostatka vremena. Od kurata – koji ju je upisao u knjigu i bio uz nju u trenutku smrti – dobila je bolesničko pomazanje i apostolski blagoslov. Posjetio ju je liječnik-fizik Giuseppe Arduino. Na ukop su je otpratili svi svećenici kaptola te svećenici iz franjevačkog samostana. Prije odlaska u katedralu kod kuće je otpjevana večernjica (*vespere*),¹⁸⁰ a u katedrali je služena noćnica (*notturmo*)¹⁸¹ s hvalospjevom (*laudi*) i pjevana misa.¹⁸² Tijelo je pokopano u grobnici u kapeli sv. Petra, na grobnom mjestu br. 3.¹⁸³

¹⁷² *Elisabetta Luigia figlia dell' Illustrissimo signor Giacomo Lombardo Nobile feudato della Città di Candia e di questa di Pola, e della signora Ottavia nata Morossi dalla Tisana (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 18. travnja 1767.).*

¹⁷³ *Elisabetta Luigia figlia del Nobil signor Giacomo Antonio Lombardo quondam signor Gerolamo Nobile feudato Cretense e di questa Città (isto, kutija 26, EC, IX.1.4., 12. listopada 1782.).*

¹⁷⁴ *Girolamo Francesco Luigi figlio del signor Giacomo Antonio Lombardo Nobil Cretense e di questa Città, e della Nobile signora Ottavia nata Morossi da Lattisana (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 3. srpnja 1769.).*

¹⁷⁵ *Francesca Gioseffa Paula figlia di legittimo matrimonio Nobil signor Giacomo Antonio Lombardo quondam signor Gerolamo Nobile Cretense, feudato di Candia e di questa Città, e dell' Illustrissima signora Ottavia di lui legittima consorte (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 16. siječnja 1774.).*

¹⁷⁶ *Antonio Giuseppe figlio del signor GiacomAntonio Lombardo quondam signor Gerolamo Nobile Feudato di Candia e di questa Città, e dell' Illustrissima signora Ottavia Morossi (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 1. lipnja 1775.).*

¹⁷⁷ *Alovisia figlia del signor Giacomo Lombardo di questa Città (isto, 4. prosinca 1782.); La Nobile signora Luigia figlia del signor Giacomo Lombardo Nobile Cretense (isto, 18. travnja 1787., 5. kolovoza 1788., 18. veljače 1789.); La signora Luigia moglie del signor Lucca Mandussich da Carnizza abitante in questa Città (isto, 18. ožujka 1798.).*

¹⁷⁸ *Il signor Luca figlio di Paolo Mandussich da Carnizza e la signora Luigia figlia del Nobil quondam signor Conte Giacomo Lombardo di questa Città ambi in primo voto (...) alla presenza del Nobil signor Conte Felice Lombardo e del Nobil signor Giuseppe Bottari Testes (isto, kutija 27, LC, IX.1.7., 24. studenoga 1789.).*

¹⁷⁹ *Giacomo Pavolo Luigi figlio del signor Luca Mandusich di Pavolo oriondo da Carnizza abitante in Pola, e della signora Luigia Elisabetta nata Contessa Lombardo di lui legittima consorte (...) fu battezzato dal Nobil Reverendissimo signor Conte Abbate Domino Teodoro Loredan Balbi Canonico Scolastico di questa Cattedrale (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 10. kolovoza 1793.).*

¹⁸⁰ J. ŠETKA, *nav. dj.*, 331.

¹⁸¹ *Isto*, 180.

¹⁸² *Isto*, 146.

¹⁸³ *La Nobil signora Luiggia moglie del Nobil signor Lucca Mandusich passò da questa all' altra vita nella sua età di anni 34 circa jeri alle ore 22. Premonita dei santissimi sacramenti della Santa Chiesa: cioè quello della Penitenza dal Reverendissimo signor Canonico Dottor Archidiacono Rotta, quello dell' Eucaristia non*

GIORGIO LOMBARDO izrijekom se vezuje za Kandiju u upisu o krizmanju kćeri Cornelije Francesche 1782.¹⁸⁴

GIUSEPPE LOMBARDO bio je svećenik i u toj se ulozi više puta spominje u maticama krštenih. Primjerice, 1772. upisan je kao kanonik, izabrani arhiđakon i sedisvakancijski kaptolski vikar,¹⁸⁵ kasnije kao kanonik i arhiđakon.¹⁸⁶ Umro je početkom prosinca 1787. u dobi od – kako je ubilježeno – 70 godina, šest mjeseci i 25 dana. Dan kasnije pokopan je u obiteljskoj grobnici u katedrali, blizu kapele sv. Petra. Od sakramenata je primio vijatik, bolesničko pomazanje i papin blagoslov, a uspio se i ispovjediti, sve pred kanonikom i generalnim vikarom Andrijom Mandušićem. Na ukop ga je otpratio kaptol, odnosno njegovih sedam svećenika.¹⁸⁷

Osim navedenih slučajeva, važno je spominjanje u maticama i nekih drugih pripadnika grčkih obitelji koje su podrijetlom bile s Krete.

Obitelj CATICORA (zapisana i kao *Catticora*, *Catichora* i *Caticola*) vrlo je često zabilježena u 17. stoljeću, ali se kasnije u Puli ne spominje. Schiavuzzi navodi da se radilo o kretskim bjeguncima koji su u Pulu došli u 17. stoljeću.¹⁸⁸

Upravo je puljski nobil GIOVANNI CATICORA jedna od najčešće spomenutih osoba u matičnim knjigama Pule od 1613. do 1817. Bezbroj je puta naveden kao kum na krštenjima,¹⁸⁹

si potè amministrare per non esser arrivati à tempo, quello dell' Estrema Unzione da me sottoscritto Curato, come anche l' Appostolica Benedizione ed assistita usque ad obitum. Fu visitata dal signor Dottor e Medico Fisico Arduino. Il suo Cadavero accompagnato alla Cattedrale dal Reverendissimo Capitolo con tutto il Clero, e Reverendi Padri Conventuali di San Francesco, avendogli prima cantato in casa un Vespero, in Chiesa un Notturmo con le Laudi, ed una Messa Cantata. Fu sepolita nell' Arca di Rosario a San Pietro al numero III. (DAP, kutija 29, LM, IX.1.12., 9. kolovoza 1800.)

¹⁸⁴ *Cornelia Francesca figlia del Nobil signor Giorgio Lombardo quondam signor Girolamo Nobile Feudato Cretense di questa Città (isto, kutija 26, EC, IX.1.4., 12. listopada 1782.)*

¹⁸⁵ *Reverendissimo signor Don Giuseppe Lombardo Canonico, Archidiacono eletto e Vicario Capitolare in sede vacante (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 30. srpnja 1772.)*

¹⁸⁶ *Reverendissimo signor Canonico Archidiacono Don Giuseppe Lombardo (isto, 28. svibnja 1774., 2. ožujka 1781., 21. travnja 1784.)*

¹⁸⁷ *Il Reverendissimo signor Don Giuseppe Andrea Lombardo Canonico ed Archidiacono di questa Chiesa Cattedrale in età d'anni 70 mesi 8 giorni 25 jeri alle hore 18 rese la buona Anima al Cielo, premonito de Santissimi Sacramenti della Santa Madre Chiesa, cioè Penitenza, Viatico, Estrema Unzione e Benedizione Papale ed assistenza sino all' spirare, il tutto somministratogli dal Reverendissimo signor Canonico e Vicario Generale Don Andrea Mandusich, il di lui cadavere accompagnato à questa Cattedrale dal Reverendissimo Corpo Capitolare e non furono se non sette Reverendissimi Canonici per esser gli altri incomodati, dal Clero, e Chierici, e fu sepolto nella seppoltura Lombardi nella Capella di San Pietro esistente in questa Chiesa Cattedrale (DAP, kutija 29, LM, IX.1.12., 5. prosinca 1787.)*

¹⁸⁸ B. SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. čl.*, AMSI, vol. XIX, Parenzo, 1903., 244-245.

¹⁸⁹ *Il signor Zuanne Caticora (DAP, kutija 25, LB, IX.1.1., 3. lipnja 1614., 10. srpnja 1616., 25. travnja 1618., 16. kolovoza 1618., 13. travnja 1621., 19. ožujka 1622., 8. veljače 1623.); Il magnifico signor Giovanni Catticora Nobile di questa Città (isto, 30. srpnja 1623., 10. studenoga 1624., 14. veljače 1626., 7. kolovoza 1627., 14. rujna 1627., 22. kolovoza 1628., 12. prosinca 1630., 27. siječnja 1631., 11. veljače 1632., 16. veljače 1634.); L' Illustre signor Zuanne Caticora (isto, 6. travnja 1642., 1. siječnja 1646., 15. veljače 1646., 12. ožujka 1650.); Illustrissimo signor Zuanne Caticora (isto, 5. travnja 1634., 11. kolovoza 1636., 23. travnja 1637., 28. svibnja 1637., 14. studenoga 1637., 25. srpnja 1639., 20. siječnja 1641.). Osim toga, u istim se maticama spominje i u drugim prigodama: *Signor Giovanni Chatichora (isto, 21. kolovoza 1625., 3. veljače 1627., 13. ožujka 1644.)**

ali – što je posebice zanimljivo – znatno rjeđe kao svjedok na vjenčanjima,¹⁹⁰ a uopće se ne navodi kao kum na krizmanjima.

Umro je u ožujku 1653., no nije zapisano u kojoj dobi. Sakramente je primio od kurata Giacoma Bonarellija, a pokopan je u crkvi sv. Franje, kamo ga je na posljednji počinak otpratio čitav kaptol.¹⁹¹

U puljskim se maticama najprije spominje njegovo vjenčanje s *donnom* Eufemijom koncem srpnja 1614. Obred je obavio svećenik Natale De Franceschi, a iz loše čitljivog upisa možemo razabrati da je jedan od svjedoka bio puljski nobil Guido Sosomeno.¹⁹²

Donna Eufemia upisana je kao kuma na krštenju u prosincu 1624.¹⁹³

Umrla je u listopadu 1625., a pokopana je u crkvi sv. Franje.¹⁹⁴

Valja svakako napomenuti da je često bilježenje Giovannija Caticore velikim dijelom vezano i za mnogobrojnu djecu – onu zakonitu, ali i izvanbračnu – koju je ovaj nobil imao. Za vrijeme braka s Eufemijom, u srpnju 1617. kršten je njegov sin Andrea Anzolo, čija je majka bila *donna* Marija iz Pazina. Izrijekom je naveden izvanbračni status dječaka. U nazočnosti svjedoka – *ser* Anastasija i *donne* Meneghe Frighine – obred je obavio svećenik De Franceschi.¹⁹⁵

Početkom prosinca 1618., također izvan braka i od iste majke, inače žiteljke Pule – rodila se Andriana Maria, koju je također krstio spomenuti svećenik. *Ser* Anastasio i *donna* Lucia, supruga *ser* Giovannija, upisani su kao svjedoci.¹⁹⁶

U svibnju 1626. Caticora se vjenčao s Biancom Polani, čiji je otac bio puljski knez Gerolamo Polani. Obred je – u kneževoj palači i bez obavljenih napovijedi, kojih se svojevremeno odrekao – obavio puljski generalni vikar Giacomo Megliorini iz Padove. Kanonik Bortolo Rossi (upisivač u Knjigu vjenčanih) i nobili Giovanni de Capitani i Guido Sosomeno upisani su kao svjedoci.¹⁹⁷

¹⁹⁰ *Il signor Giovanni Caticola (isto, LC, 11. travnja 1633.); Clarissimo et Illustrissimo signor Zuanne Caticora (isto, 30. prosinca 1635.).* U istim se maticama spominje i u drugim prilikama: *Signor Giovanni Caticora (isto, 13. travnja 1621., 12.-19.-24. lipnja 1644., 21. srpnja 1647.).*

¹⁹¹ *Passò di questa à miglior vita Il molto Illustrate signor Zuanne Caticora Cittadino di questa Città al quale Io Giacomo Bonarelli Curato gli administrai li santissimi sacramenti fu sepolto a San Francesco accompagnato da tutto questo nostro molto Reverendo Capitolo (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 20. ožujka 1653.).*

¹⁹² *Fu congiunto in santo matrimonio da me Pre Natale de Franceschi il signor Zuanne Caticora con donna Eufemia relitta del ... narenta alla presenza delli magnifici signori Guido Sosomeno ... di Franceschi ... prima ... sic ut sopra (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 30. srpnja 1614.).*

¹⁹³ *La signora Eufemia moglie del magnifico signor Giovanni Caticora habitante in Pola (isto, LB, 16. prosinca 1624.).*

¹⁹⁴ *Morse la signora Eufemia fu moglie del molto magnifico signor Giovanni Caticora fu sepolita à San Francesco (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 21. listopada 1625.).*

¹⁹⁵ *Andrea et Anzolo figliolo del signor Zuanne Caticora procreato di fornicatione con donna Maria da Pisin battizzato per me Pre Natale sopradetto, compari ser Anastasio ... et donna Menega Frighina (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 20. srpnja 1617.).*

¹⁹⁶ *Andriana et Maria figliola del signor Zuanne Caticora, procreata di fornicatione con donna Maria da Pisin, abitanti in Polla, battizzata per me Pre Natale sopradetto, compari ser Anastasio et donna Lutia moglie di ser Jovani (isto, 6. prosinca 1618.).*

¹⁹⁷ *Il molto Illustrate et Reverendissimo mon signor Giacomo Megliorini da Padova Vicario Generale di Pola congiunse per verba de presenti in matrimonio il signor Giovanni Caticora Nobile di Pola con la Clarissima signora Bianca figliola dell' Illustrissimo signor Gierolimo Polani Conte di Pola e ciò in Palazzo suo*

Bianca Polani više se puta spominje kao kuma na krštenjima¹⁹⁸ i krizmanjima.¹⁹⁹

Umrkla je u listopadu 1641. U kratkom upisu o njezinom ukopu u crkvi sv. Franje, na koji ju je otpratio čitav kaptol, navedeno je da je primila sve sakramente.²⁰⁰ Dob joj nije upisana.

Tijekom svojega drugog braka Giovanni Caticora nije imao izvanbračnu djecu. Bianca Polani rodila je ukupno jedanaestero djece.

Najprije se 1628. rodila Lucrezia. Kurat Alberto del Becco krstio ju je koncem siječnja spomenute godine, a kao kumovi ubilježeni su puljski knez Bortolomeo Magni i *donna* Domenica, supruga *messera* Andree Razza.²⁰¹

Andrea Geronimo kršten je početkom ožujka 1629. Obred je vodio isti svećenik, sada kanonik, a kumovi su bili nobili Conte de Conti i Franceschina, supruga Zuanne de Capitanija²⁰². Preko Andree obiteljska se loza nastavila dalje.

Treći i četvrti po redu bili su blizanci Geronimo i Giulio, koje je početkom rujna 1630. također krstio kurat Alberto del Becho. Giovanni Pelizza i *donna* Domenica Razzo upisani su kao kumovi prvome, a Calverano Rechesens i *donna* Maria Razzi drugome.²⁰³

Peta po redu bila je Bernardina, koja je u srpnju 1631. u dobi od tri godine umrla i pokopana u crkvi sv. Franje.²⁰⁴ Ako su podaci u upisu točni, ona je vjerojatno bila Lucrezijina blizanka, no njezino se ime ne nalazi u Knjizi krštenih!

Maria Veneranda krštena je početkom ožujka 1632. I ovaj je obred obavio spomenuti kurat del Becco, a kumovi su bili Conte de Conti i Paulina, supruga kapetanova vojnog upravitelja.²⁰⁵ Kao Marietta, ova je Caticorina kći poslije spomenuta kao kuma na kršte-

havendo renunchato le denuncie per facultà di esso monsignor Vicario presenti Io Pre Bortolo Rossi Canonico et Curato et Illustre signor Giovanni de Capitanij et Illustre signor Vido Sosomeno (isto, LC, 9. svibnja 1626.).

¹⁹⁸ *Clarissima signora Bianca Polani moglie del magnifico signor Zuanne Caticora (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 26. svibnja 1627., 9. srpnja 1628., 17. veljače 1630., 16. lipnja 1630., 9. srpnja 1634., 14. rujna 1634., 16. rujna 1634., 19. srpnja 1635., 29. ožujka 1636., 21. lipnja 1637., 20. prosinca 1637.).*

¹⁹⁹ *La signora Bianca Caticora (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 4. lipnja 1634., 31. svibnja 1637.).*

²⁰⁰ *Passò di questa à miglior vita la molto Illustre signora Bianca moglie del signor Zuanne Cathicora la qual hebbe tutti li santissimi sacramenti, fu sepolta a San Francesco, accompagnata dal molto Reverendo Capitolo (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 23. listopada 1641.).*

²⁰¹ *Lucretia figliola del magnifico signor Giovanni Caticola et la signora Biancha sua consorte nata di legittimo matrimonio, battizzata da me Pre Alberto Curato, padrini Illustrissimo signor Bortolomeo Magni Conte di Pola et donna Domenica moglie di messer Andrea Razzo (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 27. siječnja 1628.).*

²⁰² *Andrea et Geronimo figliolo dell' Illustre signor Zuanne Caticora et della Illustre signora Bianca sua consorte nato di legittimo matrimonio, battizzato dal signor Canonico del Becho, padrini il magnifico signor Conte di Conti e la signora Franceschina moglie dell' Illustre signor Zuanne de Capitanij (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 8. ožujka 1629.).*

²⁰³ *Geronimo figliolo del signor Giovanni Caticola et signora Biancha sua consorte nato di legittimo matrimonio et battezzato da me pre Alberto del Becho Curato, padrini il signor Giovanni Pelizza et donna Domenica Razzo; Giulio figliolo del signor Giovanni Caticola et della signora Biancha sua consorte nato di legittimo matrimonio battezzato da me Curato, padrini il signor Calverano Rechesens et donna Maria Razzi (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 6. rujna 1630.).*

²⁰⁴ *Morse Bernardina de anni 3 in circha figliola dell' Illustre signor Zuanne Caticora fu sepolta nella Chiesa di San Francesco da me sopradetto Curato (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 30. srpnja 1631.).*

²⁰⁵ *Io Pre Alberto del Becho ò batezato Maria et Veneranda figliola del signor Zuanne Caticola et della signora Bianca sua consorte padrini il signor Conte de Conti et la signora Paulina consorte del signor loco tenente del signor Capitano (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 7. ožujka 1632.).*

nju 1650.,²⁰⁶ a kao Maretta zabilježena je na vlastitom krizmanju, koje je koncem svibnja 1637. obavio puljski biskup Giulio Saraceno.²⁰⁷

U travnju 1635. kanonik Giacomo Bonarelli krstio je Lorenza Domenica, a kumovi su bili puljski providur Lorenzo Minio i plemkinja Pasquina, supruga Conte de Contija.²⁰⁸

Početkom studenoga 1636., u odsutnosti kurata, kanonik Giacomo Bori krstio je Bernardinu Eleni, čiji su kumovi bili nobil Gregorio i plemkinja Laura, supruga puljskog providura Vicenza Bragadina.²⁰⁹ Bernardina se 1652. spominje kao kuma na krštenju,²¹⁰ a 1645. krizmao ju je biskup Badoer.²¹¹

Zatim se spominje Vincenzo, za kojeg nije poznata godina krštenja i smrti. Upisan je samo kada ga je, zajedno sa sestrom Bernardinom, 1645. krizmao biskup Badoer,²¹² te prilikom vjenčanja u kolovozu 1663. Supruga se zvala Franica Kujica i bila je udovica puljskog sindika. Učinjene su uobičajene napovijedi, a kao svjedoci obreda, proslavljenog u kući mladinoj, zabilježeni su svećenik Giovanni Maria Mismas i nobil čije ime nije moguće jasno pročitati.²¹³

Alvise Domenico kršten je u rujnu 1638. Kumovi su mu bili puljski providur Polo Minio i Pasquina de Conti, a obred je obavio kanonik Giacomo Bori.²¹⁴ No u siječnju 1640. Alvi se je umro. Točno mu je upisana dob od jedne i pol godine, a pokopan je u crkvi sv. Franje.²¹⁵

Marco Felice kršten je koncem listopada 1639. Nobili Giovanni de Capitani i Vicenza, kći puljskog kneza-providura Francesca Querinija, bili su kumovi, a obred je obavio ka-

²⁰⁶ *La signora Marietta figliola dell' Illustrato signor Zuanne Caticora (isto, 9. ožujka 1650.).*

²⁰⁷ *Nomi delli Chresimati dall' Illustrissimo et Reverendissimo signor monsignor Giulio Saraceno Vescovo Nostro (...) Maretta figliola dell' Illustre signor Zuanne Caticora (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 31. svibnja 1637.).*

²⁰⁸ *Lorenzo et Domenico figliolo del molto Illustre signor Zuanne Caticora la madre Clarissima signora Bianca Polani; Giugalli; nato di legittimo matrimonio battezzato da me Giacomo Bonarelli Canonico et Curato, padrini al sacro fonte Illustrissimo signor Lorenzo Minio Provveditor di questa Città et la signora Pasquina moglie dell' Illustrissimo signor Conte de Conti (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 16. travnja 1635.).*

²⁰⁹ *Bernardina et Elena figliola dell' Illustre signor Zuanne Caticora la madre Clarissima signora Bianca Polani; Giugalli; nata di legittimo matrimonio, padrini al sacro fonte Clarissimo signor Gregorio di C... et Clarissima signora Laura moglie dell' Illustre signor Vicenzo Bragadin Provveditor di questa Città; battezzato dal signor Giacomo Bori Canonico in Absentia del Curato (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 9. studenoga 1636.).*

²¹⁰ *La signora Bernardina figliola del molto illustre signor Zuanne Caticora (isto, 14. rujna 1652.).*

²¹¹ *Nomi delli Chresimati da mon signor Illustrissimo et Reverendissimo Marino Badover Vescovo di Pola (...) Bernardina. Il padre il signor Zuanne Caticora (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 23. travnja 1645.).*

²¹² *Vicenzo. Il padre il signor Zuanne Caticora (na i. mj.).*

²¹³ *Io antescritto Curato congionsi nel santo matrimonio il signor Vicenzo figliolo del quondam Illustre signor Zuanne Caticora et Donna Franceschina relitta in secondo votto del quondam ... Covizza già sindaco di questa Nostra Città, prima fatte (more solito) le Publicationi da me sopradetto Curato; Il matrimonio lo celebrai nella solita habbitatione della sposa; testes l' Illustre signor ... et il Reverendo signor Giovanni Maria Mismas (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 16. kolovoza 1663.).*

²¹⁴ *Alvise et Domenico figliolo del molto magnifico signor Zuanne Caticora la madre la signora Bianca Polani; Giugalli; nato di legittimo matrimonio, padrini al sacro fonte Clarissimo signor Polo Minio Provveditor et la signora Pasquina moglie del Clarissimo signor Conte de Conti. Battezzato il signor Don Giacomo Bori Canonico (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 22. rujna 1638.).*

²¹⁵ *Morse Alviseo figliolo del Illustre signor Zuanne Caticora de anni uno, et mezzo, fu sepolto a San Francesco accompagnato da me sopradetto Curato (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 20. siječnja 1640.).*

nonik i skolastik Martin Veneruzzo.²¹⁶ Marco Felice umro je u siječnju 1661. Zabilježena mu je točna dob od 21 godine. Primio je sve sakramente, a pokopan je u crkvi sv. Franje. Po službenoj su dužnosti, osim kurata, na ukopu bili kanonici Agostin Vio, Antonio Gobbo i Antonio Marini.²¹⁷

Budući da je Bianca Polani umrla 1641. Giovanni Caticora ostao je bez supruge. Više se nije ženio, ali se u puljskim matičnim knjigama spominje njegovo još troje djece, od kojih se posljednje rodilo iste godine kada i drugo dijete njegova sina Andree. Majka te djece bila je Caticorina sluškinja Lucietta, koja se u knjigama krštenih više puta spominje kao kuma.²¹⁸

U rujnu 1644. kršten je Mattio Zuanne. Izrijeком je zabilježeno da se rodio izvan braka i da je njegova majka bila Caticorina sluškinja. Messer Anastasio Roditti i Margherita Righetti upisani su kao kumovi, a obred je obavio kanonik Giacomo Bonarelli. Zanimljiva je opaska na kraju upisa koja potvrđuje da je zapis sastavljen na izričiti zahtjev dječakova oca.²¹⁹

Costantin Domenico kršten je u rujnu 1648. U ovom upisu nije naveden izvanbračni status djeteta, ali se on podrazumijeva, jer majka nije zabilježena kao Caticorina zakonita supruga, već sluškinja! Klesar Pietro Piccolo i donna Maria, supruga Francesca de Zuanne bili su kumovi, a obred je obavio kurat čije ime nije navedeno.²²⁰

Posljednja, Domenica, krštena je u studenome 1652. Označeno je da se rodila izvan braka i da joj je majka bila sluškinja. Obred je obavio kurat, a kumovi su bili nobil Gerolamo Querengo i njegova sluškinja Franceschina.²²¹

Giovanni Caticora imao je, dakle, ukupno šesnaestero djece: za vrijeme braka sa suprugom Eufemijom dvoje izvanbračne sa sluškinjom, zatim jedanaestero sa suprugom Biancom Polani, a nakon njezine smrti još troje izvanbračne s drugom sluškinjom.

²¹⁶ *Marco e Felicio figliolo dell' Illustrate signor Zuanne Caticora la madre signora Bianca, Giugalli, nato di legittimo matrimonio, padrini al sacro fonte Illustrate signor Zuanne Capitani et la Illustrissima signora Vicenza figlia dell' Illustrissimo signor Francesco Querini Conte et Provveditore. Battezzato il signor Martin Veneruzzo Canonico et Scolastico (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 27. listopada 1639.).*

²¹⁷ *Morse Marco Felice de anni 21 figliolo dell' Illustrate signor Zuanne Caticora, al quale sudetto Curato gli amministrai li santissimi sacramenti, fu sepolto a San Francesco accompagnato da me alla sepoltura, toccò per circolo alli signori Canonici Agostin Vio, Antoni Gobbi et Antonio Marini (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 11. siječnja 1661.).*

²¹⁸ *Donna Lucietta serva dell' Illustrate signor Zuanne Caticora (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 1. siječnja 1645., 12. ožujka 1645., 30. srpnja 1645., 21. ožujka 1646., 17. lipnja 1646., 8. prosinca 1647.).*

²¹⁹ *Mattio e Zuanne figliolo del Illustrate signor Zuanne Caticora, la madre Lucietta, al presente sua serva, ex fornicatione. Padrini al sacro fonte messer Anastasio Roditti et la signora Margherita Righetti, battezzato da Giacomo Bonarelli Curato et notato in questa forma ordinatomi dal sopradetto signor Zuanne (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 27. rujna 1644.).*

²²⁰ *Costantin et Domenico figliolo del' Illustrate signor Zuanne Caticora, la madre Lucia, serva del sopradetto signor Caticora. Padrini messer Piero piccolo tagliapiera et donna Maria moglie de Francesco de Zuane. Battezzato il Curato (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 16. rujna 1648.).*

²²¹ *Domenica et (neupisani podatak) figliola del Illustrate signor Zuanne Caticora et donna Lucia sua serva nata Non di legittimo matrimonio. Padrini al sacro fonte l' Illustrate signor Gierolemo Querengo et donna Franceschina sua serva. Battezzato il Curato (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 20. studenoga 1652.).*

Potpuno je drukčije bilo stanje s njegovim sinom ANDREOM CATICOROM, preko kojeg se obiteljska loza nastavila. On je više puta zabilježen kao kum na krštenjima²²² i jednom na krizmanju.²²³ Njega je, pak, u lipnju 1634. krizmao biskup Saraceno.²²⁴ Bio je i svjedok na vjenčanjima.²²⁵ Umro je koncem ožujka 1681. Dob mu nije bila precizno navedena: imao je oko 52 godine, a ne oko 50, kako je zabilježeno! Spomenuto je da se radilo o gradskom nobilu te da je primio sve potrebne sakramente. Pokopan je u crkvi sv. Franje, a na posljednji ga je počinak otpratio čitav kaptol.²²⁶

U verziji puljskog statuta objelodanjenoj u Trstu 1843. naveden je popis građana Pule godine 1641., u kojem se spominje i Andrea Caticora.²²⁷

Supruga Andree Caticore zvala se Andriana. Više je puta zabilježena u maticama kao kuma na krštenjima²²⁸ i dvaput kao kuma na krizmanju.²²⁹ Umrla je koncem veljače 1686. u dobi od oko 60 godina, što znači da je bila tri godine starija od muža. Primila je sve sakramente, a čitav ju je kaptol otpratio na pokop u crkvi sv. Franje.²³⁰

Andrea i Andriana Caticora brak nisu sklopili u Puli, jer se upis njihova vjenčanja ne nalazi u matičnim knjigama grada. Imali su ukupno petero djece i svi su se rodili u zakonitom braku.

Početkom rujna 1651. krštena je Bianca Mattia. Obred je *per exorcismum*²³¹ obavio kurat Giacomo Bonarelli, a kao kumovi upisani su nobil Zuannetto Rotta i Apollonia, čiji je otac bio Zuanne Rotta.²³² Obred je nadopunjen šest godina kasnije, u rujnu 1657., kada su

²²² *L' Illustrate signor Andrea Caticora (isto, 3. travnja 1646., 29. rujna 1649., 3. travnja 1650., 28. listopada 1657., 25. veljače 1658., 17. listopada 1658., 29. rujna 1659., 3. kolovoza 1660., 5. srpnja 1662., 6. svibnja 1663., 21. ožujka 1667., 10. siječnja 1669., 28. rujna 1670., 22. listopada 1675., 16. veljače 1676., 8. svibnja 1678.; IX.1.2, 19. ožujka 1679.)*

²²³ *Il signor Andrea Caticora (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 18. studenoga 1674.)*

²²⁴ *Qui sotto appariranno li chrisimati da monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Giulio Saracino Vescovo di questa Cathedrale (...) Andrea figliolo del signor Zuanne Caticora (isto, 4. lipnja 1634.)*

²²⁵ *Il signor Andrea Caticora (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., nečitak datum, 1648.); Illustrate signor Andrea Caticora (isto, 27. travnja 1664.); Illustrate sigor Andrea Chaticora (isto, 1. lipnja 1672.)*

²²⁶ *Dall' Eterno Redentore fu chiamata da questa all' Eterna vita l' anima del quondam signor Andrea Caticora Nobile di questa Città, al quale li fu amministrato li santissimi sacramenti et era d' ani 50 in circha, li si diede sepoltura nella Chiesa di San Francesco, e il suo corpo è stato accompagnato da tutto il Reverendissimo Capitolo (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 29. ožujka 1681.)*

²²⁷ *Statuti municipali della Città di Pola, nav. dj., 6.*

²²⁸ *La signora Andriana Caticora (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 20. listopada 1651., 17. veljače 1654., 25. listopada 1654., 26. prosinca 1661., 24. lipnja 1663., 1. ožujka 1667., 31. kolovoza 1669., 16. kolovoza 1672., 16. rujna 1674., 6. siječnja 1675.; IX.1.2., 5. veljače 1679.)*

²²⁹ *La signora Andriana Caticora (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 5. lipnja 1659., 15. svibnja 1670.)*

²³⁰ *Passò da questa alla miglior vita la signora Andriana Caticora d' anni 60 incirca, hebbe tutti li santissimi sacramenti. Fu sepolta nella Chiesa di San Francesco accompagnata dal Reverendissimo Capitolo (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 25. veljače 1686.)*

²³¹ Taj se izričaj koristio za krštenja obavljena u slučajevima kada je procijenjeno da postoji smrtna opasnost, jer dijete nije smjelo umrijeti nekršteno. Usp. Slaven BERTOŠA, »Nezakonita djeca«, *nav. čl.*, 37-48.

²³² *Bianca et Mattia figliola del Illustrate signor Andrea Caticora, la madre la signora Andriana, giugalli, nata di legittimo matrimonio. Padrini al sacro fonte l' Illustrate signor Zuannetto Rotta et la signora Apollonia, figlia del signor Zuanne Rotta. Battezzata da me Giacomo Bonarelli Curato per exorcismum (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 4. rujna 1651.)*

kumovi bili nobili Antonio de Conti i Antonia Rotta.²³³ Poslije se Bianca spominje kao kuma na jednom krštenju.²³⁴ U lipnju 1659. krizmao ju je porečki biskup Giovanni Battista del Giudice,²³⁵ a u Puli je 1677. vjerojatno obavljeno i njezino vjenčanje. Zapis je, naime, velikim dijelom nečitak. Iz njega se može razabrati da je obred obavio kanonik Nadalin Razzo, da se mladoženja zvao Gregorio L..., a mlada je bila ...anca, kći nobila Andree Caticore. Jedan od svjedoka zvao se Simon Razzo.²³⁶

Koncem listopada 1652. kršten je Zuanne Gasparo, čiji su kumovi bili nobili Lucrezio Angarano i Apollonia Rotta. Obred je obavio kurat Bonarelli.²³⁷

Zatim je koncem svibnja 1654. isti kurat krstio Lucreziju Elisabettu, čiji su kumovi bili nobili Lucrezio Angarano i Nobela, supruga Antonija de Contija.²³⁸ Lucrezia se poslije spominje kao kuma na jednom krštenju²³⁹ i dva krizmanja.²⁴⁰

Četvrti po redu bio je Zuanne Pietro, kojeg je u siječnju 1660. krstio kanonik Giacomo Cipriotto. Nobili Giacomo Pelizza i Nobela de Conti bili su kumovi.²⁴¹ Zuanne Pietro umro je u travnju iste godine u dobi od – kako je točno navedeno – oko tri mjeseca. Kanonik Domenico Cipriotto i kurat koji ga je upisao u knjigu otpratili su ga na ukop u crkvu sv. Franje.²⁴²

²³³ *Trasportato. Biancha et Mattia figliola del Illustrate signor Andrea Caticora, la madre la signora Andriana, Giugalli, natta di legittimo matrimonio. Padrini al sacro fonte l' Illustrate signor Antonio de Conti et la signora Antonia Rotta. Battezzò il Curato Bonarelli (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 15. rujna 1657.).*

²³⁴ *Bianca Caticora habitante in questa Città (isto, 24. lipnja 1677.).*

²³⁵ *Fu chresimati da monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Giovanni Battista de Giudici Vescovo di Parenzo, de licentia di monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Alvise Marcello Vescovo di Pola (...) Biancha figliola del signor Andrea Cathicora (isto, kutija 25, EC, IX.1.9., 5. lipnja 1659.).*

²³⁶ *... Nadalin Razzo Canonico di questa Città congionse in santo matrimonio l' Illustrate signor Gregorio L... et ...anca figliola dell' Illustrate signor Andrea Caticora ... dispensata da ... presenti furono il signor Simon Razzo et ... nella Chiesa (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 10. srpnja 1677.).*

²³⁷ *Zuanne et Gasparo figliolo del signor Andrea Caticora, la madre la signora Andriana, giugalli, nato di legittimo matrimonio. Padrini al sacro fonte l' Illustrate signor Lugretio Angarano et la signora Apolonia, figliola del signor Zuanne Rotta. Battezzato il Curato Bonarelli (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 31. listopada 1652.).*

²³⁸ *Lugretia et Elisabetta figliola del Illustrate signor Andrea Caticora, la madre la signora Andriana, Giugalli, nata di legittimo matrimonio. Padrini al sacro fonte l' Illustrate signor Lugretio Angarano et la signora Nobela moglie de l' Illustrate signor Antonio de Conti. Battezzato il Canonico Giacomo Bonarelli (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 24. svibnja 1654.).*

²³⁹ *La signora Logretia figliola del signor Andrea Caticora (isto, 20. lipnja 1669.).*

²⁴⁰ *Lugretia figliola del signor Andrea Cathicora (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 5. lipnja 1659.); La signora Lugretia Caticora (isto, 15. svibnja 1670.).*

²⁴¹ *Zuanne et Pietro figliolo dell' Illustrate signor Andrea Cathicora, la madre la signora Andriana, Giugalli, nato di legittimo matrimonio. Padrini al sacro fonte l' Illustrate signor Giacomo Pelizza et la signora Nobela Conti. Battezzato da me Pre Giacomo Cipriotto Canonico de licentia parochi (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 20. siječnja 1660.).*

²⁴² *Morse Zuanne et Pietro figliolo dell' Illustrate signor Andrea Cathicora de mesi tre incircha, fu sepolto a San Francesco accompagnato dal Curato et per circolo tochò al signor Pre Domenico Cipriotto Canonico (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 18. travnja 1660.).*

Posljednja koja se rodila bila je Maria Domenica. Nju je koncem ožujka 1664. krstio kanonik Giacomo Cipriotto, a kumovi su joj bili Vittoria, supruga Nicolò Lombarda, i muškarac čije je prezime bilo Cipriotto.²⁴³

S Krete je bila i obitelj MALANFA, vezana isključivo za znamenitoga puljskog ljekarnika (*speziala*)²⁴⁴ i kirurga ZUANNE MALANFU, doseljenika s Krete, koji je u Pulu stigao nakon što je Venecija izgubila otok.²⁴⁵

On se u drugoj polovini 17. stoljeća više puta spominje kao kum na krštenju,²⁴⁶ a nekoliko puta kao kum na krizmanju²⁴⁷ i kao svjedok na vjenčanju.²⁴⁸

Njegova se supruga zvala Agnesina. I ona je više puta bila kuma na krštenju,²⁴⁹ a nekoliko puta kuma na krizmanju.²⁵⁰

Umrla je nekoliko dana nakon muža, 1680. u dobi od pedeset godina. Primila je sve sakramente, a u nazočnosti kaptola pokopana je u crkvi sv. Franje. Obred je vodio Giorgio Bortoluzzi.²⁵¹

Vrlo je zanimljivo da se upravo za Malanfe vezuje jedinstven primjer spominjanja slučaja adopcije. Naime, u studenome 1674. biskup Corniani u Puli je krizmao Costantina, usvojenog sina Zuanne Malanfe i njegove supruge Agnese.²⁵²

Malanfu su 1674. u okolici Pule pokušali napasti hajduci, ali im je on uspio pobjeći i spasiti se.²⁵³

Nekoliko godina poslije, koncem veljače 1677., bez posebne obveze, on je primljen u gradsko vijeće. No, u lipnju iste godine, budući da se javila potreba, dragovoljno je ponu-

²⁴³ *Maria et Domenica figliola di signor Andrea Catticora, la madre Andriana, giugalli, nata de legitimo matrimonio. Padrini al sacro fonte ... Cipriotto et donna Vittoria moglie del signor Nicolò Lombardo. Battezzata da me Pre Giacomo Cipriotto Canonico de licentia parochi (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 30. ožujka 1664.).*

²⁴⁴ Giuseppe BOERIO, *Dizionario del dialetto veneziano*, Venezia, 1856., 685.

²⁴⁵ Bernardo SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. čl.*, vol. XIX., 244.

²⁴⁶ *Il signor Zuanne Malanfa Cerugico (DAP, kutija 25, LB, IX.1.2, 1. prosinca 1673., 4. studenoga 1675., 26. srpnja 1676., 27. studenoga 1677., 14. veljače 1679., 17. ožujka 1680.).*

²⁴⁷ *Il signor Zuanne Malanfa (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 18. studenoga 1674., 8. lipnja 1676., 2. veljače 1680.).*

²⁴⁸ *Il signor Zuanne Malanfa speciale in questa Città (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 28. kolovoza 1674., 16. svibnja 1676., 7. lipnja 1676.).*

²⁴⁹ *La signora Agnesina moglie del signor Zuanne Malanfa spetiale (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 8. ožujka 1672., 7. listopada 1673., 1. rujna 1675., 27. kolovoza 1678.; IX.1.2., 2. siječnja 1679.).*

²⁵⁰ *La signora Angesina Malanfa (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 15. svibnja 1670., 6. lipnja 1677.).*

²⁵¹ *Nell' Eterna Gloria è passata la signora Agnese moglie del quondam signor Zuanne Malanfa d'anni 50 furono amministrati tutti li santissimi sacramenti e seplta nella Chiesa di San Francesco accompagnata dal Reverendissimo Capitolo e da me Don Giorgio Bortoluzzi Curato (isto, LM, 13. svibnja 1680.).*

²⁵² *Nota di putelli i quali hanno ricevuto il sacramento della Confermatione da Monsignor Illustrissimo et Reverendissimo Bernardino Corniani Vescovo di questa Città il giorno delli 18 Novembre dell' Anno 1674 nella Chiesa Cathedrale (...) Costantin figliolo adottivo del signor Zuanne Malanfa, e della signora Agnese (isto, 18. studenoga 1674.).*

²⁵³ Miroslav BERTOŠA, *Istra: Doba Venecije (XVI.-XVIII. stoljeće)*, Pula, 1995., 2. prerađeno i dopunjeno izdanje, 221.

dio da će plaćati 200 dukata u razdoblju od iduće četiri godine, a zatim i drugih 36 dukata.²⁵⁴

U već spomenutoj verziji puljskog statuta objelodanjenoj u Trstu 1843., u popisu građana Pule iz 1678., upisano je da je obitelj Malanfa izumrla 1680.²⁵⁵ Te je, naime, godine, koncem travnja, umro Zuanne Malanfa, koji je u Knjigu umrlih i upisan kao puljski građanin. Zabilježeno je da je primio sve potrebne sakramente i da je pokopan u crkvi sv. Franje. Na obredu su, osim kurata, bila trojica puljskih kanonika: Razzo, Basso i Maure.²⁵⁶

S Krete je potjecala i obitelj FILARETTO, koja se u Puli spominje od konca 17. i početkom 18. stoljeća. Prema Schiavuzziju, radilo se o bjeguncima iz grada Retimona, koji su došli u Poreč,²⁵⁷ a odatle valjda u Pulu.

Najprije je 1680. zabilježena MARIETTA FILARETTO, sestra puljskog nobila, notara Giovannija Filaretta. Bila je kuma na nekoliko krizmanja²⁵⁸ i nekoliko krštenja.²⁵⁹ Umrkla je u siječnju 1710., u dobi od oko pedeset godina. Ispovjedila se kuratu, od kojeg je primila i bolesničko pomazanje. Pokopana je u katedrali.²⁶⁰

Njezin brat GIOVANNI / ZUANNE FILARETTO zvan FOSCARIN također je naveden kao kum na krštenjima²⁶¹ i krizmanjima²⁶² te kao svjedok na vjenčanjima.²⁶³

²⁵⁴ *Notta delle famiglie aggregate nel Consiglio della Comunità di Pola negl' infrescritti tempi, e con le condizioni, come segue, estrata da Libri de Consigli della Comunità medesima (...)* Zuanne Melanfa fù aggregato nel sudetto Consiglio l' anno 1677, li 28 Febraro, senza alcun aggravo ... ma sostituti 6 Zugno dell' anno stesso scorgendo il bisogno della Comunità, si constitui con sua comparsa volontariamente debitore verso della medesima di Ducati 200, con obligatione d' estorzarli nel termine d' anni quattro, et in questo frattempo s' obbligò pure di contare altri Ducati 36 (Slaven BERTOŠA, »Nobili grada Pule od XVII. do XIX. stoljeća«, god. LIII., *Historijski zbornik*, Zagreb, 2000., 26).

²⁵⁵ »Statuti municipali«, *nav. dj.*, 7.

²⁵⁶ *Alla miglior vita del Cielo passò l' Anima del signor Zuanne Malanfa Cittadino di questa Città e hebbe tutti li santissimi sacramenti, fu sepolto nella Chiesa di San Francesco, accompagnato fu dalli molto Reverendi Canonici Razzo, Basso e Maure e da me sopradetto Curato* (DAP, kutija 28, LM, IX.1.9., 30. travnja 1680.).

²⁵⁷ B. SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. čl.*, vol. XIX., 244.

²⁵⁸ *La signora Marietta Filaretto* (DAP, kutija 28, EC, IX.1.9., 2. veljače 1680.; kutija 26, IX.1.3., 1. siječnja 1697., 6. siječnja 1708.).

²⁵⁹ *La signora Marietta Filaretta sorella del signor Foscarin Filaretto* (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 2. kolovoza 1682., 24. ožujka 1700.).

²⁶⁰ *Passò ad altra vitta la signora Marietta sorella dell' Illustrissimo Nottaro signor Zuanne Filaretto Nobile di questa Città già deffonto, alla quale li furono ministrati li sacramenti cioè Penitenza et Estrema Untione dal sopradetto signor Canonico curato, fu accompagnata alla Chiesa Cattedrale dal medesimo signor Canonico e d' altri del Clero, dove li fu datta sepoltura, era in età d' anni 50 circa* (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 16. siječnja 1710.).

²⁶¹ *Signor Foscarin Filaretto di Candia* (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 16. ožujka 1684., 24. svibnja 1686., 9. rujna 1686., 15. prosinca 1686., 28. lipnja 1687., 6. srpnja 1688., 30. siječnja 1689., 7. ožujka 1693., 9. veljače 1695., 21. listopada 1695., 16. travnja 1696., 16. ožujka 1697., 1. prosinca 1697.); *Il signor Foscarin Filaretto Nobile di questa Città* (isto, 14. prosinca 1697., 5. siječnja 1700., 21. veljače 1704.).

²⁶² *Il signor Foscarin Filaretto* (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 21. travnja 1684., 4. srpnja 1694., 1. siječnja 1697., 30. travnja 1702., 1. svibnja 1704.).

²⁶³ *Nobil signor Foscarin Filaretto* (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., ? veljače 1688., 16. ožujka 1688., 10. studenoga 1690.); *Eccellentissimo signor Foscarin Filaretto* (isto, 1. srpnja 1705.); *Domino Joanne Filaretto Crete Patritij et Pole Nobilis* (isto, 25. listopada 1709.).

Njegova se prva supruga zvala Pasqua Benussi i bila je iz Vodnjana, a njihovo je vjenčanje obavljeno u Puli, najvjerojatnije 1681. Naime, upis u Knjigu vjenčanih ne navodi datum, ali se – s obzirom na okolne upise – može zaključiti da je riječ o spomenutoj godini. Zabilježeno je da su u trenutku vjenčanja oboje bili stranci, te da ih je provikar Antonio Demarin oslobodio triju napovijedi. Obred je u kući Marije Carline obavio kurat Giorgio Bortoluzzi, a kao svjedoci bili su nazočni naddakon Ottavio Marzari i Vincenzo Barbato iz Vodnjana.²⁶⁴

Pasqua Filaretto također je često bila kuma na krštenjima²⁶⁵ i jednom na krizmanju.²⁶⁶

Umrla je koncem prosinca 1697. u dobi od oko četrdeset godina. Primila je sve sakramente, a pokopana je u crkvi sv. Franje. Na posljednji ju je počinak otpratio čitav kaptol.²⁶⁷

Giovanni i Pasqua Filaretto nisu imali djece, odnosno, ona se barem ne spominju u matičnim knjigama Pule.

No nakon smrti prve supruge, puljski se nobil ponovno vjenčao, svakako do 1700. godine ili tijekom nje. Iako to vjenčanje nije obavljeno u Puli, o podrijetlu njegove nove supruge mnogo se doznaje iz upisa o krštenju njihova sina Marc' Antonija u rujnu 1700. Navedeno je da se dijete nalazilo u smrtnoj opasnosti te da mu je otac bio kandijski, puljski i porečki plemić Giovanni Foscarino Filaretto, čiji je otac bio pokojni Stae. Majka je također bila plemkinja. Zvala se Stefana Corsino, a otac joj je bio pokojni porečki nobil i *cavalier* Marc' Antonio Corsino. Obred je kod kuće obavio puljski kanonik, skolastik i generalni vikar Francesco Maure. Kao kum naveden je samo Domenico Varino.²⁶⁸ No više mjeseci poslije, u svibnju 1701., u puljskoj katedrali, u nazočnosti istog kuma, isti je svećenik obavio nadopunu obreda.²⁶⁹ Marc' Antonija je u travnju 1706. krizmao biskup Bottari.²⁷⁰

²⁶⁴ *Sono congiunti in Santo Matrimonio il signor Foscarin Filaretto con la signora Pasqua Benussi da Dignano, ambi forestieri, le tre solite denonciazioni, con Mandato del Reverendissimo Pro Vicario Antonio de Marin dispensati, et fu celebrato nella habitatione della signora Maria Carlina da me Padre Zorzi Bortoluzzi Curato, alla presenza del sudiacono Pre Ottavio Marzari et signor Vincenzo Barbato da Dignano (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., vjerojatno 1681.).*

²⁶⁵ *La signora Pasqua consorte del signor Foscarin Filaretto di Candia (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 20. rujna 1683., 25. siječnja 1685., 20. siječnja 1686., 11. kolovoza 1686., 9. rujna 1686., 3. studenoga 1686., 19. siječnja 1688., 27. studenoga 1688., 30. siječnja 1689., 16. kolovoza 1690., 10. veljače 1691., 31. ožujka 1691., 18. kolovoza 1692., 26. rujna 1692., 2. studenoga 1692., 2. veljače 1693., 12. prosinca 1694., 5. ožujka 1695., 3. studenoga 1697.).*

²⁶⁶ *La signora Pasqua Filaretta (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 4. srpnja 1694.).*

²⁶⁷ *Passò da questa alla miglior vita la signora Pasqua moglie del molto Illustrate signor Foscarin Filaretto d'anni 40 incirca, hebbe tutti li santissimi sacramenti fu sepolta nella Chiesa di San Francesco accompagnata dal Reverendissimo Capitolo (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 23. prosinca 1697.).*

²⁶⁸ *Nacque Marc' Antonio figliolo legittimo et naturale dell' Illustrissimo signor Giovanni Foscarino Filaretto del quondam Illustrate signor Stae Nobile Cretense, Parentino e Polense e dell' Eccellentissima signora Stefana figliola del quondam Eccellentissimo Kavalier Marc' Antonio Corsino Nobile Parentino sua legittima consorte qual per l' imminente pericolo di morte fu battezzato hoggi in casa da me Francesco Maure Canonico Scolastico di questa Cattedrale e Vicario Generale coll' impositione del nome sudetto essendo stato tenuto dal signor Domenico Varino (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 22. rujna 1700.).*

²⁶⁹ *Fu portato alla Chiesa il Bambino predetto al quale io scolastico sopradetto feci le sacre ceremonie e preci e gl' imposi lo stesso nome essendo stato Padrino stesso signor Domenico Varino (isto, 21. svibnja 1701.).*

²⁷⁰ *Marc' Antonio figlio dell' Illustrissimo signor Giovanni Filaretto detto Foscarini Nobile di questa Città, di Candia, di Parenzo (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 10. travnja 1706.).*

Međutim, u Knjizi krštenih iz 1716. upisano je da je krizmanje obavljeno 1716., a ne 1706., što je vjerojatno netočno, s obzirom da su 1716. roditelji bili pokojni, a u upisu nisu zabilježeni kao takvi.²⁷¹ Osim toga, Marc' Antonio Filaretto spominje se koncem siječnja 1725., kada je u Puli umrla njegova 31-godišnja supruga Lucrezia,²⁷² od njega, dakle, starija oko šest godina. No njihov brak nije sklopljen u Puli, jer nije upisan u gradske matice. Također nema podataka niti o njihovoj djeci.

Stefana Corsino bila je kuma na jednom krštenju²⁷³ i na dva krizmanja.²⁷⁴

Osim spomenutog sina Giovanni Filaretto i Stefana Corsino imali su još djece.

Andrea Giovanni Fior kršten je početkom prosinca 1701.²⁷⁵ (umro je nekoliko dana kasnije i pokopan je u crkvi sv. Franje),²⁷⁶ Agnese Domenica koncem rujna 1703.,²⁷⁷ a Francesca Menega u veljači 1706.²⁷⁸ (krizmana je početkom travnja 1711.).²⁷⁹

Posljednji su se rodili blizanci Pietro Leo i Alvise Pietro Paolo. Kršteni su koncem lipnja 1708.²⁸⁰ Jedan od njih umro je početkom studenoga iste godine, no ime mu nije navedeno. Pokopan je u crkvi sv. Franje.²⁸¹

Giovanni Filaretto umro je u studenome 1709. u dobi od oko 68 godina. Sve je sakramente primio od kanonika Anastasija Rodittija. Na ukop u crkvu samostana franjevacu Male

²⁷¹ *Fu cresmato dall' Illustrissimo et Reverendissimo Monsignor Giuseppe Maria Bottari Vescovo di Pola Marc' Antonio figliolo dell' Illustrissimo signor Foscarin Filaretto et dell' Illustrissima signora Steffana sua legittima consorte (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 10. travnja 1716.).*

²⁷² *Passò da questa ad (!) miglior vita l' Illustrissima signora Logretia consorte dell' Illustrissimo signor Marc' Antonio Filaretto (...) in età d'anni 31 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 31. siječnja 1725.).*

²⁷³ *La signora Steffana Filaretto (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 1. svibnja 1704.).*

²⁷⁴ *La signora Stefana Filaretto moglie dell' Illustrissimo signor Zuanne (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 24. lipnja 1711., 24. veljače 1712.).*

²⁷⁵ *Andrea e Giovanni Fior figliolo legittimo et naturale del spettabile signor Giovanni Foscarino Filaretto quondam spettabile signor Giovanni Nobile Cretense, Parentino e Polense e della signora Steffana figliuola del quondam Illustre signor Marc' Antonio Corsino Nobile Parentino sua legittima consorte (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 7. prosinca 1701.).*

²⁷⁶ *Upis, zapravo, navodi da je riječ o djevojčici. No, da to nije točno zaključuje se iz dobi djeteta, koje je imalo oko 11 dana, a Andrea se rodio 28. studenoga. Morse una Putella figliola del molto Illustre signor Foscarin Filaretto di giorni 11 incirca fu sepolta nella Chiesa di San Francesco accompagnata da me Curato (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 10. prosinca 1701.).*

²⁷⁷ *Agnese et Domenica figliola dell' Illustrissimo signor Foscarin Filaretto e dell' Illustrissima signora Steffana sua legittima consorte (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 28. rujna 1703.).*

²⁷⁸ *Francescha e Meniga figliola dell' Eccellentissimo signor Foscarin Filaretto e della signora Steffana sua legittima consorte (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 14. veljače 1706.).*

²⁷⁹ *Francesca figlia del quondam signor Zuanne Filaretto Nobil di questa Città (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 8. travnja 1711.).*

²⁸⁰ *Petrus Leo ex Joanni Foscareno Filaretto Cretae, Parentij et Polae Nobilis et Stephana quondam Illustrissimi Marci Antonij Corsino Nobilis Parentini filia coniugibus legitime ortus unico in partu simulcum Alvysio Petro Paulo de suprasignato in contrascripto folio; Alvise Pietro e Paolo legittimo et naturale dell' Illustrissimo signor Giovanni Foscarin Filaretto quondam signor Giovanni Stae Nobile Cretense, Parentino e Polense e dell' Illustrissima signora Steffana figlia del quondam Illustrissimo signor Marc' Antonio Corsino Nobile Parentino, sua legittima consorte, nato gemello (isto, 30. lipnja 1708.).*

²⁸¹ *Morse un putello di pochi mesi del signor Foscarin Filaretto, e fu sepolto a San Francesco (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 6. studenoga 1708.).*

braće po službenoj su ga dužnosti otpratili kanonici: Marzari, Montegnacco, Roditti i vikar Gobbi.²⁸²

Stefana Corsino umrla je u svibnju 1712. I ona je primila sve sakramente te je pokopana u crkvi sv. Franje.²⁸³ Dob joj nije navedena, no ako je 1704. imala 21 godinu, umrla je s 29.

Za članove obitelji Filaretto važan je i 1. svibnja 1704., kada su u odrasloj dobi krizmani: Foscarin Filaretto (44 godine), njegova supruga Stefana Corsino (21 godina) i sestra Maria Filaretto (40 godina).²⁸⁴ No valja uočiti nepodudarnost u dobi puljskog nobila: ako je 1704. imao 44 godine, onda 1709. nije mogao imati 68 godina, već 49!

U verziji puljskog statuta objelodanjenog u Trstu 1843. naveden je popis puljskih nobila 1678., među kojima se spominje i obitelj Filaretto.²⁸⁵

Među plemićkim obiteljima koje su potjecale s Krete valja spomenuti i obitelj MAUZZO, u puljskim maticama najčešće zabilježenu kao MUAZZO ili MOAZZO, kojoj su mletačke vlasti dale posjede u Puli i Fažani.²⁸⁶ Godine 1782. Mletačka Republika njezinim je članovima dodijelila grofovsku titulu.²⁸⁷

U gradskim se matičnim knjigama ova obitelj spominje od dvadesetih godina 18. stoljeća. Koncem lipnja 1725. u Puli se vjenčao nobil GIOVANNI / ZUANNE MUAZZO, sin Niccolò Muazza s Kandije. Supruga se zvala Giustina Cinei i također je bila puljska plemkinja, čiji je otac bio pokojni Marchio. Svjedoci sklapanja braka bili su kanonici Ottavio Marzari i generalni vikar Gerolamo Fonda.²⁸⁸ Ovim su se brakom spojile dvije važne puljske plemićke obitelji, pa su njihovi nasljednici nosili oba prezimena – Muazzo i Cinei, a tako su zabilježeni i u gradskim matičnim knjigama.

NICCOLO' MUAZZO umro je tri godine poslije, u studenome 1728. Dob mu nije navedena, već je samo zabilježeno njegovo podrijetlo i status puljskog nobila.²⁸⁹

²⁸² *Passò ad altra vitta il molto Illustrate signor Zuanne Filaretto Nobile di questa Città, in età d'anni 68 circa, hà ricevuto li sacramenti necessarij, ministrati dal Reverendissimo signor Canonico Curato Don Anastasio Roditti, fu accompagnato alla Chiesa de Reverendi Padri Minori Conventuali di San Francesco da questi Reverendissimi signori Canonici: Marzari, Montegnacco, Vicario Gobbi, Roditti à quali toccarono per circolo, et ivi li fu datta sepoltura à quel Cadavere (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 22. studenoga 1709.).*

²⁸³ *Passò da questa ad altra vita l' Illustrissima signora Stefena relitta quondam Illustrissimo signor Foscarin Filaretto Nobile di questa Città d'anni (neubilježen podatak) circa, con tutti li santissimi sacramenti, fu sepolta nella Chiesa di San Francesco de Padri Conventuali, accompagnata da me sudetto Curato (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 16. svibnja 1712.).*

²⁸⁴ *Il signor Foscarin Filaretto di questa Città d'anni 44 (...) La signora Steffana sua Consorte d'anni 21 circa (...) La signora Maria Filaretta d'anni 40 circa (isto, kutija 26, EC, IX.1.3., 1. svibnja 1704.).*

²⁸⁵ Statuti municipali, *nav. dj.*, 7.

²⁸⁶ B. SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. čl.*, vol. XX., fasc. 1-2, Parenzo 1904., 84.

²⁸⁷ G. DE TOTTO, *nav. čl.*, 95.

²⁸⁸ *L' Illustrissimo signor Zuanne figlio dell' Illustrissimo signor Nicolò Muazzo di Candia habitante in questa Città et Nobile di questa Città, con l' Illustrissima signora Giustina figliola del quondam Illustrissimo signor Mar(chi)o Cinei Nobile di questa Città (...) testimoni Reverendissimi signori Canonici Don Gerolamo Fonda Vicario Generale et Don Ottavio Marzari Test(imoni) presenti (DAP, kutija 27, LC, IX.1.6., 25. lipnja 1725.).*

²⁸⁹ *L' Illustrissimo signor Nicolò Muazzo natto nella Città di Candia e Nobile di questa Città (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 15. studenoga 1728.).*

Giovanni Muazzo i Giustina Cinei imali su ukupno osmero djece, premda se čini da se sva nisu rodila u Puli.

U ožujku 1726. krštena je Creusa²⁹⁰ (umrla samo dan nakon obavljenog obreda),²⁹¹ a u listopadu 1728. Niccolò Domenico²⁹² (umro u srpnju 1731.).²⁹³

Zatim je u ožujku 1731. umrla djevojčica Bettina, stara 18 mjeseci. Pokopana je u katedrali.²⁹⁴

Četvrta po redu – prema spominjanju u matičim knjigama – bila je Angela Maria, krštena koncem travnja 1733.²⁹⁵ Ona se kasnije, u vrijeme kada je već postala supruga Andree Razza, spominje kao kuma na mnogobrojnim krštenjima.²⁹⁶

U kolovozu 1733. u Puli je umrla i kći Lucrezia, titulirana kao »gospođa«, što znači da je bila u odrasloj dobi, premda nije navedeno kojoj.²⁹⁷

Marco Almorò kršten je zajedno sa sestrom Angelom – koncem travnja 1733., premda se rodio u listopadu 1731.²⁹⁸ Umro je vjerojatno koncem rujna 1736. Naime, upis ne navodi njegovo ime,²⁹⁹ ali se o tome zaključuje na temelju podataka o ostaloj djeci.

Maria Isabella krštena je u svibnju 1735.³⁰⁰

Mnogo godina kasnije, od šezdesetih godina 18. stoljeća pa do početka 19. u puljskim se maticama spominje i Giuseppe Muazzo. Zabilježeno je da mu se otac zvao Giovanni, a da mu je sestra bila Angela Maria Muazzo. Zanimljivo je da je kao nositelj obiteljskog imena Giuseppe Muazzo osim očeva prezimena imao i majčino. On i njegovi brojni potomci u maticama su uvijek navedeni prezimenom Muazzo Cinei. Giuseppe Muazzo Cinei bio je često kum na krštenjima³⁰¹ (u nekima se kasnije spominje kao javni no-

²⁹⁰ *Creusa figliola legittima e naturale dell' Illustrissimo signor Zuanne Moazzo Nobile di questa Città et dell' Illustrissima signora Giustina sua legittima consorte (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 24. ožujka 1726.)*

²⁹¹ *Volò all' Eterna Gloria l' anima di Creusa figliola dell' Illustrissimo signor Zuanne Moazzo de giorni 4 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 25. ožujka 1726.)*

²⁹² *Niccolò e Domenico figliolo dell' Illustre signor Giovanni Moazzo et della Illustre signora Giustina sua consorte (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 5. listopada 1728.)*

²⁹³ *Nicoletto figliolo dell' Illustrissimo signor Zuanne Moazzo d'anni 3 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 21. srpnja 1728.)*

²⁹⁴ *Fu dato sepltura ad una fanciulla figliola dell' Illustrissimo signor Zuanne Moazzo, et sepolta nel Domo (...) di nome Bettina di mesi disdoto (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 17. ožujka 1731.)*

²⁹⁵ *Anzola Maria figliola del Nobile signor Zuanne Muazzo et dell' Illustrissima signora Giustina nata Cinei (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 26. travnja 1733.)*

²⁹⁶ *La Nobile signora Angela Maria Razzo nata Muazzo (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 20. siječnja 1760., 7. studenoga 1765., 24. svibnja 1767.; IX.1.4., 18. srpnja 1768., 12. rujna 1768., 9. veljače 1769., 11. ožujka 1770., 23. siječnja 1771., 3. prosinca 1774., 1. srpnja 1775., 3. veljače 1776., 16. siječnja 1777., 23. svibnja 1778., 16. rujna 1781.)*

²⁹⁷ *La signora Lucrezia figlia del Nobile signor Zuann Moazzo in ettà di anni (neubilježen podatak) (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 18. kolovoza 1733.)*

²⁹⁸ *Marchio Almorò figliolo dello Illustrissimo signore soprascritto Zuanne et Giustina sua consorte nato di legittimo matrimonio li 19 ottobre 1731 (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 26. travnja 1733.)*

²⁹⁹ *Un figliolo dell' Illustrissimo signor Zuanne Moazzo (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 25. rujna 1736.)*

³⁰⁰ *Maria et Isabella figlia del Nobile signor Zuanne Moazzo et della Illustrissima signora Giustina Cinei sua legittima consorte (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 12. svibnja 1735.)*

³⁰¹ *Il Nobil signor Giuseppe Muazzo Cinei (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 23. studenoga 1765., 2. veljače 1766.; IX.1.4., 12. rujna 1768., 9. veljače 1769., 11. ožujka 1770., 18. veljače 1770., 20. rujna 1773., 18. veljače 1774., 12. siječnja 1783., 10. prosinca 1788., 22. listopada 1791., 24. ožujka 1795.)*

tar),³⁰² a jednom i svjedok na vjenčanju.³⁰³ Njegovo je vjenčanje obavljeno u srpnju 1766. Supruga se zvala Eufemia Zonca i bila je plemkinja iz Vodnjana.³⁰⁴ Giuseppe Muazzo, koji od 1782. ima titulu grofa, umro je u kolovozu 1801. u dobi od šezdeset godina. Bio je bolestan, pa je zabilježeno da ga je prije smrti posjetio kirurg Filippo Fragiaco.³⁰⁵ Rodio se, dakle, posljednji (1741.), poslije sestre Marije Isabelle.

ANGELA MARIA MUAZZO i njezin muž Andrea Razzo imali su dvoje djece.

U listopadu 1759. kršten je Baldissera Simon,³⁰⁶ a u travnju 1761. Natalino Giandomenico.³⁰⁷

GIUSEPPE MUAZZO CINEI i Eufemia Zonca imali su petero djece.

Giovanni Antonio kršten je u svibnju 1767.³⁰⁸ (u maticama krštenih poslije je upisan kao svjedok),³⁰⁹ a krizmao ga je u travnju 1773. biskup Francesco Polesini.³¹⁰ Umro je u rujnu 1800., kako stoji zapisano, u dobi od oko 34 godine. Budući da je vjerojatno bio bolestan posjetio ga je liječnik Arduino.³¹¹ U (očito naknadno zabilježenom!) upisu o njegovu ukopu pogrešno stoji da je njegov otac Giuseppe tada bio pokojni: sin je, naime, umro prije oca!³¹²

Kći Maria Loredana krštena je u studenome 1769.,³¹³ a umrla je u ožujku 1772.³¹⁴

U listopadu 1770. u Puli je zabilježena smrt 11-mjesečne kćeri čije ime nije upisano. S obzirom na dob, vjerojatno se radilo o blizanki Marije Loredane.³¹⁵

³⁰² *L'Illustrissimo signor Conte Giuseppe Muazzo Publico Nodaro (isto, 24. kolovoza 1796., 28. srpnja 1799.).*

³⁰³ Godine 1794. prezime je zapisano kao *Mauzzo!* *Nobile signor Conte Giuseppe Mauzzo (isto, kutija 27, LC, IX.1.7., 30. travnja 1794.).*

³⁰⁴ *Il Nobil signor Giuseppe Muazzo del quondam Nobile signor Giovanni Cittadino di Pola e la Nobile signora Eufemia Zonca del Nobile signor Girolamo della Zonca de Dignano amendue in primo voto (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 1. srpnja 1766.).*

³⁰⁵ *Il Nobil signor Conte Giuseppe Muazzo (...) nella sua età di anni 60 circa (...) fu visitato dal Chirurgo signor Filippo Fragiaco (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 30. kolovoza 1801.).*

³⁰⁶ *Baldissera e Simon figlio del Nobile signor Andrea Razzo e dell' Illustrissima signora Angela Maria nata Muazzo (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 28. listopada 1759.).*

³⁰⁷ *Natalino e Giandomenico figlio del Nobile signor Andrea Razzo e dell' Illustrissima signora Angela Maria Muazzo (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 12. travnja 1761.).*

³⁰⁸ *Giovanni e Antonio figlio del Nobil signor Giuseppe Muazzo e dell' Illustrissima signora Eufemia Zonca (!) di lui legittima consorte (isto, kutija 26, LB, IX.1.3., 24. svibnja 1767.).*

³⁰⁹ *Il Nobil signor Conte Zuanne Moazzo Cinei del Nobil Homo Giuseppe (isto, kutija 26, LB, IX., 1.4., 22. listopada 1793., 8. lipnja 1794., 24. kolovoza 1796., 22. siječnja 1798., 4. lipnja 1799.).*

³¹⁰ *D(eo) O(ptimo) M(aximo) Anno Domini 1773= Episcopo Francesco Polesini. Registro de Cresimati. In Sacello Episcopale (...) 29 Aprile Zuanne Muazzo dell' Illustrissimo signor Giuseppe (isto, kutija 26, EC, IX.1.4., 29. travnja 1773.).*

³¹¹ *Il Nobil signor Conte Zuanne Muazzo Cinei quondam Giuseppe (...) nella sua età di anni 34 circa (...) fu visitato dal signor Dottor e Medico Fisico Arduino (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 10. rujna 1800.).*

³¹² Usp. bilj. 319.

³¹³ *Maria Loredana figlia delli Nobili signori Giuseppe Muazzo ed Eufemia jugalli (DAP, kutija 26, LB, IX.1.4., 22. studenoga 1769.).*

³¹⁴ *Maria Loredana figlia dell' Illustrissimo signor Giuseppe Muazzo (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 17. ožujka 1772.).*

³¹⁵ *Una Fanciulla di mesi undeci figlia del Nobil signor Giuseppe Muazzo (isto, 19. listopada 1770.).*

Girolamo Maria kršten je koncem prosinca 1770.³¹⁶ (u istim se knjigama kasnije više puta spominje kao kum).³¹⁷ U rujnu 1783. krizmao ga je biskup Ivan Dominik Juras.³¹⁸ Umro je u srpnju 1815. u dobi od oko 44 godine. Ispovjedio se kanoniku Anđelu Vidoviću, a apostolski blagoslov i ostale sakramente dobio je od kurata, koji je uz njega bio u trenutku smrti. Kaptol je tijelo otpratio na ukop u katedralu, gdje je ono, nakon obreda, položeno u grobnicu obitelji Roditti.³¹⁹

Peta po redu bila je Maria Loredana, nazvana imenom pokojne sestre. Krštena je u siječnju 1772.³²⁰

Eufemia Zonca umrla je u srpnju 1773. u tridesetj godini života.³²¹ Tridesetdvo godišnji se udovac poslije opet vjenčao, ali ne u Puli, jer o tome podataka u maticama vjenčanih nema. Od 1780. kao kuma na krštenjima upisana je njegova supruga Anna.³²²

Puljske matične knjige spominju njihovo troje djece. Kćer Giustinu krizmao je u rujnu 1783. novigradski biskup Giovanni Domenico Stratico, jer se puljski biskup nalazio na ladanju. Sin Antonio krizman je od strane puljskog biskupa Ivana Dominika Juras, izgleda istog datuma, jer je tako upisano u popis krizmanika. Tada je – kako je već spomenuto – krizman i Muazzov sin Girolamo iz prvog braka.³²³ Giustina je kasnije zabilježena kao kuma na krštenju.³²⁴

Antonio je također bio kum na nekoliko krštenja početkom 19. stoljeća, a zatim i u vrijeme kada je – nakon dolaska francuske vlasti u Pulu – obnašao dužnost načelnika.³²⁵

³¹⁶ *Girolamo Maria figlio del Nobil signor Giuseppe Muazzo e della Nobile signora Eufemia nata Zonca, jugalli (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 27. prosinca 1770.).*

³¹⁷ *Nobil signor Conte Girolamo Maria (isto, 6. ožujka 1799., 3. kolovoza 1800., 8. rujna 1802., 29. siječnja 1803., 17. listopada 1808., 12. studenoga 1809., 28. veljače 1810., 9. siječnja 1811., 17. siječnja 1815.).*

³¹⁸ *Dal Reverendo nostro Prelato furono oggi Cresimati Girolamo figlio del Nobil signor Giuseppe Muazzo (isto, kutija 26, EC, IX.1.4., 13. rujna 1783.).*

³¹⁹ *Il Nobil signor Conte Girolamo Muazzo in questa mattina alle ore 7 e mezzo passò da questa all'altra vita nella sua età di anni 44 e mesi 6. Premonito delli Santissimi Sacramenti della Santa Chiesa cioè quello della Penitenza dal Reverendissimo signor Canonico Don Angiolo Vidovich, gli altri da me sottoscritto come pure gli impartii l'Appostolica Benedizione ed assistito usque ad obitum. Il suo cadavero accompagnato alla Cattedrale da tutto il Corpo Capitolare, e Clero, e dopo cantato l'Uffizio, e la messa, fu tumulato nel Arca di Roditti nella Cattedrale (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 17. srpnja 1815.).*

³²⁰ *Maria Loredana figlia dell' Illustrissimo signor Giuseppe Muazzo e della Nobile signora Eufemia nata Zonca (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 31. siječnja 1772.).*

³²¹ *In età d'anni 30 circa (...) la quondam Nobile signora Eufemia nata Zonca moglie dell' Illustrissimo signor Giuseppe Moazzo (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 26. srpnja 1773.).*

³²² *L' Illustrissima signora Anna consorte del signor Giuseppe Muazzo (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 14. prosinca 1780., 26. listopada 1782., 31. ožujka 1783.).*

³²³ *Adì 13 Settembre 1783. In Sacello Episcopale di Monsignor Illustrissimo e Reverendissimo Joanne Domenico Juras Degnissimo Prelato di questa Città ritrovandosi sacolui per occasione di villeggiatura Monsignor Illustrissimo Giovanni Domernico Stratico Vescovo di Cittanova Cresimò Giustina figlia del Nobil signor Giuseppe Muazzo (...) e dal Reverendo nostro Prelato furono oggi Cresimati (...) Antonio figlio del Nobil signor Giuseppe Muazzo (isto, kutija 26, EC, IX.1.4., 13. rujna 1783.).*

³²⁴ *La Nobile signora Giustina contessa Muazzo Cinei del Nobil signor Conte Giuseppe di questa Città (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 18. rujna 1789.).*

³²⁵ *Il Nobil signor Antonio Muazzo (isto, 8. travnja 1804.); Il signor Antonio Muazzo (isto, 6. siječnja 1810.); Il signor Antonio Muazzo Cinei (isto, 13. siječnja 1811.); Il Nobil Conte Antonio Muazzo Cinei Maire di questa Comune (isto, 10. travnja 1813.).*

Kao načelnik puljske općine i predstavnik Napoleonove vlasti potpisao je 12. lipnja 1812. ukaz upisan u sve matice (krštenih, vjenčanih i umrlih). Dokument navodi konstataciju da Knjiga krštenih nije dovršena. Prema članku 2. Naredbe gospodina grofa upravitelja Ilirika, a koja je izdana u Trstu 16. travnja te godine, puljski je načelnik donio odluku da Knjiga krštenih privremeno ostane u rukama župnika, koji je, kada mu to bude rečeno, treba predati službeniku Ureda za popis stanovništva. Zanimljivo je da je čitav tekst na talijanskom, a samo se za načelnika koristi francuski naziv *maire* i to *Noi Maire* (Mi).³²⁶

Antonio Muazzo umro je u studenome 1816. u 42. godini života.³²⁷ Iz ovog se, stoga, upisa zaključuje da su se Giuseppe Muazzo, otac, i Anna, majka Antonija Muazza, vjenčali 1773. ili 1774. godine. Dakle, Muazzovo je drugo vjenčanje obavljeno vrlo brzo nakon smrti prve supruge.

Treća kći Anna spominje se kao kuma na krštenju u siječnju 1789. No tada je vjerojatno već bila u odrasloj dobi, jer je titulirana kao »gospođa«.³²⁸

Anna Muazzo, druga supruga Giusepea Muazza, umrla je u svibnju 1789. u dobi od oko pedeset godina. Bila je, dakle, dvije godine starija od supruge. Zapisano je da je prije nego je umrla svećenik bio uz nju tri dana i tri noći.³²⁹

Obiteljsko se ime nastavilo i dalje, pa se u maticama od nasljednika Giusepea Muazza spominju sinovi GIOVANNI ANTONIO MUAZZO (umro 1800.) i GIROLAMO MU-AZZO (umro 1815.).

Kao kuma na krštenjima devedesetih se godina 18. stoljeća spominje Giovannijeva supruga Anna Maria Felice Bradamante.³³⁰

U travnju 1796. krizman je njihov sin Giovanni Battista Domenico.³³¹

³²⁶ *Pola li 12 Giugno 1812*

Trattandosi che il presente Registro non è terminato

Visto l' articolo secondo dell' ordinanza di Sua Eccellenza il Signor Conte Governatore Generale dell' Illirio, segnata al Palazzo del Governo in Trieste li 16 Aprile di quest' anno

Noi Maire della Comune di Poladichiariano

Che quest' istesso Registro resterà provvisoriamente tra le mani del Signor Parroco di Pola, per farne la rimossa all' ufficiale dello Stato Civile della Comune, allorchè sarà stabilito, ed intieramente compiuto.

Il Maire

(Pečat i potpis)

(isto, kutija 26, LB, IX.1.4.; kutija 27, LC, IX.1.7.; kutija 29, LM, IX.1.12., 12. lipnja 1812.).

³²⁷ *Il Nobil signor Conte Antonio Muazzo (...) nella sua età di anni 42 (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 11. studenoga 1816.).*

³²⁸ *La Nobile signora Anna figlia del Nobil signor Conte Giuseppe Muazzo Cinei di questa Parrocchia (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 14. siječnja 1791.).*

³²⁹ *La Nobile signora Anna fu moglie del Nobil signor Conte Giuseppe Muazzo Cinei in età d' anni 50 circa (...) fu assistita sino al ultimo respiro per tre giorni e tre notti continue (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 6. svibnja 1789.).*

³³⁰ *Anna Maria Felice moglie del Nobil signor Giovanni Conte Muazzo Cinei di questa Parrocchia (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 2. kolovoza 1795., 22. veljače 1796., 3. prosinca 1797., 26. kolovoza 1798.).*

³³¹ *Giovanni Battista Domenico figlio del Nobil signor Conte Zuanne Muazzo del Conte Giuseppe e della Nobil signora Contessa Maria Felice Bradamante (isto, 12. travnja 1796.).*

Nakon suprugove smrti, grofica se u svibnju 1802. udala za grofa Andrea Fratinu iz Portogruara, grada u concordijskoj dijecezi.³³² Biskup Juras oslobodio ih je triju napovijedi, a nisu utvrđene niti prepreke za sklapanje braka. Obred je – nakon obostranog pristanka zainteresiranih – obavljen u biskupskoj palači u Puli. Kao svjedoci upisani su kirurg Filippo Fragiaco i nobil Giovanni Bradamante, obojica iz Pule.³³³

Supruga Girolama Muazza zvala se Marija Fiorina Mandušić, a u puljskim se maticama krštenih spominje kao kuma početkom 19. stoljeća.³³⁴

Njihova kći Isabella Eufemia krštena je koncem veljače 1805.,³³⁵ a umrla je godinu dana kasnije.³³⁶

Bogati podaci o obitelji Muazzo također mogu vrlo dobro poslužiti za praćenje rodova pojedinih mletačkih plemićkih obitelji u Puli.

2.5. Kefalonija / Kefallinĕa (Cefallonia)

Kefalonija je mletački otok u Jonskom moru.³³⁷ Puljske ga matice izrijeком spominju samo dvaput.

³³² Portogruaro je gradić jugoistočno od Pordenonea. U ono je doba pripadao Furlaniji, a danas spada u pokrajinu Veneto (usp. *Enciclopedia monografica del Friuli*, sv. 3.: *La storia e la cultura*, Udine, 1978., karta na stranici 202.). Za Portogruaro se katkad koristi naziv *Porto Romatino* (u popisu biskupija iz 1620. stoji: *CONCORDIA, V. E. ad Seciam fl. vetus sub P. Aquileiensi: cuius hodie nihil exstat praeter rudera, templum cathedrale, et casas aliquot rusticanas. Concordiensis E. in opido vicino, quod Portum Romatinum vocant nunc moratur*) (*Geographia Ecclesiastica in qua provinciae metropoles, episcopatus, sive urbes titulo episcopali illustres, alphabeti serie digestae leguntur: et de ecclesiarum maximè illustrium originibus, progressibus, ac vicissitudinibus breviter disseritur*. Auberto Miraeo Bruxellensi, Auctore, Lugduni sumpt. Antonii Pillehotte sub signo SS. Trinitatis, Permissu Superiorum, M.DCXX. /1620./, 134.). Taj naziv susreće se i u puljskim maticama. Kao *Romatiana Civitas* spominje se, pak, u povijesno-zemljopisnom prikazu katoličkih crkvenih provincija u svijetu (*Historio-graphie Generale des Provinces Ecclesiastiques de l' Eglise Latine. Ou l' on traite de l' origine des patriarchats, primaties, archevechez, et evechez, repandus dans les quatre parties du monde. Comme aussi de l' etablissement des ordres religieux dans chaque diocese, et des lieux, qui ont donné naissance a leurs fondateurs, et fondatrices*. Par le Pere François Jacques De Digne, Recolet de la Province d' Avignon, a Avignon, chez François-Sebastien Offray, Imprimeur & Marchand Libraire du Saint Office, à la Place S. Didier, avec Permission des Superieurs, M.DCC.XVI. (1716.), 321.).

³³³ *Illustrissimus et Reverendissimus Dominus Dominus Joannes Dominicus Juras Episcopus Polensis, dispensatis tribus consuetis denunciationibus, nulloque Canonico detecti impedimento (...) Dominus Andream de Comitibus Fratina de Portu Romatino Concordiensis Diocesij et Nobilis Dominam Mariam Felicam Bradamante Relictam quondam Nobili Domini Joanni de Comitibus Muazzo Cinei de hac Civitate in Sacello sui Episcopalis Palatij interrogavit, eorumque mutuo habito consensu, solemniter per verba de presenti in Matrimonium coniunxit, presentibus multis Testibus ac precipiter Dominus Philippo Fragiaco in hac Civitate Chirurgo et Nobilis Domino Joannes Bradamante pariter de hac Civitate* (DAP, kutija 27, LC, IX.1.7., 23. svibnja 1802.).

³³⁴ *La Nobil signora Contessa Maria Fiorina Mandussich moglie del Nobil signor Conte Girolamo Muazzo Cinei* (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 12. svibnja 1804., 25. listopada 1806., 9. rujna 1809., 29. travnja 1810., 13. siječnja 1811.).

³³⁵ *Isabella Euffemia figlia del Nobil signor Conte Girolamo Muazzo Cinei quondam Giuseppe, e della Nobil signora Maria Fiorina sua legittima consorte* (isto, 25. veljače 1805.).

³³⁶ *Isabella figlia del Nobil Conte Girolamo Muazzo Cinei (...) nella sua età de anni 1* (isto, kutija 29, LM, IX.1.12., 26. veljače 1806.).

³³⁷ Usp. N. ČOLAK, *nav. dj.*, sv. I., 583; sv. II., 724.

U Popisu krizmanika početkom lipnja 1634. zapisana su djeca *mistra* STAMATELLA s Kefalonije, sin Zuanne i kći Maddalena, koje je tog dana krizmao puljski biskup Giulio Saraceno.³³⁸

2.6. Kitera / Kithira / Cythera (Cerigo)

Kithira je otok na vrlo važnome strateškom položaju južno od Peloponeza. U matičnim se knjigama Pule njegovo ime izravno ne spominje, ali je zabilježena obitelj CALUCCI, za koju se zna da je podrijetlom bila s tog otoka. S njega se najprije doselila u Rovinj, pa se u Istri prije svega vezuje za taj grad.³³⁹ No Calucci su se poslije iz Rovinja doselili u Pulu, o čemu izravno svjedoče matične knjige u kojima se obitelj spominje od konca 17. stoljeća. Obitelj se bilježila kao *Calucci*, ali i *Caluzzi*.

U prvoj polovini 18. stoljeća u Puli se spominje GIORGIO / ZORZI CALUCCI i njegova obitelj. Prvi je put zabilježen u Knjizi vjenčanih početkom veljače 1701., kada je u Puli stupio u brak s Michielom della Mora. Obredu vjenčanja – koji je obavio kurat Francesco Antonio Dragoni – prethodile su tri uobičajene napovijedi, učinjene 23. i 30. siječnja te 2. veljače. Bartolo Moscarda i Domenico Vegio bili su svjedoci.³⁴⁰

Koncem studenoga 1705. kršten je njihov sin Antonio, koji se rodio početkom mjeseca. Obred je obavio kanonik Porporino Cipriotto, a kumovi su bili nobil Andrea Talioni, sin pokojnoga Giovanija Battiste, te plemkinja Francesca, udovica Carlini. Upis u knjigu obavio je kurat.³⁴¹

Zatim se rodila Eufemia, krštena u rujnu 1709., dan nakon rođenja. U loše čitljivu zapisu jasno je samo da joj je kum bio Andrea Talioni iz Bergama i Francesca, udovica Marca Carlinija.³⁴² Nekoliko dana kasnije Eufemia Caluzzi je umrla. Pogrešno je navedena njezina dob od četiri dana. Upisano je da joj je otac bio iz Rovinja te da ju je vicekurat pokopao u katedrali, na uobičajenome mjestu rezerviranom za ukop djece.³⁴³

³³⁸ *Zuanne figliolo di mistro Stamatello dalla Cefalonia (...) Madalena figliola de Stamatello della Cefalonia (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 5. lipnja 1634.).*

³³⁹ Calucci se spominju u Benussijevu popisu rovinjskih obitelji 1550. i god. 1701. (Bernardo BENUSSI, »Storia documentata«, *nav. dj.*, 345 i 348). Bernardo Schiavuzzi navodi da je riječ o grčkoj obitelji koja se nakon pada mletačkih posjeda pod Turke doselila u Rovinj (Bernardo SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. čl.*, vol. XVIII, fasc. 1-2, Parenzo, 1902., 106).

³⁴⁰ *Premesse tutte tre le publ(icationi) la prima fatta li 23 Genaro, la seconda li 30 detto, la terza li 2 Febraro. Io Don Franc(esco) Ant(onio) Dragoni Cur(ato) congionsi in santo Matr(imonio) Zorzi Caluzzi con Michiela della Mora. Testimonij fù Bartolo Moscarda et Domenico Vegio (DAP, kutija 27, LC, IX.1.6., 7. veljače 1701.).*

³⁴¹ *Antonio figliolo di messer Zorzi Caluzzi e di donna Michiela sua consorte nato li 6 corrente di legitimo matrimonio, fu battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Don Porporino Cipriotto et tenuto al Sacro Fonte dal Molto Illustre signor Andrea Talioni del quondam Giovanni Battista et dalla Illustrissima signora Francesca Vedova Carlini. Il Curato registrò (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 26. studenoga 1705.).*

³⁴² *Euphemiam Giorgij Caluzzi ...nantis ... Antonij et Michaele Jugalibus ... legitimi natam die 21 predicti mensis et suprasignata inter ...bus ... qui de sacro fonte ad levarunt Domono Andrea Talioni Bergamanti, ... Domina Francisca quondam Marci Carlini huius Civitatis Nobilis ... (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 22. rujna 1709.).*

³⁴³ *Euffemia figlia di messer Zorzi Caluzi da Rovigno, habitante in questa Città, in età di giorni quattro vollò all'eterna gloria fu accompagnata alla Chiesa Cattedrale da me Vice Curato sudetto dove gli fu datta sepoltura al solito luogo de fanciulli (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 28. rujna 1709.).*

Treći po redu bio je Giacomo, kršten koncem srpnja 1711. Obred je obavio kanonik, arhiđakon i generalni vikar Pasqualin Gobbo, a upis u knjigu kurat Bernardo Lonardel. Kao kumovi ubilježeni su plemići Gaudenzio Sforza i Francesca, udovica Marca Carlinija.³⁴⁴

U prosincu 1713. krštena je kći opet nazvana Eufemia. Bila je posljednja krštena u toj godini. Obred je obavio svećenik Ottavio Marzari, a upis u knjigu kurat Lonardel. Cristoforo Razzo, sin Antonija, te Battistina, supruga Pietra Andree Talionija bili su kumovi³⁴⁵. No i ova Eufemia umrla je već u siječnju 1715., u dobi od jedne godine i oko dvadeset dana. Kurat i sakristan tijelo su otpratili do katedrale, gdje je ono pokopano u grobnici za djecu koja se nalazila blizu zida³⁴⁶.

Donna Michiela umrla je početkom siječnja 1714. u dobi od oko 27 godina. Primila je sve sakramente od kurata Lonardela, koji je tijelo – zajedno s klerom – otpratio na ukop u samostan sv. Franje.³⁴⁷

U prosincu 1715. umrla je – u dobi od pet dana – treća Eufemia, koju je kurat Lonardel otpratio na ukop u ženski samostan Sv. Teodora. Njezina je majka bila Caluccijska druga supruga Angela,³⁴⁸ ali njihovo vjenčanje nije obavljeno u Puli, jer nije upisano u gradske matične knjige.

Sredinom prosinca 1716. krštena je Chiara. U ovom je upisu naveden nadimak njezina oca – Mosca – a ime majke nije upisano, ali se vjerodostojno pretpostavlja da se radilo o Caluccijskoj drugoj supruzi Angeli. Obred je obavio kanonik puljske katedrale Lorenzo Vio, a kumovi su bili nobil Zuanne Carlin, sin pokojnog Antonija, te Costantina Vio, kći Michiela. Upis u knjigu obavio je kurat Lonardel.³⁴⁹ Chiara je umrla u rujnu 1717., u dobi

³⁴⁴ *Giacomo figliuolo di mistro Zorzi Caluci et di donna Michiella sua legittima consorte natto di legittimo matrimonio fu battezzato dal Reverendissimo signor Don Pasqualin Gobbo Dottore Canonico Archidiacono e Vicario Generale. Patrini al Sacro Fonte furono l' Illustrissimo signor Gaudenzio Sforza e l' Illustrissima signora Francesca relitta del quondam signor Marco Carlini. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato hò qui fedelmente registrato il sudetto battezzo (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 25. srpnja 1711.).*

³⁴⁵ *Eufemia figliuola di mistro Zorzi Caluzzi et di donna Michiela sua legittima consorte natta di legittimo matrimonio, battezzata dal Reverendissimo signor Don Ottavio Marzari. Patrini al Sacro Fonte furono il signor Christoforo Razzo del signor Antonio et la signora Battistina moglie del signor Pietro Andrea Talioni. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato hò qui fedelmente registrato il sudetto (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 28. prosinca 1713.).*

³⁴⁶ *Volò al Cielo l' anima di Eufemia figliuola di messere Zorzi Caluci d' anni uno, et giorni 20 in circa, fu accompagnata da me Curato et dal sacrista alla Cattedrale, et fu sepolta nel monumento de Fanciulli qual è vicino al muro (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 17. siječnja 1715.).*

³⁴⁷ *Passò da questa à miglior vita donna Michiela moglie di messer Zorzi Caluci in età di anni 27 hebbe tutti li santissimi sacramenti necessarij amministrati da me sotto scritto, fu accompagnata da me Don Bernardo Lonardel Curato et altri del Clero alla Chiesa de molto Reverendi Padri Conventuali di San Francesco et ivi fu sepolta (isto, 9. siječnja 1714.).*

³⁴⁸ *Volò al Cielo l' anima di Eufemia figliuola di messer Zorzi Caluci de giorni 5 in circa, fu accompagnata da me Don Bernardo Lonardel Curato alla Chiesa di San Teodoro delle Reverende Madre Moniche di questa Città et ivi fu sepolta (isto, 22. prosinca 1715.).*

³⁴⁹ *Chiara figliola di mistro Zorzi Calucci detto Mosca et della signora (neupisani podatak) sua legittima consorte nata di legittimo matrimonio, fu battezzata dal Reverendissimo signor Don Lorenzo Vio Canonico di questa Cattedrale de licentia parochi. Patrini furono l' Illustrissimo signor Zuanne Carlin del quondam signor Antonio et la signora Costantina Vio del signor Michiel. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato hò qui fedelmente registrato il sudetto (isto, kutija 25, LB, IX.1.2., 16. prosinca 1716.).*

od oko – kako je navedeno – devet mjeseci. Kurat Lonardel otpratio ju je na ukop u crkvu samostana sv. Teodora.³⁵⁰

Sljedeća se kći također zvala Chiara, a početkom rujna 1719. krstio ju je isti kurat, i to *sub conditione*, jer je obred prilikom rođenja već bila obavila primalja, budući da se dijete nalazilo u smrtnoj opasnosti.³⁵¹ Carlo Talioni i Angelica Cipriotto upisani su kao kumovi, a upis u knjigu obavio je također kurat Lonardel.³⁵² No i ova je Chiara brzo umrla, samo dan nakon krštenja. Isti ju je kurat otpratio na ukop u katedralu.³⁵³

U ožujku 1722., tri dana nakon rođenja, kršten je Antonio. U nazočnosti kumova – Pietra Maiarona i Costantine Vio – obred je obavio kanonik Antonio Garzoni, a upis u knjigu spomenuti kurat Lonardel.³⁵⁴ No već koncem mjeseca dječak je umro. Zabilježeno je da je bio u dobi od oko dvanaest dana te da je pokopan u crkvi samostana sv. Teodora, i to u razbijenom spomeniku. Zanimljivo je da se kao datum upisa u Knjigu umrlih navodi 31. travnja!³⁵⁵ Ovaj posljednji podatak svjedoči da je Pula propadala, pa su čak i nadgrobni spomenici bili u derutnom stanju.

Posljednji, Antonio Nadalino, rodio se koncem prosinca 1725., a kršten je dan poslije. Kao kumovi ubilježeni su upravitelj puljske utvrde Antonio Venturini i Angelica, supruga Patrona Domenica Cipriotta, sina pokojnog Tomasa. Obred je obavio kanonik Nadalin Razzo, a upis u knjigu spomenuti kurat Lonardel.³⁵⁶ No već u siječnju 1726., u dobi od

³⁵⁰ *Volò al Cielo l'anima di Chiara figliola di mistro Zorzi Caluci detto Mosca de anni nulla, mesi nove circa, fu accompagnata da me Don Bernardo Lonardel Curato alla Chiesa delle Reverende Madri Moniche di San Teodoro di questa Città et ivi fu sepolta (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 15. prosinca 1717.).*

³⁵¹ Izričaj *sub conditione* koristio se zato jer je krštenje moguće obaviti samo jednom. Dakle, u ovome slučaju kuratovo krštenje ima vrijednost samo pod uvjetom da je primalja neispravno obavila čin (usp. Slaven BERTOŠA, »Nezakonita djeca u puljskim matičnim knjigama krštenih od 1613. do 1678«, *Croatica christiana periodica*, br. 42, Zagreb, 1998., 37-48).

³⁵² *Chiara figliola di mistro Zorzi Calucci detto Mosca et di donna Angela sua legittima consorte, nata di legitimo matrimonio, fu battezzata da me Don Bernardo Lonardel Curato sub conditione per essergli datta l'acqua in casa per urgente necessità dalla levatrice. Patrini furono il signor Carlo Talioni et la signora Angelica Cipriotto. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato hò fedelmente registrato il sudetto battezzo (DAP, kutija 25, LB, IX.1.3., 4. rujna 1719.).*

³⁵³ *Volò al Cielo l'anima di Chiara figliola di mistro Zorzi Caluci de giorni 3 circa, fu accompagnata da me Don Bernardo Lonardel Curato alla Cattedrale, et fu sepolta nel sacrario (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 5. rujna 1719.).*

³⁵⁴ *Antonio figliolo di mistro Zorzi Caluci detto Mosca et della signora Anzola sua consorte, nato li 16 corrente di legitimo matrimonio, fu battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Don Antonio Garzoni de licentia parochi. Patrini al sacro fonte furono il signor Pietro Maiaron et la signora Costantina Vio. Et Io Don Bernardo Lonardel Curato qui fedelmente registrai il sudetto battezzo (isto, kutija 25, LB, IX.1.3., 19. ožujka 1722.).*

³⁵⁵ *Volò al Cielo l'anima di Antonio figliolo di mistro Zorzi Caluci detto Mosca de giorni 12 circa, fu accompagnato da me Curato alla Chiesa delle Reverende Madre Moniche di San Teodoro, et ivi fu sepolto nel monumento roto (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 31. ožujka 1722.).*

³⁵⁶ *Antonio et Nadalino figliolo di mistro Zorzi Calucci et della signora Anzoletta sua legitima consorte, nato li 25 corrente. Patrini al sacro fonte furono il signor Antonio Venturini Capo di questa Fortezza et la signora Angelica consorte del Patron Domenico Cipriotto quondam Tomaso, battezzato dal Reverendissimo signor Canonico Don Nadalin Razzo de licentia parochi. Et Io sudetto Curato qui fedelmente registrai il sudetto battezzo (isto, kutija 25, LB, IX.1.3., 26. prosinca 1725.).*

oko 15 dana, dijete je umrlo. Klerik i kurat otpratili su tijelo do katedrale, gdje je ono pokopano u grobnici za djecu koja se nalazila prema zidu crkve.³⁵⁷

Donna Angela umrla je početkom ožujka 1728. u dobi od oko 42 godine. U vrijeme Svetog jubileja od kurata Lonardela primila je sve sakramente, osim bolesničke pričesti, bez koje je ostala zbog neprestanog pljuvanja. Kurat i klerik tijelo su otpratili do katedrale, gdje je pokopano u grobnici sv. Antuna Padovanskog u dijelu koji se nalazi prema oltaru svete krunice.³⁵⁸

I primjer obitelji Caluzzi pokazuje da su se novorođenoj djeci često davala imena one umrle (spominju se dvije Eufemije, dvije Chiare i tri Antonija).

2.7. *Krf / Kérkyra (Corfù)*

Krf je mletački otok u Jonskom moru,³⁵⁹ a u puljskim se maticama spominje nekoliko puta, uglavnom u 18. stoljeću.

U Knjizi krštenih u srpnju 1631. kao kum na obredu zapisan je nobil GIOVANNI / ZUAN BATTISTA GRIMANI, kapetan Krfa.³⁶⁰

U prosincu 1703. u Puli se vjenčao ANTONIO BONEO (?), sin pokojnog Zuane s Krfa, plemić na galiji *Domenica Semitecola*.³⁶¹

Šezdesetih se godina 18. stoljeća u Puli spominje mletački nobil i doseljenik s Krfa, zabilježen talijaniziranim imenom GIORGIO PSALIDI. Bio je kum na krštenju³⁶² i svjedok na vjenčanju.³⁶³

U kolovozu 1772. kao kuma na krštenju upisana je žena imenom Anzoletta, nepoznatog prezimena, koja je bila doseljenica s Krfa, a u Puli je živjela u palači kneza-providura.³⁶⁴

U Popisu krizmanika koncem studenog 1783. upisan je, također kao kum, FRANCESCO COSTANZI s Krfa.³⁶⁵

³⁵⁷ *Volò al Cielo l'anima di Antonio figliolo di mistro Zorzi Caluci de giorni 15 circa, fu accompagnato alla Cattedrale da me Curato, et da un Chierico, e sepolto nel monumento delli Fanciulli verso il muro della Chiesa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 10. siječnja 1726.).*

³⁵⁸ *Passò da questa ad miglior vita la signora Angela consorte di mistro Zorzi Caluci in tempo del Santo Giubileo premonita de santissimi sacramenti necessarij ministrati da me Don Bernardo Lonardel Curato eddetto che non essergli ministrato il Santissimo Viatico per causa e diffetti del spudo continuo, fu accompagnata da me sudetto et d'altri del Clero alla Cattedrale et fu sepolta nel monumento di Sant'Antonio de Padova verso l'Altare del Santissimo Rosario, morse in età d'anni 42 circa (isto, kutija 28, LM, IX.1.10., 8. ožujka 1728.).*

³⁵⁹ O Krfu i mletačkoj vlasti nad otokom usp. Eugenio BACCHION, *Il dominio veneto su Corfù (1386-1797)*, Venezia, 1956. Usp. također i N. ČOLAK, *nav. dj.*, sv. I., 584; sv. II., 724.

³⁶⁰ *Illustrissimo signor Zuan Battista Grimani Capitan di Corfù* (DAP, kutija 25, LB, IX.1.1., 23. srpnja 1631.).

³⁶¹ *Signor Antonio Boneo (?) quondam signor Zuanne da Corfù Eccellente sopra la Galera dell'Eccellentissimo signor Domenico Semitecolo* (isto, kutija 27, LC, IX.1.6. 12. prosinca 1703.).

³⁶² *Il Nobil signor Giorgio Psalidi* (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 3. srpnja 1769.).

³⁶³ *Nobile Giorgio Psalidi* (isto, kutija 27, LC, IX.1.6., 25. veljače 1768.).

³⁶⁴ *L' Illustrissima signora Anzoletta N. da Corfù abitante in Palazzo di Conte Provveditor di questa Città* (isto, kutija 26, LB, IX.1.4., 20. kolovoza 1772.).

³⁶⁵ *Il signor Dottor Francesco Costanzi da Corfù* (isto, kutija 26, EC, IX.1.4., 25. studenoga 1783.).

2.8. Moreja (Morea)

Moreja je mletački naziv za područje Peloponeza.³⁶⁶ Mletačka je Republika taj teritorij izgubila u tzv. Morejskom ratu 1716.-1718., posljednjem ratnom sukobu s Turcima.³⁶⁷

Moreju puljske matice spominju nekoliko puta.

U ljeto 1631. u Puli se udala *donna* Modesta, čiji je otac bio *Capo* Mario iz Moreje.³⁶⁸

Capo Mario je u lipnju 1635. pokopan u Puli, a umro je u dobi od oko 60 godina. Primio je sve potrebne sakramente, a na ukop u crkvu sv. Franje otpratili su ga kurat te kanonik Francesco Borri.³⁶⁹

Kao kum na krizmanju koncem veljače 1642. upisan je *ser* Nicolò, sin pokojnog Marca iz Moreje.³⁷⁰

Za područje Moreje vezuje se i obitelj GIAFFUNI / IAFONI, u puljskim maticama zabilježena kao GIAFFONI. Prema Schiavuzziju, radilo se o bjeguncima koji su – nakon dolaska u Istru – dobili posjede u Fažani.³⁷¹

U Puli se sredinom veljače 1627. udala *donna* Maruza, čiji je otac bio pokojni GIORGIO PIETRO GIAFFONI.³⁷²

U ožujku 1636. u Puli je umrla 70-godišnja *donna* Laura, čiji je muž bio gradski kirurg *messer* CESERO GIAFFONI. Od kurata je primila sve potrebne sakramente, a pokopana je u crkvi Gospe od Milosrđa.³⁷³

2.9. Nikozija (Nicosia)

Ciparski grad Nikozija izrijeком se ne spominje u matičnim knjigama Pule. No iz njega su potjecale dvije obitelji zabilježene u Puli u prvoj polovini 17. odnosno sredinom 18. stoljeća.

Obitelj AGAPITO podrijetlom je bila iz Nikozije, ali je duže vrijeme živjela na Kreti. Nakon njezina pada pod Turke 1669. prelazi u Istru, gdje se vezuje u prvome redu za Buzet, kasnije za Poreč i Kopar, gdje dobiva plemićku titulu. Neke njezine pripadnike nalazimo i

³⁶⁶ O morejskim utvrdama usp. *Fortezze veneziane nel Levante. Esempi di cartografia storica dalla Collezione del Museo Correr*, Venezia, 1999., zemljovidi br. 25-37. Usp. također i N. ČOLAK, *nav. dj.*, sv. I., 587.; sv. II., 726.

³⁶⁷ G. COZZI – M. KNAPTON – G. SCARABELLO, »La Repubblica«, *nav. dj.*, 556-560.

³⁶⁸ *Donna Modesta figliola del Capo Mario della Morea (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 29. lipnja, 7. i 15. srpnja 1631.)*.

³⁶⁹ *Morse con tutti li santissimi sacramenti il Capo Mario della Morea de anni 60 in circa, fu sepolto a San Francesco accompagnato da me sopradetto Curato et vi fu il signor Canonico Francesco Borri* (DAP, kutija 28, LM, IX.1.9., 10. lipnja 1635.).

³⁷⁰ *Ser Nicolò del quondam Marco della Morea (isto, kutija 28, EC, IX.1.9., 25. veljače 1642.)*.

³⁷¹ B. SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. čl.*, vol. XIX., Parenzo, 1903., 84.

³⁷² *Donna Maruza figliola del quondam Giorgio Pietro Giaffoni (isto, kutija 25, LC, IX.1.1., 15. veljače 1627.)*.

³⁷³ *Morse Donna Laura moglie di messer Cesero Giaffoni Ceroico de ani 70 alla qual il sopradetto Curato gli administrai li santissimi sacramenti, come anco accompagnata alla sepoltura nella Chiesa della misericordia (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 4. ožujka 1636.)*.

u Puli.³⁷⁴ Godine 1782. mletački dužd Paolo Reniero, a 1925. tadašnja talijanska vlada potvrdili su grofovsku titulu i plemićki status vezan za Kandiju.³⁷⁵

U studenome 1613. kao kuma na krštenju zabilježena je *donna* Modesta, supruga *messera* Alvisea Agapita.³⁷⁶

U Puli je u kolovožu 1757. umro Spiridion Antonio, sin nobila i puljskoga pretorskog kancelara Rinalda Agapita.³⁷⁷

Obitelj SOSOMENO / SOSOMINO / SOZOMENO / SOZOMINO također je potjecala iz Nikozije. Godine 1586. dobila je posjede na Puljštini.³⁷⁸ Iz te su obitelji bila i dva puljska biskupa, braća Claudio (1583.-1604.) i Cornelio (1605.-1617.) Sozomeno.³⁷⁹

Puljski nobil GUIDO / VIDO SOSOMINO više se puta spominje kao kum na krštenjima³⁸⁰ i svjedok na vjenčanjima.³⁸¹ Umro je u prosincu 1628. u Kopru, u dobi od oko sedamdeset godina. Pet dana poslije tijelo je doneseno u Pulu, gdje je pokopano u kosturnici.³⁸²

2.10. Retimon / Réthimnon / Rhetimon / Rethymni (Rettimo)

Retimon je grad na Kreti, koji je, kao i čitav otok, bio mletački do 1669. U puljskim se maticama izrijeком spominje samo jednom. U srpnju 1631. puljski je svećenik Alberto del Becho krstio Pietra, čiji je otac bio kapetan GIORGIO / ZORZI CUCHO iz Retimona.³⁸³

³⁷⁴ B. SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. čl.*, vol. XVIII, fasc. 1-2, Parenzo 1902., 106.

³⁷⁵ G. DE TOTTO, »Feudi e feudatari«, *nav. čl.*, 90.

³⁷⁶ *Donna Modesta moglie di messer Alvise Agapito* (DAP, kutija 25, LB, IX.1.1., 28. studenoga 1613.).

³⁷⁷ *Spiridion et Antonio figlio dell' Illustrissimo signor Rinaldo Agapito Cancellier Pretorio di questa Città* (isto, kutija 29, LM, IX.1.11., 17. kolovoza 1757.).

³⁷⁸ Za popis investiranih posjeda i njihovih granica usp. B. SCHIAVUZZI, »Cenni storici«, *nav. dj.*, vol. XVIII., Parenzo, 1902., str. 109-110.

³⁷⁹ Mario PAVAT, *La riforma Tridentina del Clero nelle Diocesi di Parenzo e Pola nei secoli XVI-XVII*, Rim, 1960., 195-200.

³⁸⁰ *Il magnifico signor Vido Sosimino* (DAP, kutija 25, LB, IX.1.1., 21. ožujka 1616., 6. lipnja 1617., 3. rujna 1618., 9. ožujka 1622., 2. svibnja 1622., 6. listopada 1624., 16. prosinca 1624., 6. studenoga 1625., 26. svibnja 1627.); *Magnifico signor Guido Sosomino* (isto, 20. studenoga 1619., 19. prosinca 1621., 18. listopada 1622.); *Il signor Guido Sosomeno* (isto, 26. veljače 1628.).

³⁸¹ *Magnifico signor Guido Sosomeno* (isto, LC, 30. srpnja 1614.); *Magnifico signor Vido Sosomino* (isto, 6. kolovoza 1618.); *Signor Guido Sosomino* (isto, 11. lipnja 1619.); *Illustre signor Guido Sosomeno Nobile di Pola* (isto, 27. veljače 1621., 7. lipnja 1621.); *Illustre signor Vido Sosomeno* (isto, 9. svibnja 1626.).

³⁸² *Fu portato morto il signor Vido Sosomeno da Capodistria il qual passò di questa à miglior vitta già 5 giorni di anni 70 in circa fu accompagnato capitolarmente alla sepultura nel ossario di questa Città di Pola* (isto, kutija 28, LM, IX.1.9., 12. prosinca 1628.).

³⁸³ *Pietro figliolo del signor Capitan Zorzi Cucho da Rettimo* (isto, kutija 25, LB, IX.1.1., 23. srpnja 1631.).

Summary

**MIGRATIONS AS A CONNECTOR BETWEEN THE EASTERN MEDITERRANEAN
AND CITY OF PULA ACCORDING TO THE REGISTERS OF PULA
(17th-19th C.) – PART I**

In the first part of this article author elaborates specific cases of immigrants who came to Pula from the Eastern Mediterranean in the period between the seventeenth and nineteenth century. In the records one can find people who came from Cyprus, Greece, Hania, Crete, Corfu, Morea, Nicosia etc. Families who came from these regions were: Cipriotto, Rechesens, Xenachi, Assendio, Grego, Calucci, Candiotto, Lombardo, Caticora, Malanfa, Filaretto, Maruzzo, Giaffuni, Sozmeno I Agapito. Although the region from which these families originated was rather far away from Pula, the number of immigrants from these regions was rather big. Among these immigrants one should distinguish four different groups: immigrants for whom one can determine the exact place of origin because the sources mention it, immigrants for whom one can determine the exact place of origin according to their surname, immigrants for whom the place of their origin can be determined by comparing their surname with surnames of other Greek immigrants in Pula, immigrants who are mentioned in sources only as greco / grego which can point, among others, to the immigrants from Greek area.